

Ὁ ὉΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ἘΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ἹΕΡᾶΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ
ΜΟΝΗΣ ὉΣΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἈΓΙΟΥ ὉΡΟΥΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ἜΤΟΣ 1989 ἈΡΙΘΜ.14

Εἰς δόξαν τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Ἐφόρου τοῦ Ἀγιωνύμου Ὁρους. Εἰς κοινὴν ἀπάντων τῶν Ὁρθοδόξων ὠφέλειαν.

*

Περιέχον κείμενα Ὁρθοδόξου δογματικῆς καὶ ἠθικῆς διδασκαλίας, ὡς καὶ κείμενα περὶ Ὁρθοδόξου μοναχισμοῦ, νήψεως καὶ νοεῶς προσευχῆς, κατὰ τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει παράδοσιν, δι' ἣν ἡ καρδιά τοῦ Χριστιανοῦ κατανύσσεται καὶ ἔρχεται εἰς πόθον Χριστοῦ.

*

Δαπάνη καὶ προνοία τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ συνεργασία καὶ ἐτέρων εὐλαβῶν λογίων ἀγιορειτῶν Πατέρων.

Τῆς ἑξοχῆς καὶ ἡλικίας ἐννομίας
 τῶν ἀποστολικῶν ἀρχαίων
 ἱεροσολιτικῆς ἑκκλησίας
 ἐν ἑξοχῇ καὶ ἀκαταρακτοῦ

ἐπιτελεσθέντος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς ἑξοχῆς καὶ ἡλικίας ἐννομίας τῶν ἀποστολικῶν ἀρχαίων ἱεροσολιτικῆς ἑκκλησίας ἐν ἑξοχῇ καὶ ἀκαταρακτοῦ

Ὁσιώτατοι ὁ τε ἠγούμενος Ἀρχιμανδρίτης κύριος Γεώργιος
 καὶ οἱ λοιποὶ Πατέρες τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς
 καὶ Σταυροπληγιακῆς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγα-
 πητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν Ὁσιότητι καὶ εἰ-
 ρηνὴ παρὰ θεοῦ.

Μετ' ἀγάπης πατρικῆς ἐλάβομεν τὸ προφρόνως ὑπὸ τῆς
 ἀγαπητῆς ἡμῶν Ὁσιότητος ὑμῶν, μετ' εὐλαβοῦς ἀφιερώσεως, ἀποστα-
 λέν καὶ τῇ ἡμῶν Μετριότητι ὑπ' ἀριθμ. 13 τεῦχος τοῦ ὑπὸ τῆς με-
 ταναῶς ὑμῶν ἐκδιδομένου περιοδικοῦ "Ὁ Ὁσιος Γρηγόριος" καὶ
 μετ' εὐαρεσκειᾶς διεξήλθομεν τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον αὐτοῦ.

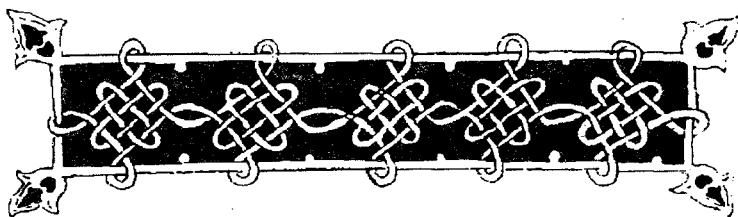
Θερμῶς συχαίροντες τῇ Ὁσιότητι ὑμῶν ἐπὶ τῇ συνεχίσει τῆς
 ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τούτου, εἰς ἐνίσχυσιν καὶ κραταίωσιν ἐν
 τῇ πίστει τοῦ φιλοχρίστου ὀρθοδόξου λαοῦ καὶ εὐρύτερον καὶ εὐχα-
 ριστοῦντες ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ εὐχόμεθα ὑμῖν ὑγείαν καὶ δύναμιν εἰς
 συνέχισιν ἐπὶ μῆκιστον καὶ τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀπονέμοντες
 ἑμῖν ὀλοθυμον τὴν Πατριαρχικὴν καὶ πατρικὴν ἡμῶν εὐλογίαν καὶ
 εὐχὴν, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τὴν προσφιλεῆ Ὁσιότητα ὑμῶν τὴν χάριν
 καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος τοῦ κυρίου.

Ἐπιθεὶς Κορτίου κα'.

✠
 Ὁσιότατος ἐπὶ ἀκαταρακτοῦ
 ✠
 διάσωρη σφ' ὁσίου ἐυχέλων

ΔΙΔΑΧΕΣ
ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΗΘΟΥΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

ΑΓΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΓΡΑΙΚΟΣ

Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός, ὁ φωτιστής τῶν Ρώσων, γεννήθηκε τὸ 1470 στὴν Ἄρτα καὶ ἀνατράφηκε ὀρθοδόξως ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς. Σπούδασε στὴν Ἰταλία ὅλη τὴν οὐμανιστικὴ ἀναγεννησιακὴ παιδεία, ἀλλὰ δὲν ἀναπαύθηκε. Ἐπιδόθηκε τότε μὲ ζῆλο στὴ μελέτη τῶν Ἁγίων Πατέρων, τὴν ὁποία εἶχε ἀρχίσει νωρίτερα κοντὰ στὸν λόγιό Ἰωάννη Μόσχο, στὴν Κέρκυρα.

Καρπὸς τῆς ὅλης πνευματικῆς του ἀναζητήσεως ἦταν ἡ μοναχικὴ του ἀφιέρωσις καὶ ἐγκαταβίωσις στὸ Ἅγιον Ὄρος, στὴ Μονὴ Βατοπεδίου, τὸ 1505. Ἡ ἀκραιφνὴς ὀρθοδοξία τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχισμοῦ τὸν ἀνέπασε. Ἐπιθυμοῦσε νὰ ζήσει μέχρι τέλους στὸ Ἅγιον Ὄρος. Ἀπέφυγε συνειδητὰ κάθε τιμὴ καὶ τὰ ἱερατικὰ ἀξιώματα, γιὰ νὰ ζήσει στὴν ταπεινῶσι καὶ τὴν ἀφάνεια. Κατὰ τὴν δεκαετῆ ἀσκητικὴ του βιοτὴ μορφώθηκε σὲ γνήσια ἀγιορειτικὴ προσωπικότητα.

Ἐξ ὑπακοῆς, ὁ ταπεινὸς Μάξιμος, ἀπεδέχθη τὴν ἀποστολὴν του στὴ Ρωσία γιὰ τὴν διόρθωσι λειτουργικῶν βιβλίων καὶ τὴν μετάφρασι τοῦ

ψαλτῆρος. Δέν περιορίσθηκε ὁμως μόνο σ'αυτό τό ἔργο. Ἐκήρυξε τήν ἀλήθεια πρὸς τόν λαό καί τούς ἄρχοντας. Ἡ ἀντιπαράταξις του μέ τούς ἰσχυρούς τῆς ἡμέρας τοῦ ἐστοίχισε εἴκοσι χρόνια φυλάκισι, ἀπό τά ὁποῖα τά δέκα στήν εἰρκτή μέ στέρησι τῆς Θείας Κοινωνίας καί τῆς δυνατοῦτος συγγραφῆς.

Ἐκοιμήθη λίγα χρόνια μετά τήν ἀποφυλάκισι του, τό 1556, περιωρισμένος στή Μονή τῆς Ἁγίας Τριάδος τοῦ Ζαντόρσκ, ὅπου σώζεται καί ὁ τάφος του. Ὁ ρωσικός λαός τόν τιμοῦσε ἀπό τότε ὡς ἅγιο καί θαυματουργό.

Τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1988, ἡ γενέτειρά του Ἄρτα τόν ἐτίμησε μέ Διεθνές Ἐπιστημονικό Συμπόσιο, στό ὁποῖο κατεδείχθη ὅτι ἦταν ἀκραιφνῆς ὀρθόδοξος στό φρόνημα καί στό βίωμα καί ἀναγνωρίσθηκε ἡ μοναδική συμβολή του στήν πνευματική, ἠθική, φιλελογική, κοινωνική καί ἐκπολιτιστική ἀφύπνισι τῆς Ρωσίας.

Μέ τόν ἑορτασμό τῆς χιλιετηρίδος τοῦ ἐκ-χριστιανισμοῦ τῶν Ρώσων ἀνεκηρύχθη ἐπισήμως ἅγιος τόσο ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ὅσο καί ἀπό τήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας.

Πολλά ἀπό τά ἔργα του μένουν ἀνέκδοτα στίς διάφορες βιβλιοθῆκες. Μερικά περιλαμβάνονται στήν συλλογή " Συγγράμματα τοῦ ὁσίου Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ " , Ἐκδοσις Ἀκαδημίας Καζάν (1859- 62), τά ὁποῖα ἔγραψε μετά τήν ἀποφυλάκισι του καί μέ τά ὁποῖα καταπολεμεῖ τίς αἱρέσεις, διδάσκει τήν ἀποφυγή τῶν προλήψεων καί δεισι-δαιμονιῶν, κηρύττει μετάνοια καί ἀκριβῆ τήρησι τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, στηρίζει τόν λαό στήν εὐσέβεια, ἐλέγχει τίς ἠθικές ἐκτροπές στούς δημόσιους ἰδίως

Μορφή τοῦ Ἁγίου ἀπὸ τὴν ἔκδοσι τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Καζάν.

ἄνδρες, διαφυλάττει τὴν ρωσικὴ κοινωνία ἀπὸ τὸν οὐμανισμό, πού ἀπειλητικὰ εἰσβάλλει τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀπὸ τὴν Εὐρώπη.

Δυστυχῶς τὰ ἔργα του εἶναι γραμμένα στὴν παλαιὰ ρωσικὴ καὶ γι'αὐτὸ δυσπρόσιτα.

Δημοσιεύουμε, γιὰ πρώτη φορά στὴν ἑλληνικὴ, μεταφρασμένο ἀπὸ ἀδελφούς τῆς Μονῆς μας, ὁλόκληρο λόγο τοῦ Ἁγίου, πού ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ἡγέτας τοῦ λαοῦ, ἐπειδὴ εἶναι ἐπίκαιρος καὶ γιὰ τὴν σύγχρονη κοινωνία μας.

ΑΓΙΟΥ ΜΑΞΙΜΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΗΓΕΤΑΣ

Η σωματική ανδρεία γνωρίζει να καταβάλλη τά σώματα και να αφανίξη τά ισχυρά τείχη τῶν πόλεων και να παρατάσσει ἐναντίον τῶν ἀντιπάλων ἡ ανδρεία ὁμως τῆς εὐγενοῦς και θεοφιλοῦς ψυχῆς, προσπαθεῖ πάντοτε να καταπαύη τά θεομίσητα σαρκικά πάθη, πού ἐπανασταστοῦν ἐναντίον της, με τόν θεῖο φόβο και τήν ἀγάπη, ὡσάν με κάποια ἡνία και χαλινάρι. Καί ἐπιβεβαιώνει τά λόγια αὐτά ὁ θεῖος λόγος, ὅπου λέγει: " Τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπό κακοῦ " (Παροιμ. ιε '27). Καί τί λοιπόν μπορεῖ να εἶναι μεγαλυτερο κακό ἀπό τά σαρκικά πάθη πού ἐπαναστατοῦν κατά τῆς ψυχῆς και τήν κάμνουν βδελυκτῆ στόν Θεό και Δημιουργό της;

Φρόντισε λοιπόν, ὦ εὐσεβέστατε βασιλεῦ, να την διαφυλάξης καθαρῆ ἀπ'αὐτά στόν οὐράνιο Βασιλέα και Νυμφίο της, για να ἀξιωθῆ μετὰ τῶν φρονίμων παρθένων λαμπαδηφοροῦσα να εἰσέλθῃ στόν οὐράνιο νυμφῶνα τοῦ ἀθανάτου Νυμφίου της.

Ἀληθῆ βασιλέα και αὐτοκράτορα να θεωρῆς, εὐσεβέστατε βασιλεῦ, ἐκεῖνον πού με δικαιοσύνη και εὐνομία φροντίζει να οἰκονομῆ τά βιωτικά τῶν ὑπηκόων και προσπαθεῖ πάντοτε να

νικᾶ τά ἄλογα πάθη καί τίς ἐπιθυμίες τῆς ψυχῆς του, δηλαδή τήν ὀργή καί τόν αἰφνίδιο θυμό καί τίς ἄνομες σαρκικές ἐπιθυμίες. Γιατί ἐκεῖνος πού ἠτᾶται ἀπό τέτοιες ἀλογίες, δέν εἶναι ἔμψυχος εἰκόνα τοῦ οὐρανίου Δεσπότου, ἀλλά ἀνθρωπόμορφο ὁμοίωμα τῆς ἀλόγου φύσεως.

Διάνοια, ἡ κατά Θεόν ὀρθή, ὄχι μόνο τόν ἔσω ἄνθρωπο γνωρίζει νά κοσμή με σοφία καί πραότητα καί κάθε δικαιοσύνη, ἀλλά ἀκόμη καί τά μέλη τοῦ ἔξω(ἀνθρώπου), τούς ὀφθαλμούς καί τήν ἀκοή, τήν γλῶσσα καί τά χέρια, μπορεῖ νά καταστήσῃ κάλλιστα. Γιατί δέν τοῦ λέγει νά ἡδύνη πορνικῶς τά μάτια μέ τίς ξένες ὁμορφιές· οὔτε νά κλίνη τό αὐτί στά αἰσχρά ἄσματα καί στούς ψυχόλεθρους θεατρνισμούς τῶν γελωτοποιῶν καί στίς συκοφαντίες λόγφ φθόνου· οὔτε νά κινῆ εὐκολα τήν γλῶσσα σέ ὕβρεις καί κακολογίες καί αἰσχρολογίες· οὔτε νά ὀπλίξῃ τό χέρι γιά τήν κακοποιήσι ἀναιτίων καί ἀρπαγή ξένων περιουσιῶν.

Πῶς ὅμως μπορούμε νά ἀποκτήσουμε αὐτή τήν σωτήριο χάρι, ὁ θεόπνευστος προφήτης καί βασιλεύς Δαβίδ μᾶς διδάσκει ὡς ἐξῆς στούς ψαλμούς μέ ἐρώτησι καί ἀπόκρισι: " Ἐν τίνι, εἶπε, κατορθώσει νεώτερος τήν ὁδόν αὐτοῦ; " Αὐτό τό λέγει ὡς ἐρώτησι. Τό Πνεῦμα δέ τό Ἅγιο ἀπαντῶντας λέγει: " Ἐν τῷ φυλάξασθαι τούς λόγους σου " (Ψαλμ. ριη',9), δηλαδή τήν ἐντολή τοῦ βασιλέως τῶν Οὐρανῶν. Γιάυτό καί ἄλλοῦ προσευχόμενος λέγει: " Χρηστότητα καί παιδείαν καί γνῶσιν δίδαξόν με, ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα " (Ψαλμ. ριη',66). Αὐτά

καί ἐμεῖς νά φυλάξουμε μέ ὅλη μας τήν ψυχή
καί βεβαίως θά λάβουμε κάθε χάρι καί εὐλογία
πνευματική.

" Δικαιοσύνη ὑποῖ ἔθνος " , λέγει ὁ σοφός
Σολομών (Παροιμ. ιδ',34), " καί ἡ κακοπραγία
περιτρέψει θρόνους δυναστῶν " (Σοφ. Σολ.
ε',23). Καί ὁ πατήρ του: " Δίκαιος εἶ, Κύριε,
καί εὐθεῖαι αἱ κρίσεις σου. Ἐνετείλω δικαιο-
σύνην τά μαρτύριά σου καί ἀλήθειαν σφόδρα " (Ψαλμ.
ρη',137). Καί ἄλλου: " Ὁφθαλμοί Κυ-
ρίου ἐπί δικαίους καί ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν
αὐτῶν. Πρόσωπον δέ Κυρίου ἐπί ποιῶντας
κακά τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς τό μνημόσυνον
αὐτῶν " (Ψαλμ. λγ',16-17). Γιατί τίποτε δέν
εἶναι χρησιμώτερο καί ἀναγκαιότερο ἀπό τήν
δικαιοσύνη σ'αὐτόν πού εὐσεβῶς βασιλεύει, ἀ-
φοῦ ὁ μόνος πού ἀληθῶς βασιλεύει, ὁ Ἰησοῦς
Χριστός ὁ ἐπί πάντων Θεός, ἀοράτως οἰκονομεῖ
καί συνδιοικεῖ αὐτό τό γήινο βασίλειο.

Αὐτή τήν ἀρετή προσπάθησε νά ἀποκτήσης,
ὧ εὐσεβέστατε βασιλεῦ, ὥστε καί σύ μέ παρ-
ρησία νά λέγῃς: " Ἐγώ δέ ἐν δικαιοσύνη ὀ-
φθήσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτασθήσο-
μαι ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τήν δόξαν σου " (Ψαλ.
ιστ',15). καί γιά τήν βοήθειά σου καί τήν
λύτρωσι ἀπό τά δεινά, προσευχόμενος στόν
Δεσπότη τῶν ὅλων χωρίς ἐντροπή νά λέγῃς:
" Ἐποίησα κρῖμα καί δικαιοσύνην, μή παραδῶς
με τοῖς ἀδικοῦσί με " (Ψαλμ. ρη',121).

" Ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ καί ἠύφρανθην " (Ψαλμ.
οστ',4), λέγει ὁ δίκαιος ἐκεῖνος βα-
σιλεύς καί προφήτης. Ἀξιοθαύμαστη πραγματι-
κά καί ἀξιέπαινη ἡ ἀρετή τοῦ δικαίου ἐκείνου

καί θεοφιλοῦς, διότι, ἂν καί ἦταν στολισμένος μέ ἀναρίθμητες ἄλλες ἐξαίρετες καί ἀκριβές ὁμορφιές τοῦ αἰῶνος τούτου, οὔτε μέ μία ἀπό αὐτές δέν χαιρόταν, ἀλλά μόνο μέ τήν ἐνθύμησι τοῦ Θεοῦ. Καί δίκαια. Γιατί τό νά θυμόμαστε αὐτές τίς βιωτικές ὁμορφιές καί νά προσηλωνόμαστε σ'αὐτές ὀλόψυχα, μᾶς ἀποστερεῖ καί μᾶς ἀποκόπτει ἀπό τήν ἀπόλαυσι τῶν αἰωνίων ἐκείνων ἀγαθῶν. Ἐνῶ τό νά θυμόμαστε πάντοτε τόν Δημιουργό τῶν ἀπάντων καί προνοητή, τόν Πανάγαθο Θεό καί Δεσπότη, μέ τήν ἐκπλήρωσι τῶν σωτηρίων Του ἐντολῶν, μᾶς φανερώνει ἀσφαλῶς κληρονόμους τῆς αἰωνίου ζωῆς καί ἀτελευτήτου βασιλείας.

Ἄς ζητήσουμε συνετά καί ἄς κατανοήσουμε ὀρθά ποιά εἶναι ἡ δύναμις τοῦ θείου λόγου, ὅπου λέγει: " ποιμένες πολλοί διέφθειραν τόν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τήν μερίδα μου " (Ἰερ. ιβ' ,10). Ἀξίζει πολύ νά μεριμνοῦν καί νά τηροῦν αὐτόν τόν θεῖο λόγο ὅσοι θέλουν νά κυβερνοῦν ἐπί τῆς γῆς θεάρεστα, βασιλεῖς καί ἀρχιερεῖς. Διότι, ἐάν ὁ ἀμπελῶνας καί ἡ κληρονομία τοῦ Κυρίου, ὁ χριστεπώνυμος λαός, πραγματικά ἔχει δοθῆ στά χέρια τους, ποιμένες δέ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς κληρονομίας τοῦ ὑψίστου Δεσπότη εἶναι οἱ βασιλεῖς καί οἱ ἀρχιερεῖς καί οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες, ἄς προσέχουν λοιπόν καλά πῶς τόν κυβερνοῦν καί πῶς διοικοῦν τά ζητήματά του, ἐάν δηλαδή νόμιμα καί σύμφωνα μέ τίς ἐντολές τοῦ ὑψίστου Δεσπότη, " αὐτοί γάρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπέρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες " (πρβλ. Ἐβρ. ιγ' ,17) γι' αὐτούς στόν Ὑψιστο, καθῶς λέγει ὁ θεῖος

Ἀπόστολος. " Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, λέγει, βρῶσις καί πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καί εἰρήνη καί χαρά ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ· ὁ γάρ ἐν τούτοις, εἶπε, δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ Θεῷ καί δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις " (Ρωμ. ιδ', 17-18). Πρὸς αὐτά τί θά ἀπολογηθοῦμε ἑμεῖς οἱ ταπεινοί, οἱ ὁποῖοι ὅλη τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας τοποθετοῦμε μόνον στὴν ἀποχή ἀπὸ τὸ κρέας καί τὰ ψάρια καί τὸ λάδι, στὸν καιρὸ τῶν ἱερῶν νηστειῶν, ἐνῶ δὲν σταματοῦμε νὰ ἀδικοῦμε καί νὰ ἐκμεταλλεψώμαστε τοὺς δυστυχεῖς ὑπηκόους καί νὰ τοὺς σύρουμε στὰ δικαστήρια καί νὰ τοὺς πολεμοῦμε μέ ἔχθρα καί νὰ τοὺς κακοποιοῦμε μέ διαφόρους τρόπους; Πολύ καλή εἶναι καί ἀναγκαῖα ἡ ἀποχή ἀπὸ τὰ λιπαρά φαγητά γιὰ τὴν ἀπονέκρωσι τῶν σαρκικῶν πυρώσεων καί ἡ προσευχή γιὰ τὸν φωτισμὸ τῶν ψυχικῶν δυναμειῶν· ἀλλὰ κοντὰ σ' αὐτά πρέπει νὰ προσθέσουμε καί τὴν ἐγκράτεια τῶν ψυχικῶν παθῶν, γιὰ νὰ μὴ λεχθῆ καί γιὰ μᾶς ὁ θεῖος λόγος ὅπου λέγει: " φυλασσόμενοι μάταια καί ψευδῆ, ἔλεον αὐτοῖς ἐγκατέλιπον " (Ἰωῆ β', 9), διότι " βρῶμα οὐ παρίστησιν ἡμᾶς τῷ Θεῷ " (Α' Κορ. η', 8) γιὰ νὰ μιλήσουμε ἀποστολικῶς.

Ἐξαίρετο σύμβουλο πού θέλει τὸ καλὸ τῆς βασιλείας σου νὰ θεωρῆς ὄχι ἐκεῖνον πού, γιὰ νὰ ἀποδώσης δικαιοσύνη, σέ ὀπλίζει πρὸς πολέμους καί μάχες, ἀλλὰ ἐκεῖνον πού σέ συμβουλεύει τὴν εἰρήνη καί τὴν καταλλαγή καί τὸ νὰ ἀγαπᾶς πάντοτε ὅλους τοὺς γύρω γείτονες τοῦ θεοφρουρήτου σου κράτους. Ἐπειδὴ ὁ πρῶτος θέτει τὸ κράτος σου κάτω ἀπὸ τὴν

ὄργῃ καί ἀγανάκτησι τοῦ Θεοῦ, ὅπου λέγει:
" διασκορπίσον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλον-
τα " (Ψαλμ. ξξ',31) καί ἄλλοῦ: " ἄνδρα αἱμά-
των καί δόλιον βδελύσσεται Κύριος " (Ψαλμ.
ε',7). ἐνῶ ὁ δεύτερος σέ κάμνει συνεργό δό-
κιμο μέ τόν Δαβίδ τόν πραότατο βασιλέα, κα-
θώς λέγει ἡ θεία ἐντολή: " εἰ δυνατόν, τό ἐξ
ὑμῶν μετά πάντων εἰρηνεύοντες " (Ρωμ. ιβ',18),
καί ἄλλοῦ: " μετά τῶν μισούντων τήν εἰρήνην
ἡμῶν εἰρηνικός " (Ψαλμ. ριθ',6).

Ἡ ἱερωσύνη καί ἡ βασιλεία εἶναι δύο μέ-
γιστα ἀγαθά δωρημένα ἀπό τήν ὑψίστην θείαν
Ἀγαθότητα: Ἡ ἱερωσύνη ἐξιλεώνει πάντοτε τόν
Δεσπότη τῶν ὄλων γιά τίς ἁμαρτίες μας μέ
ὄσιες προσευχές καί μέ ἔπαρσι καθαρῶν χει-
ρῶν, καί τόν κάμνει ἐλεήμονα καί εὐδιάλ-
λακτον πρός ἐμᾶς· ἡ βασιλεία προνοεῖ γιά
τούς ὑπηκόους μέ σοφές συμβουλές καί διά-
φορες ρυθμίσεις καί ὑπηρεσίες κυβερνητικές
μαζί καί πατρικές, καί ἔτσι κρατύνει πάντοτε
τά βασιλικά σκῆπτρα στό μέλλον. Μεγάλα
πράγματι ἀγαθά καί τά δύο, ὅταν μεταξύ τους
συμφωνοῦν ὀρθοδόξως καί ὑπακούουν στόν
"Ἐψιστο, φυλάγοντας σταθερά τίς σωτήριες ἐν-
τολές Του καί τά δικαιώματα καί ρυθμίζοντας
βάσει αὐτῶν πατρικά καί ἐξουσιαστικά τά
πράγματα τῶν ὑπηκόων. " Μωϋσῆς καί Ἀαρῶν
ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ καί Σαμουήλ ἐν τοῖς
ἐπικαλουμένοις τό ὄνομα αὐτοῦ (λέγει ὁ θεῖος
ψαλμωδός), ἐπικαλοῦντο τόν Κύριον καί αὐτός
εἰσήκουσεν αὐτῶν " . Γιατί; " Ὅτι ἐφύλασ-
σον, εἶπε, τά μαρτύρια αὐτοῦ καί τά προσ-

τάγματα αὐτοῦ, ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς " (Ψαλμ.98,6-7).

Κανένα λοιπόν ἀπό τὰ γήϊνα κάλλη νά μή προτιμήσης, ὧ εὐσεβέστατε βασιλεῦ, περισσότερο ἀπό τήν ἀγάπη καί τήν βασιλεία τοῦ Δημιουργοῦ σου Θεοῦ καί βασιλέως, γιά νά σε δοξάση καί αὐτός καί τώρα καί στήν αἰωνιότητα. Τό κάλλος τῆς ψυχῆς εἶναι πραγματικά τό μοναδικό κάλλος, γιατί τήν στολιζει μέ τίς θεοειδεῖς ἀρετές, μέ δικαιοσύνη καί σωφροσύνη, φρόνησι καί ἀνδρεία, πραότητα καί οἰκτιρμούς, ἀγαθωσύνη καί φιλανθρωπία, γιά τίς ὁποῖες ὑμνεῖται καί ὁ ὠραῖος κάλλει παρά πάντας υἱούς ἀνθρώπων, ὁ Μονογενῆς Υἱός τοῦ Ὑψίστου. Ποιό λοιπόν εἶναι τό κάλλος Του, εἶναι φανερό ἀπό τὰ ἀκόλουθα, πού ἀναφέρει ὁ Ψαλμωδός: " ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖλεσί σου " (Ψαλμ. μδ',3). Αὐτή δέ ἡ χάρις ποιά μπορεῖ νά εἶναι, παρά ἐκείνη τήν ὁποία σ'ἄλλο μέρος τῆς Γραφῆς ἀκοῦμε νά ὑμνῆται σχετικά μέ τήν ὑποστατική σοφία τοῦ Θεοῦ: " ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, εἶπε, ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δέ καί ἔλεον ἐπί γλώσσης φορεῖ " (Παροιμ. γ',16). Γι'αὐτό καί μετὰ ἀπό λίγο ὁ Ψαλμωδός λέγει πρὸς αὐτόν τόν Μονογενῆ: " ἔντεινον καί κατενοδοῦ καί βασιλευε ἔνεκεν ἀληθείας καί πραότητος καί δικαιοσύνης " (Ψαλμ. μδ',5).

Ἴδου τό νοερόν κάλλος τῆς ψυχῆς! Ἴδου τό ἀσύγκριτο κάλλος τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, μέ τό ὁποῖο ὑμνεῖται ὅτι εἶναι κεκοσμημένος παρά τούς υἱούς τῶν ἀνθρώπων! Τό δέ ἐξωτερικό σωματικό κάλλος ὄχι μόνο

πρόσκαιρο και ψεύτικο είναι, αλλά και υπερβολικά έναντιώνεται και επιβουλεύεται τό νοερό κάλλος τῆς ψυχῆς· διότι ἀμαυρώνεται και γίνεται μισητή στὸν Δημιουργό της ἀπὸ τὴν ἀκάθαρτη ἐπιθυμία της.

Προσπάθησε λοιπὸν, ὦ εὐσεβέστατε βασιλεῦ, νὰ ἀποκτήσης τό νοερό κάλλος τῆς ψυχῆς πού τὴν συνοδεύει και συμπαραμένει ἀφθαρτο· κάμνει δὲ αὐτοῦς πού τό ἀπέκτησαν υἱοὺς Θεοῦ.

Λαμπρότερος ἀπὸ τὸν ἥλιο ἀστέρας δὲν φαίνεται στὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, γιατί μόνο αὐτός μὲ τίς ἀκτῖνες του φωτίζει ὅλη τὴν οἰκουμένη. Ἔτσι και ἡ εὐμορφη ψυχὴ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως, κοσμημένη και ὠραῖσμένη μὲ δικαιοσύνη και πραότητα και καθαρότητα και οἰκτιρμούς, φωτίζει και στολίζει ὅλο τό κάτω και γύρω ἀπ'αὐτὴν ὑπήκοον, και συμβουλεύει μὲ τὴν δική της περίβλεπτο βιοτὴ νὰ φιλοτιμοῦνται πάντοτε στὴν προκοπὴ καλῶν ἔργων, μὲ τὸν τρόπο πού ὁ ἥλιος μὲ τὴν θερμότητά του κάμνει νὰ καρποφοροῦν ἡ γῆ και τὰ δένδρα της.

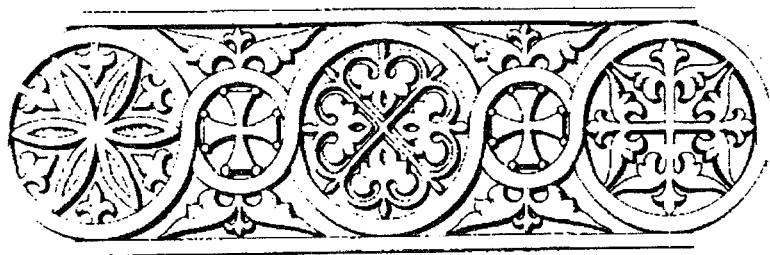
Μικρό σύννεφο, ὅταν καθίση κάτω ἀπὸ τὸν φωτεινότατο αὐτὸν ἥλιο, ἀποστερεῖ τὴν οἰκουμένη ἀπὸ τό φῶς και τὴν λαμπρότητά του. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο και ἡ ψυχὴ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως, ἐάν κυριεύθηκε ἀπὸ τό σύννεφο τῶν κτηνωδῶν παθῶν, ἐννοῶ τῆς ὀργῆς και τοῦ ἀκαίρου θυμοῦ, τῆς μέθης και τῶν ἀνοσιῶν ἐπιθυμιῶν, τότε και ἡ ἴδια (ἀλλοίμονο!) σκοτίσθηκε και υπερβολικά ἐφτώχυνε και ὅλο τό ὑπήκοον ἐξωλοθρεύθηκε ἀπὸ διάφορες κακώσεις, και ἡ δεινὴ θύελλα και ἡ ταραχὴ τῶν

συχνῶν τρικυμιῶν τὰ πάντα ἐθόλωσε καί ἐτάραξε. Πολλή λοιπόν ἐγρήγορσι χρειάζεται πάντοτε ὁ νοῦς τοῦ βασιλέως, γιά νά μπορῆ θεάρεστα νά κυβερνᾷ τό ἐμπιστευμένο σ'αυτόν βασίλειο.

Ἄς μή κοιμώμαστε λοιπόν ψυχικά, ἀλλά ἄς νήφουμε καί ἄς γρηγοροῦμε κατά τόν νοῦ. Κάθε ἀνθρώπινος νοῦς, ἂν καί εἶναι δημιουργημένος κατείκονα καί ὁμοίωσι Θεοῦ, ὅμως λόγφ τῆς συνηθείας καθόλου δέν διαφέρει ἀπό τό κερὶ καί τό χαρτί. Καθώς σ'αὐτά χαράζει κανεῖς ὅποια γράμματα θελήσῃ, κατά τόν ἴδιο τρόπο καί ὁ ἀνθρώπινος νοῦς σέ ὅποιεσδήποτε συνήθειες καί διδαχές τόν ἐξοικειώσῃ, ἀγαθές ἢ κακές, σ'αὐτές μέχρι τέλους παραμένει καί ἀναπαύεται.

Ἐάν λοιπόν κάποιος πραγματικά ἐπιθυμῆ νά τόν κοσμῆ μέ θεάρεστες συνήθειες καί παιδεῖα, ἄς ἀκούῃ προσεκτικά τόν ἑκατοστό θεῖο ψαλμό καί συχνά νά τόν ψάλλῃ μέσα του καί ἐμπρακτα νά ἐφαρμόσῃ ὅσα μέσα σ'αυτόν εἶναι γραμμένα ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, καί ὅπωςδήποτε θά τελειοποιῆται.

ΝΟΥΘΗΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΡΟΠΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ

Ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολί-
του Θεοδωρουπόλεως κ.κ. Γερμανοῦ στήν
τράπεζα τῆς Μονῆς, κατά τήν ἐπίσκεψί
του τήν 12η Αὐγούστου 1989

*Ἀπό τήν Μητέρα Ἐκκλησία, τό Οἰκουμενικό μας
Πατριαρχεῖο, σᾶς μεταφέρω τήν ἀγάπη, τήν στοργή
καί τήν εὐλογία τοῦ Πατριάρχου μας κ. Δημητρίου,
τόν χαιρετισμό ἐξ ὅλης τῆς καρδίας τῶν εὐλαβῶν
ἐκεῖ πατέρων μας, ἀλλά ἀκόμη τοῦ ἱεροῦ κλήρου
καί τοῦ λαοῦ. Σήμερα μέ ὀλίγους ἀγωνιζόμεθα νά
κρατήσωμεν τάς ἐπάλξεις καί νά μείνη ἄσβεστο τό
Φανάρι, ὁ πνευματικός φάρος, καί νά ἀκτινοβολῇ
μέ τήν Χάρι καί τήν προστασία τοῦ ἀγίου Θεοῦ,
τῆς Θεομήτορος καί τῶν Ἁγίων, πολλοί τῶν ὁποίων
ἔχυσαν τό αἷμα των στήν μαρτυρική γῆ, ὅπου
φιλοξενεῖται σήμερον τό Πατριαρχεῖον μας καί ὁ
λαός τοῦ Θεοῦ.*

*Ἰδιαίτερα δι' ἡμᾶς παρηγορία εἶναι ἡ ἀλήθεια
ὅτι ἐδῶ εἰς τό Ἅγιον Ὅρος πατέρες καί ἀδελφοί
προσεύχονται δι' ἡμᾶς. Ὅπως ἀκόμη ὑπάρχει ἡ
διαπίστωσις ὅτι καί ἔξω ἀκόμη ἀπό τό Ἅγιον*

Ὅρος, τό Ἔθνος μας, οἱ ὁμογενεῖς, οἱ βεβαπτισμένοι εἰς τήν αὐτήν κολυμβήθραν καί μεταλαμβάνοντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Ποτηρίου δέν μᾶς λησμονοῦν εἰς τάς προσευχάς των. Καί αὐτό εἶναι ἡ ἀκατάβλητη δύναμις γιά νά συνεχίσωμεν τό καθήκον μας στήν ζωή μας εἰς τά ἅγια χώματα καί ἐδάφη τῆς στοργικῆς Πόλης· τῆς Πόλης τῆς Παναγίας, ἡ ὁποία ἐθρεψεν ἔθνη καί λαούς, ἡ ὁποία ἐδῶσε τήν καλήν μαρτυρίαν στά πέρατα τῆς γῆς καί ἡ ὁποία ἐξακολουθεῖ μέ τήν ἴδια στοργή καί ἀγάπη νά βλέπη πρός ὅλα τά τέκνα της, κληρικούς καί λαϊκοὺς Χριστιανοὺς, ἀγωνιστάς, πατέρας καί ἀδελφοὺς τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί ἄλλους ἀγωνιστάς στόν στίβο τῆς βιοπάλης ἀντιμετώπους μέ ρεύματα ἀντίθεα, ἀντιανθρώπινα, προβάλλοντας τό στήθος καί τήν καρδιά των, γιά νά ὑπερασπισθοῦν τό θέλημα καί τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ μας.

Δι' ἐμέ εἶναι ἰδιαιτέρο δῶρο τοῦ Θεοῦ, ἔστω καί δι' ὀλίγας ἡμέρας καί δι' ὀλίγας ὥρας ἀκόμη, νά εἶμαι ἐν μέσῳ σεβαστῶν πατέρων καί ἀδελφῶν, νά συμμετέχω στίς προσευχές τους, στήν Θεία Λειτουργία καί ὅλοι μαζί νά ἀνατείνουμε τόν νοῦ, τό πνεῦμα καί τήν καρδιά πρός τόν φιλόνητο Θεό, πρός τήν μεγάλη μας Μητέρα, τήν Παναγία, καί τοὺς ἐκλεκτοὺς Ἁγίους καί ὁμολογητάς τῆς πίστεώς μας καί μάρτυρας.

Εὐχαριστῶ τόν Κύριο καί τήν Παναγία Μητέρα Του, διότι κατεύθυνε καί ἐφέτος τά βήματά μου εἰς τόν ἅγιον τοῦτον τόπον, τό Ἅγιον Ὅρος. Καί εὐχομαι ἐκ βάθους καρδίας εἰς τήν πρώτην αὐτήν Μονήν, πού ἀξιώθηκα νά ἐλθω ὡς προσκυνητής, ὁ Κύριος καί ἡ Παναγία νά ἐνισχύουν τόν ἅγιο Καθηγούμενο τοῦ Ἱεροῦ τούτου Μοναστηρίου, ἱερομόναχον κ. Γεώργιον, καί ὅλους τοὺς σὺν αὐτῶ ἁγίους ἀδελφοὺς, ἱερομονάχους, διακόνους καί

μοναχούς, οι όποιοι ώς ένα άδιαίρετον σώμα κινούνται νά εύχαριστήσουν τόν Θεό και διακονήσουν τούς ανθρώπους. Μεγάλη και ιερά ή άποστολή των. Σκληρό και βαρύ τό έργο των, αλλά τούς συνοδεύει ή πανσθενουργός Χάρις του άγιου Θεου, ή " τά άσθενή θεραπεύουσα και τά ελλείποντα άναπληροῦσα ".

Γι' αυτό και, ώς πληροφορούμεθα και βλέπομεν ιδίοις όφθαλμοίς, ή Ίερά αυτή Μονή ανταποκρίνεται πλήρως εις τήν ιστορική της άποστολή. Άκόμη και στά μηνύματα τών καιρών θά εχη νά δώση τήν καλλιτέρα άπάντησι μέ τήν πίστι, τήν εύσέβεια, τόν άγώνα τόν καλόν τών πατέρων, πού άγωνίζονται υπό τήν σκέπην αυτής τής Μονής.

Ζώμεν σέ ήμέρες πού τό σύνθημά μας θά πρέπει νά είναι: Δώσε μας, Κύριε, καιρόν μετανοίας, νά επιστρέψωμεν εις τό πατρικόν Σου σπίτι, νά ασφαλισθώμεν και νά σωθώμεν. Δός μας, Κύριε, πνεῦμα τής ιδιικής Σου άγάπης και ειρήνης νά ζώμεν εις τήν Μονήν αυτήν, εις τήν Πατρίδα άγαπημένοι, συνεννοημένοι, ό ένας κοντά στον άλλον μέ δεμένα τά χέρια ποιούντες μέ όλη μας τήν προαίρεσι τό άγιο Σου θέλημα, ξερριζώνοντας μέσα από τήν ψυχή μας και πάθη και μιση και έκδικήσεις και ό, τι άλλο πάθος μπορεί νά μάς χωρίση και πληγώση θανάσιμα.

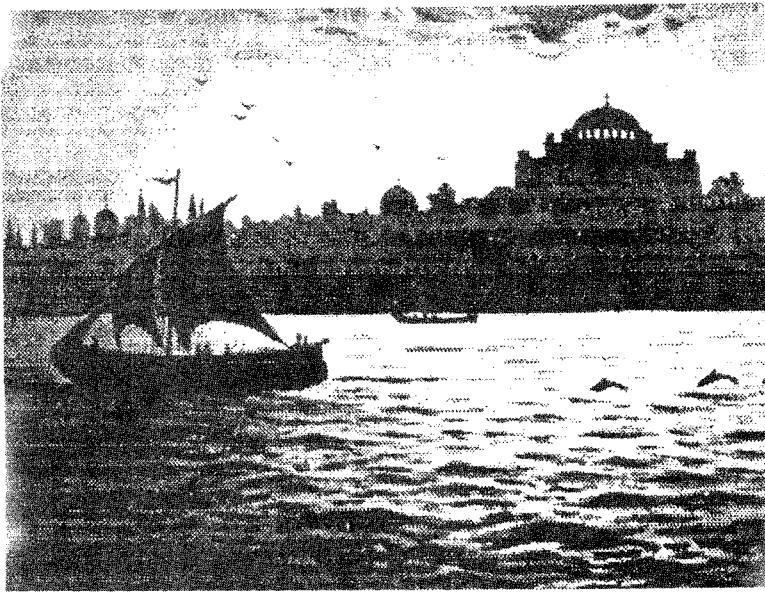
Προσεύχεσθε και ύμεις, άγιε πάτερ και άδελφοί, και ήμείς στην μακρυνή εκεί Κωνσταντινούπολι, στην Πόλη, όπου εδράζεται ό πνευματικός φάρος, τό Πατριαρχείο μας, όλοι, κληρος και λαός, νά κάνωμεν μέ πίστι και άφοσίωσι τό καθήκον μας. Και προτοῦ κλείσω τόν λόγο, διότι θά σάς εκούρασα αρκετά, θά ήθελα νά κάνω τήν έξής παρατήρησι: Στην εποχή τών αρχαίων προγόνων μας υπήρχαν οι φιλόσοφοι, πού είχαν βάθος, πού είχαν πόνους και κόπους για νά εισέλθουν στο άληθινό νόημα

τῆς ζωῆς, νά βροῦν τήν ἀλήθεια, τήν δικαιοσύνη καί τόν ἀληθινό τρόπο μέ τόν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος στρέφεται πρὸς τόν Θεό καί δέχεται τά ἅγια δῶρα Του. Ἀκόμη ἐδίδαξαν τοὺς ἀνθρώπους γιά τίς καταστροφές, τίς βλάβες καί ζημιές πού φέρνει ὁ δρόμος τῆς κακίας καί ἀδικίας, μακράν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Στήν πάροδο τοῦ χρόνου διεμορφώθη καί ἡ σχολή τῶν σοφιστῶν, οἱ ὁποῖοι δυστυχῶς ἀνακάτωσαν τήν ἀληθινή διδασκαλία, τήν ἀληθινή σοφία μέ σοφιστεῖες καί τήν ἐμόλυναν καί τήν ἐκηλίδωσαν μέ παντοῖα πάθη, τά ὁποῖα θεωροῦσαν εὐλογα νά τά πράττη ὁ ἄνθρωπος καί νά εἶναι ὄργανον ὄλων τῶν θελήσεών του, ἀσχέτως ἂν αὐτές εἶναι ἀληθινές ἢ ψευδεῖς, κολάσιμες ἢ βραβευτέες, δεκτές ἢ μισητές ἀπό τοὺς θεούς, ὠφέλιμες γιά τόν συνάνθρωπό τους ἢ βλαβερές. Τό πνεῦμα αὐτό δυστυχῶς δεσποῖ σήμερα σ' ὅλοκληρο τόν κόσμο. Ἀκόμη καί οἱ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καί οἱ πνευματικοί κυβερνῆται ἔχουν σκοτισθῆ καί νομίζουν ὅτι ἔχουν τό δικαίωμα νά μπερδεύσουν τόν λαό, τοὺς μαθητάς τους, τό ποιμνιό τους, μέσα σ' αὐτό τόν λαβύρινθο, ὅτι δέν ὑπάρχει καμμιά διάκρισις μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ, δικαίου καί ἀδίκου, φωτός καί σκότους.

Κατ' αὐτόν τόν τρόπο βλέπομεν ἀδελφοὺς μας νά τραυματίζονται καί νά περιπατοῦν μέ σκοτισμένα τά μάτια, ἀδύνατο τό πνεῦμα στήν ζωή καί νά τρικλίζουν καί νά πίπτουν καί, ὁ Θεός νά φυλάξη, νά σκορπίζουν συντρίμματα καί ταλαιπωρίες στόν λαό τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς ὑπάρχει ὁ Θεός τῆς ἀγάπης, ὁ Θεός τῆς ἀληθείας, ὁ Θεός πού ἐχάραξε τόν νόμο καί τήν ἀλήθειά Του, πού μένει σεβαστή εἰς τοὺς αἰῶνας.

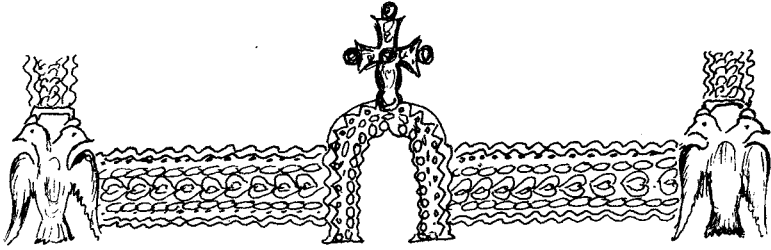
Ἄς ἀκούσωμε τό θέλημά Του καί τότε θά εἶμεθα σέ ἀσφάλεια. Τότε κάθε βῆμα μας θά εἶναι

για τό καλό τοῦ ἑαυτοῦ μας, τοῦ τόπου μας καί
ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος. Τό χέρι τοῦ Θεοῦ
ἄς μᾶς στηρίξη στόν δρόμο μας. Ἄμην.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΖΩΗ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Η ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Ἱερά Μονή Ἁγίου Παύλου στίς 23 Ἀπριλίου 1989 (π. ἡμ.) κατὰ τὴν ἐτήσιο Πανήγυρι Αὐτῆς ἐπὶ τῇ Ἱερά μνήμῃ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, ἐώρτασε μέ μεγάλη λαμπρότητα τὴν 150ῃ ἐπέτειο τῆς ἐγκαθιδρύσεως καὶ ἐπαναφορᾶς εἰς Αὐτὴν τοῦ κοινοβιακοῦ πολιτεύματος. Κατ'αὐτὴν προΐστατο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βεροίας καὶ Ναούσης κ. κ. Παῦλος πλαισιούμενος ἀπὸ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. κ. Προκόπιο, Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρους κ. κ. Νικόδημο, καὶ τὸν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Ροδοστόλου κ. κ. Χρυσόστομο. Ἐπίσης ἔλαβαν μέρος οἱ Πανοσ. Καθηγούμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν Μεγίστης Λαύρας Ἀρχιμ. Φίλιππος, Ξηροποτάμου Ἀρχιμ. Ἰωσήφ, Καρακάλλου Ἀρχιμ. Φιλόθεος, Σίμωνος Πέτρας Ἀρχιμ. Αἰμιλιανός, καὶ Γρηγορίου Ἀρχιμ. Γεώργιος. Παρέστησαν ἐκπρόσωποι τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ὡς καὶ πολλοὶ εὐλαβεῖς μοναχοὶ καὶ λαϊκοὶ Χριστιανοί.

Συγχαίροντας ἀπὸ καρδίας τὴν σεβασμία Ἀδελφή Ἱερά Μονή γιὰ τὴν χαρμόσυνο ἐπέτειο Αὐτῆς, εὐχαρίστως δημοσιεύουμε τὴν ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία-ἀφήγησι τοῦ σεβαστοῦ ἁγίου Καθηγουμένου Αὐτῆς, μετὰ τίς ἐπίσημες ὁμιλίες, κατὰ τὴν Τράπεζα τῆς Πανηγύρεως, πιστεύοντας ὅτι θά ἀποβῆ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀναγνωστῶν.

Η ΚΥΡΑ ΜΑΣ

Η ΠΑΝΑΓΙΑ

ΟΔΗΓΗΤΡΙΑ
ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΤΙΣ
ΣΤΗΝ ΖΩΗ ΜΟΥ

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, πανοσιολογιώτατοι ἅγιοι Καθηγούμενοι, σεβασμία τῶν πατέρων ὁμήγουρις καὶ ἀγαπητοὶ προσκυνηταί,

Εὐχαριστοῦμεν πάντας τοὺς προσελθόντας εἰς τὴν ἁγίαν ἑορτὴν καὶ πανήγουριν τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς. Καὶ πρῶτα τοὺς ἁγίους Ἀρχιερεῖς, οἱ ὅποιοι προθύμως ἀφῆκαν τὰς ἐπαρχίας των καὶ ἦλθον ἀγαλλομένῳ ποδί εἰς τὴν μοναστηριακὴν μας πρόσκλησιν, διὰ νὰ λαμπρύνουν περισσότερο τὴν ἑορτὴν καὶ πανήγουρίν μας ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ τροπαιοφόρου μεγαλομάρτυρος ἁγίου Γεωργίου καὶ τὴν ἐπέτειον συμπληρώσεως ἑκατὸν πεντήκοντα ἐτῶν ἀδιακόπου ζωῆς τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Κοινοβίου. Εὐχαριστοῦμεν ἐπίσης τοὺς ἁγίους Καθηγούμενους, οἱ ὅποιοι καὶ αὐτοὶ ἀφῆκαν τὶς χοροστασίες τῶν Μονῶν τους καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτὴν μας. Καθὼς καὶ ὄλους τοὺς σεβαστοὺς καὶ ἀγαπητοὺς πατέρας τοῦ Ὄρους καὶ τοὺς εὐλαβεῖς προσκυνητάς, οἱ ὅποιοι πλαισίωσαν τὴν ἑορτὴν μας καὶ ἤνωσαν τὰς προσευχὰς των πρὸς τὸν ἅγιον Γεώργιον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου τούτου. Δέν μένει ἀπὸ τό νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν ἐκ

νεκρῶν ἀναστάντα Κύριον ἐκτενῶς, ὁ ὁποῖος
ἠυδόκησε νά φτάσουμε εἰς τήν παροῦσαν ἐπέτειον,
καί κλίναντες γόνυ νά δεηθῶμεν στόν παμ-
μακάριστον καί μεγαλομάρτυρα Γεώργιον νά πρε-
σβεύη ἀδιαλείπτως ὑπέρ τῆς ποιμνῆς του ταύτης,
νά συνεχίζη ἀπροσκόπτως τόν κοινοβιακόν της
ἀγῶνα πρός δόξαν τοῦ Παναγάρχου Τριαδικοῦ Θεοῦ,
χαράν τῆς Κυρίας Θεοτόκου, εὐφροσύνην τῶν
τιμωμένων Ἀγίων, σωτηρίαν ψυχῶν καί βοήθειαν
τῶν πιστῶν. Ἀμήν.

Ἐπί πλέον ἐπειδή οἱ ἅγιοι πατέρες εἶπαν
ῶρισμένα πράγματα διά τήν ταπεινότητά μου, κάτι
μέ κεντρίζει ἀπό μέσα, πού δέν μπορῶ νά τό
σιωπήσω. Καί γι'αὐτό θά πῶ δυό λόγια προσωπικά.
Ἐγώ ὅταν ἦμουν μικρό παιδί, περίπου στά 15
χρόνια ἤ στά 16, ἔτυχε, ἐπειδή εἶχαμε τόν πόλεμο
τότες τῶν Γερμανῶν καί τῶν Ἰταλῶν στόν τόπον
μας, ἐκεῖ πέρα νά ἔχουμε πολλά βλήματα, πολλές
ἀνατινάξεις, πολύ πόλεμο, πολύ κακό. Καί ἄφησαν
πολλά τέτοια πράγματα, τά ὁποῖα ἐγώ σάν παιδί
μέ ἄλλα παιδιά ἐπηγαίναμε καί τά παίρναμε καί τά
καίγαμε καί τά ἐπεξεργαζόμασταν. Ὑπῆρχαν καί
ὀβίδες, ὄλμοι, καί διάφορα ἄλλα. Ἐκινδυνέψαμε δυό
φορές σέ θάνατο· δηλαδή τό πῶς ἐγλύτωση ἦτανε
θαῦμα Θεοῦ. Καί ὁμολογῶ ὅτι, ἐπειδή ἡ μητέρα
μου καί οἱ γονεῖς μου γενικά ἦταν πολύ εὐλαβεῖς
ἄνθρωποι, οἱ προσευχές τους μέ ἐγλύτωσαν.
Γι'αὐτό ἡ μητέρα μου κάποτε πού ἐκινδύνεψα
τελείως σέ θάνατο, καί γλύτωση βέβαια, ἐπῆγε καί
ἀγόρασε μιάν εἰκόνα, τήν Παναγία τήν Ἐλεοῦσα
καί μοῦ τήν ἔβαλε στό προσκέφαλο. Καί μοῦ λέει:
" Παιδί μου, δέν ξέρω τί νά πῶ. Σοῦ ἀγόρασα αὐτή
τήν εἰκόνα καί τήν βάνω στό προσκέφαλό σου.
Κι'ἐσύ προσευχήσου σ'αὐτή τήν εἰκόνα καί ἡ
καλύτερο θάνατο θά σοῦ φυλάῃ ἡ Παναγία ἡ
χειρότερο. Δέν ξέρω " . Γι'αὐτό ἐγώ τήν δέχθηκα

μέ παρα πολλή χαρά και τήν είχα τόν καλύτερό μου σύντροφο.

Και προσευχόμεν κάθε βράδυ, δέν ξέρω ακριβώς πόσην ώρα, αλλά πολύ· προσευχόμενα πάρα πολύ. Και τήν παρακαλοῦσα ὄχι νά γίνω μοναχός, αλλά νά γίνω κάτι. Παράδειγμα χωροφύλακας ἢ παράδειγμα καλός υπάλληλος. Κάτι τέτοια ζητοῦσα διότι είχαμε και λίγο φτώχεια στό σπίτι και είμασταν πέντε ἀδελφια και είχα δύο ἀδελφάδες, τίς ὁποῖες ἤθελα νά τίς βοηθήσω, ὅπως και τούς γονεῖς μου νά τούς βοηθήσω. Πάντοτε αυτό ζητοῦσα. Και ὅταν ἐπέρασε πολὺς καιρός, ἐθερμάνθηκα κάποιες βραδυές και λέω: " Παναγία μου, σέ παρακαλῶ πάρα πολύ τουλάχιστο νά μοῦ δείξης ἕνα δρόμο· αὐτόν πού δέν ξέρω τί γυρεύω και τί θέλω και τί εἶναι αὐτό τό πρᾶγμα " . Και μέ πολλή ἀγάπη τῆς τόλεγα αὐτό τό πρᾶγμα, ὡς ὅτου μιά βραδυά ἀκουσα τήν φωνή της τόσο γλυκειά και τόσο εὐλαβικιά, ὅπου μοῦ λέει: " Παιδί μου, τί μέ παρακαλᾷς; Νά πᾶς νά γίνης καλόγερος " . Ἄλλά ἐγώ δέν ἤξερα τί θά ἦταν αὐτό τό πρᾶγμα. Σηκώθηκα μᾶλλον ταραγμένος και λέγω: " τί εἶναι αὐτό; τί εἶναι αὐτό; " . Ἄλλά ἐπειδὴ διάβαζα κάτι βιβλία ἐκκλησιαστικά, ὅπως τό " Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία " και κάτι ἄλλα, και γνώρισα ὠρισμένα πραγματάκια, λέω μήπως εἶναι τοῦ πειρασμοῦ αὐτό τό πρᾶγμα;

Μετά ἀπό αὐτό, τήν ἄλλη βραδυά ἐπροσευχήθηκα ἀκόμη πιό ἔντονα και μέ πολλή ἀγάπη, νά ἰδῶ τί θά εἶναι τό ἀποτέλεσμα. Αὐτό δέν τό είχα πῆ βέβαια σέ κανέναν. Και είχα τό αὐτί μου, ἂν θά ἀκούσω αὐτή τήν φωνή. Και πράγματι· μόλις ἔκλεισα τά μάτια μου, δέν ἐπέρασαν τουλάχιστον 3 ἢ 5 λεπτά και εὐθύς, ὡς μέ πιάνει ὕπνος, ἀκούω πάλι τήν φωνή αὐτή ὅπως και τήν πρώτη. Τελικά σηκώθηκα ὅλη νύκτα. Ἦμουνα μόνος

μου σέ ένα σπίτι ποῦχαμε ένα μετόχι, γιατί φύλαγα τά πράγματα καί τά ζῶα μας, καί ἕκατσα κάμποση ὥρα. Γύρισα ἐδῶ, γύρισα ἐκεῖ καί ἀφοῦ ἐπέρασεν ἀρκετή ὥρα, ἔπessa νά κοιμηθῶ γιατί ἦταν ἀποβραδῖς καί τό πρῶτῃ σηκώθηκα νά πάω νά κάνω κάποιες δουλειές. Ἔτσι φούρια-φούρια νά πάρω λίγο κολατσιό, ἔτσι νά πάρω λίγο ψωμάκι νά φάω, γιά νά πάω νά κάνω κάτι δουλειές ποῦχαμε ἐκεῖ πέρα. Ὄταν ὁμως πῆγα νά φάω, χωρίς νά τό σκεφθῶ, ἔτσι χωρίς νά τό καταλάβω, μοῦ φάνηκε καί ἄκουα τήν φωνή στ'αὔτιά μου. Καί ἄκουα αὐτό τό πρᾶγμα καί ἀμέσως μ'ἔπιασε κάτι πού δέν ἤξερα νά τό ἐξηγήσω. Καί παρατάω τό φαγητό, διότι δέν μποροῦσα. Δηλαδή μοῦ ἔκανε μιά ταραχή. Μέ τήν καλή τήν ἔννοια ταραχή. Καί βγήκα ἔξω καί πῆγα καί γύριζα στά χωράφια. Ἔκανα δουλειές, ἔκανα αὐτά. Δέν ἔφαγα τίποτε. Ἦθελα νά μή τό ἀκούω αὐτό τό πρᾶγμα. Νά μήν τ'ἀκούω, διότι τ' ἀκουα συνέχεια. Ἐπῆγα λοιπόν καί διασκέδασα μέ τήν δουλειά ἐκεῖ, καί κάπως ξεχάστηκα. Γυρίζω στό σπίτι νά φάω τό μεσημέρι πεινασμένος, ἀλλά μόλις πῆγα νά φάω ξανά φούντωσ' αὐτό τό πρᾶγμα καί ξανά τ'ἀκουγα ἀπ'τ'αὔτιά μου, ἀπό δῶ μέσα, λοιπόν καί γίνηκα ὅλος ἄλλος ἄνθρωπος. Τελικά αὐτό ἐσυνέχισε καί, θέλω νά μή μακρυλογῶ, ἔπειτα δέν σκεφτόμουνα τίποτες ἄλλο οὔτε σπίτι οὔτε χωράφια οὔτε τίποτα παρά τό πῶς νά φύγω νά πάω νά γίνω μοναχός. Καί ὡς ἐκ θαύματος, μιά βραδυά εὐρέθηκα νά ἔρχωμαι ἐδῶ πέρα. Εὐρέθηκα νά ἔρχωμαι σ'αὐτό τό εὐλογημένο Μοναστήρι.

Καί τελικά ἦρθα. Καί ὅταν ἦρθα ἐδῶ πέρα, ὅπως ἀκριβῶς τά εἶδα ἔτσι ἦταν τά πράγματα. Ἀλλά ὅταν ἦρθα τήν πρώτη βραδυά, ἦμουν στό 4, στό δωμάτιο κοντά στήν σάλα, καί ἀκούω ἕνα θόρυβο χού! χού! χού! Ἐγνώριζα δύο πατέρες μόνο.

Ένα από την Νέα Σκῆτη κι'ένα τόν πατέρα Εὐδόκιμο τόν μακαριστό, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωσε λίγο φαγάκι. Φάγαμε καί μετά νύχτωσε, γιατί τό μοτόρι ἔρχότανε πολύ ἄργά. Καί ἀκούω: χούουου! Καί τρέχανε ἕνας στρατός. Τρέχαν ἐκεῖ μέσα στό δωμάτιο. " Τί εἶναι αὐτό; ποιός εἶναι αὐτοῦ ἐδῶ μέσα; τί εἶναι αὐτό; " Λέει ὁ ἄλλος ἀπό πίσω: " Μπές μέσα, λέει, ποιός εἶναι; " Κι'έρχονται μέσα καί μ'ἄρπάζουν. Ἔτσι μέ πιάσαν νά μέ πετάξουν ἔξω. Ἦταν ἡ πρώτη βραδυά μου στό Ἁγιον Ὄρος. Καί ἀρχίνησα καί φώναζα: " Παναγία μου, Χριστέ μου, Παναγία μου ". Ἐκλαιγα ἐκεῖ· ἐγίνηκα μούσκειμα. Τράκαρα στό παράθυρο. Μοῦ φάνηκε τράκα ἐκεῖ πέρα καί τελικά εἶπα τό " Πιστεύω " , εἶπα τό " Πάτερ ἡμῶν " , καί τί δέν εἶπα καί τί δέν εἶπα. Τελικά μ'ἄφησαν. Ἀλλά ἤμouνα ἕνα ράκος. Ἐφοβήθηκα νά ξανακοιμηθῶ στό κρεβάτι, διότι λέω αὐτοί θά μέ σκοτώσουν. Δέν θά μ'ἄφήσουν νά γλυτώσω. Κι'ἤμouν ὄλη νύχτα καθισμένος στό κρεβάτι καί μοῦ φαινότανε ὅτι μπρός πίσω εἶναι πολλοί, ὑπάρχουνε κάποιοι, κάποια πνεύματα. Κάτι ὑπάρχει. Ὅμως δέν ἔχασα τήν ψυχραιμία μου. Δέν ἔχασα ποτέ τήν ψυχραιμία μου. Εἶχα τήν ἐλπίδα μου στήν Παναγία. Διότι αὐτή, λέω, μέ φώναξε, κι' αὐτή μοῦπε αὐτό τό πράγμα. Τί ἔχω νά φοβηθῶ; Τίποτα.

Μιά ἄλλη βραδυά, ὅταν ἤμouνα στήν ἐκκλησία καί ἤμouνα ἐκκλησιαστικός, δύο πραγματάκια θέλω, δέν θά σᾶς κουράσω, δύο πραγματάκια θά πῶ. Ὅταν λοιπόν πῆγα νά κοιμηθῶ, ἤμouν σ'ἄλλο κελλί ὅταν ἤμouν μοναχός, ἀκούω πάλι κι'έρχεται ἕνας καί χτυπάει τήν πόρτα: Τάκα! Τάκα! Τάκα! Τοῦ λέει κάποιος ἀπό πίσω, κάποιος ἄλλος: " Τί χτυπᾶς; Ἄνοιξε νά μποῦμε μέσα". Μπαίνουνε μέσα λοιπόν κάποιοι μεγάλοι ἐκεῖ πέρα, ἀσχημάνθρωποι τεράστιοι, τεραστίων διαστάσεων. Μ'ἄρπάξανε καί μέ

πήγανε σ'ένα μπαλκόνι εκεί κοντά πού μένω, εκεί στο δωμάτιο πού μένω τώρα. Κι εκεί φώναζα " Παναγία μου! " Ήμουν έκκλησιαστικός. " Παναγία μου, Παναγία μου! Σέ παρακαλώ Παναγία μου! Βοήθησέ με " . Καί σέ μιά στιγμούλα δέν μπορούσαν νά μέ ξεγατζώσουν. Γατζώθηκα εκεί στην πόρτα. Δέν μπορούσαν νά μέ ξεγατζώσουν από κει πέρα καί μ'άφήσανε. Φωνάζει ένας από άπέναντι, από τοϋ Άββακούμ, έδω άπέναντι: " Πετάχτε τον έξω! Τί τόν αφήνετε αυτού πέρα; " Φωνάζουν οί άλλοι πού ήταν μέσα: " Δέν μπορούμε νά τόν έπετάξουμε, λέει, πετάχτε τον, πάρτε τον! " Άκουσα λοιπόν φωνή. Τό άκουσα αυτό τό πράγμα καί λέει: " Δέν μπορούμε νά τόν πετάξουμε. Διότι είναι αυτή ή Κυρά, λέει, αυτή, αυτή ή Κυρά ποϋναι εκεί πέρα, αυτή ή Μυροβλύτισσα. Αυτή δέν μάς αφήνει " . Καί άμέσως ξύπνησα. Καί είχα κάνει κλάμα. . . Μόνο ό Θεός γνωρίζει τί κλάμα είχα κάνει. Καί κατεβαίνω κάτω πού ήμουνα έκκλησιαστικός καί μόλις μπαίνω μέσα, διότι έχει αυτή ή εικόνα τής Παναγίας μας, ή Μυροβλύτισσα έχει μιά θαυματουργική χάρη. "Όταν κανείς είναι σέ καλή κατάσταση νομίζει ότι βλέπει ένα θέαμα πολύ θεϊκό. "Όταν δέν είναι σέ καλή κατάσταση, κάπως άλλιώς βλέπει. Καί πάω καί πέφτω καί τήν παρακαλώ μέ κλάμα καί μέ δάκρυα καί λέω: " Παναγία μου, σ'εύχαριστώ πάρα πολύ " . Καί πέρασε αυτό.

Έγώ ποτέ δέν έδιανοήθην νά γίνω ήγούμενος σ'αυτό τό Μοναστήρι διότι έγώ έξεκίνησα άπ'τόν κόσμο νά άσκητέψω. Νόμιζα ότι θά πήγαινα σέ κάτι καλύβες καί σέ κάτι άλλα πράγματα. Άλλά πώς συγχωρεί ό Πανάγαθος Θεός, ή άνεξιχνίαστη βουλή τοϋ Θεοϋ, οί βουλές τοϋ Θεοϋ καί τυγχάνω σήμερα νά είμαι ήγούμενος! Χάριτι Θεοϋ καί οϊκτιρμοις, διότι έγώ γνωρίζω τά δικά μου, τά

άτομικά μου, και ό Πανάγαθος Θεός, όπως και ό καθέννας μας.

"Όταν λοιπόν ανέλαβα ήγούμενος, έπέρασα πάρα πολλούς πειρασμούς και πάρα πολλές στεναχώριες διότι ή θελητά μου ή άθελά μου είχα μία αύθορμησία πάντοτες, ήμουν αύθόρμητος και νόμιζα όλα θά τά φτιάξω και όλα θά τά κάνω. Και δέν ήξερα ότι αυτό μου έκανε κακό. Και κάποτε, βέβαια άπελπίσθηκα, δηλαδή δέν ήξερα τί νά κάνω. "Όμως όσάκις έπαρακάλεσα τήν Μητέρα μας, τήν Κυρά μας τήν Παναγία, πάντοτες είναι δίπλα μου και πάντοτε μέ βοηθάει. Κι έμένα και όλο τόν κόσμο και τούς πατέρες.

"Όμως κάποτε πολύ στριμώχτηκα. Μ'είχαν στείλει οί πατέρες νά πάω στην Θεσσαλονίκη. Κι'έκει στην Θεσσαλονίκη πού πήγα είχα από τούς πειρασμούς άπελπιστή. Και λέω τί νά κάνω; Σκεφτόμουνα πολλά πράγματα. "Όμως σέ μία στιγμούλα έσβησα όλα τά φώτα στό διαμέρισμά μας και κάθισα σ'ένα ντιβανάκι πολύ θλιμμένος και πολύ στενοχωρημένος κι'έλεγα: " Κύριε Ίησοϋ Χριστέ, Ύπεραγία Δέσποινα Θεοτόκε, άγιε Παϋλε, τί είναι αυτό τό πράγμα; Πώς νά τό αντιμετώπισω αυτό τό πράγμα; Τί νά κάνω; "Αν έγώ φταίω οίκονόμησέ μου, διότι έγώ τ'άγάπησα και τ'άγαπώ τό Μοναστήρι και έλπίζω μέ τήν βοήθεια του Θεου ότι πάντοτες θά τό άγαπώ, όπως και όλοι οί πατέρες μου, όλοι οί πατέρες. Παναγία μου, σέ παρακαλώ βγάλε με άπ'αυτό τό άδιέξοδο. Δέν μπορώ ν'άντέξω άλλο. Διότι τί νά κάνω; "Αν έγώ φταίω, μ'έναν εύσχημο τρόπο, όχι νά φύγω από τό Μοναστήρι, αλλά νά ύποχωρήσω κάπως, νά πάω στό κελλάκι μου, κι'όπως ήμουνα πάντοτες, νά βοηθάω και νά κάνω " . Και έν τή άπογνώσει όπου είχα, άκούω μία γλυκειά φωνή ή όποία μου λέει: " Γέροντα μή στενοχωριέσαι κατ'αυτόν τόν τρόπο.

Διότι νά ξέρης, έσυγχώρεσε ό Θεός, γιά νά μάθης νά κάνης ύπομονή και νά μάθης νά γυμνασθής λιγάκι. Καί όταν θά περάσουν οί πειρασμοί, θά τό καταλάβης " . Καί πραγματικώς, μόλις άκουσα αύτή τήν γλυκειά της φωνούλα, άμέσως έφυγε ένα σκότος άπό πάνω μου και άπ'τήν ψυχή μου και τήν καρδιά μου και ήρέμησα και αισθάνθηκα, βέβαια, αυτό τό ελάττωμα πού είχα: τό ότι είχα αύτή τήν άνυπομονησία, ήθελα δηλαδή παντοϋ, στά πάντα, νά είμαι γρήγορος, κι'αυτά. Όμως αυτό μου έκανε κακό. Καί ή Κυρά μας ή Παναγία μέ δίδαξε. Καί πάλι μέ δίδαξε και μ'έκανε έτσι νάμαι, νάχω ύπομονή κλπ.

Γι'αυτό έχω στηρίξει πάντοτες όλη μου τήν αγάπη, μ'όλες μου τίς άσθενείς δυνάμεις, στην Κυρά μας τήν Παναγία, ή όποία βλέπω και έν τή πράξει όπου ζώ μέσα σ'αυτό τό ιερό κοινόβιο τό ότι, όταν μου συμβαίνει κάτι και άμα τήν παρακαλέσω και κάνω κανένα κομποσχοινάκι, ό,τι μπορώ κάνω εκεί πέρα, άμέσως βλέπω τήν βοήθεια, πλούσια τήν βοήθεια. Γι'αυτό, βέβαια έχουμε αύτή τήν αγάπη, γι'αυτό τήν αγαποϋμε, όπως και έγώ έτσι κι'όλοι μας οί πατέρες, διότι όλοι έχουμε ένα βίωμα τέτοιο και όλοι ελπίζουμε, ελπίζουμε στον Πανάγαθο Θεό και στην Κυρά μας τήν Παναγία. Κι'αυτό λέω πάντοτες και στους μικρούς πατέρες και στους μεγάλους· ότι πρέπει νά δοξολογοϋμε μέρα και νύχτα άκαταπαύστως τον Πανάγαθο Θεό, και νά μās οικονομήση τήν σωτηρία μας, τήν σωτηρία των ψυχών μας. Νά μās άξιώση τον καλό Παράδεισο. Αύτά τά είπα όχι ότι έχω κάτι, αλλά έτσι ήθελα νά πω κάτι προς δόξαν τής Παναγίας μας.

Καλό Παράδεισο νά μās άξιώση ό Θεός.

Τήν εύχή σας, άγιοι Άρχιερείς. Σās εύχαριστώ εκ βάθους καρδίας έγώ εξ όλης τής αδελφότητος.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΥ *

Ἡ διάστασις τοῦ ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ κατὰ βάθος εἶναι μόνο κοινωνική. Φεύγων ἀπό τόν κόσμον ὁ μοναχός ζητεῖ τήν ἀληθινή κοινωνικότητα, δηλαδή τήν ἐν ἀγάπῃ κοινωνία μέ τόν Θεό καί τόν συνάνθρωπο.

Αὐτή τήν θεανθρωπίνη κοινωνικότητα πολύ δύσκολα μπορεῖ νά ἐπιτύχη στόν κόσμον, ὅπου συνήθως ἡ κοινωνικότης περιορίζεται σέ τυπικές, συμβατικές καί ἐξωτερικές κοινωνικές σχέσεις. Ὅπως χαρακτηριστικά λέγει ὁ πατήρ Δημήτριος Στανιλοάε, οἱ ἐν τῷ κόσμῳ Χριστιανοί συνδέονται μέ τόν Θεό ἔμμεσα, διά τῶν δώρων Του, ἐνῶ οἱ μοναχοί ἄμεσα, παραιτούμενοι ἀπό τά δῶρα τοῦ Θεοῦ, γιά νά συναντήσουν τόν Θεό τῶν δώρων. Τέτοιο δῶρο π. χ. εἶναι ἡ ἐν γάμῳ κοινωνία, ἀπό τό ὁποῖο ὁ μοναχός παραιτεῖται ὄχι ἀπό περιφρόνησι ἢ ὑποτίμησι πρός τόν γάμο, ἀλλά ἀπό πόθο νά συνάψῃ ἀνώτερο καί μυστικό γάμο μέ τόν Χριστό, τόν ὁποῖο μυστικό γάμο συμβολίζει ἡ σαρκική γαμική συνάφεια. " Τό μυστήριον τοῦτο

* Ὁμιλία τοῦ Καθηγομένου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη στό Δ' Ἐπιστημ. Θεολογικό Συνέδριον τῆς Ἑνώσεως Θεολόγων Βορείου Ἑλλάδος στήν Καβάλα, 4-6 Μαΐου 1989.

μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστόν καί εἰς τὴν ἐκκλησίαν " (Ἐφεσ. ε '32).

Γιὰ νὰ ἐπιτύχη τὴν ἄμεση κοινωνία μὲ τὸν Θεό καί τὸν συνάνθρωπο ὁ μοναχὸς ἀγωνίζεται μὲ τὴν καθημερινή μετάνοια, ἄσκησι, ὑπακοή νὰ καθαρισθῆ ἀπὸ τὰ πάθη, πού πηγάζουν ἀπὸ τὴν φιλαυτία καί πού εἶναι καί τό κυριώτερο ἐμπόδιο στὴν κοινωνία μὲ τὸν Θεό καί τὸν συνάνθρωπο.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες εὐστοχα ἐπεσήμαναν ὅτι ὁ φίλαντος δέν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε φιλόθεος οὔτε φιλάνθρωπος. Καί ἀκόμη ὅτι ἡ φιλαυτία εἶναι ἡ ρίζα ὅλων τῶν κακῶν.

Τὰ πάθη μᾶς ἐμποδίζουν νὰ ἰδοῦμε σωστά τὸν Θεό, τὸν ἄνθρωπο καί τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ. Τὰ βλέπουμε ἐμπαθῶς, δηλαδή μὲ ἀρρωστημένη πνευματικὴ ὄρασι, διαστρεβλωμένα. Ὁ κόσμος εἶναι καλός. Γίνεται γιὰ μᾶς κακός διότι τὸν βλέπουμε ἐμπαθῶς. Ὅπως λέγει ὁ ἄββᾶς Ἰσαάκ " κόσμος εἶναι τὰ πάθη μας " .

Ὁ μοναχὸς καθαριζόμενος ἀπὸ τὰ πάθη καθαρίζει τό ὀπτικόν τῆς ψυχῆς καί μπορεῖ νὰ βλέπη κατὰ τὸν βαθμὸ τῆς καθαρότητός του ἀπαθῶς τὰ πρόσωπα καί τὰ πράγματα. Ἔτσι μπορεῖ νὰ κοινωνῆ σωστά μὲ τὰ ἀνθρώπινα πρόσωπα καί νὰ χρησιμοποιοῖ σωστά τὰ πράγματα.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς στά 400 κεφάλαια περὶ ἀγάπης ὁμιλεῖ περισσότερο περὶ καθάρσεως ἀπὸ τὰ πάθη. Χωρὶς τὴν κάθαρον αὐτὴ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀποκτησομε τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη.

Καί ἀκόμη ὅτι ὁ ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος τοποθετεῖ τὴν ἀγάπη μαζί μὲ τὴν πίστι καί τὴν ἐλπίδα στὴν 30ῆ καί τελευταία βαθμίδα τῆς κλί-

μακος τῶν ἀρετῶν. Ἡ ἀγάπη κατά τόν ἅγιο Ἰωάννη, " ὡς πρός τήν ποιότητά της εἶναι ὁμοίωσις μέ τόν Θεόν, ὅσο βέβαια εἶναι δυνατόν στούς ἀνθρώπους. Ὡς πρός τήν ἐνέργειά της, μέθη τῆς ψυχῆς. Ὡς πρός δέ τίς ιδιότητές της, πηγὴ πίστεως, ἄβυσσος μακροθυμίας, θάλασσα ταπεινώσεως " (Κλῆμαξ, Ἐκδόσις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου 1988, σελ.409).

Εἶναι φανερό ὅτι ἡ κοινωνικότης γιά τόν μοναχό δέν εἶναι συναισθηματικὴ κατάστασις καὶ ἀνθρώπινος δεσμός (φιλία, συγγένεια, ἔρωσ), ἀλλὰ χαρισματικὴ κατάστασις, δῶρο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος χαριζόμενο στὸν ἀγωνιζόμενο γιά τήν κάθαρσι ἀπὸ τὰ πάθη.

Δέν μπορεῖς νά χωρέσης τόν Θεό καὶ τόν ἄνθρωπο στήν καρδιά σου, ὅσο εἶσαι γεμάτος μέ τήν φιλαυτία σου. Ὅσο ἀδειάζεις ἀπὸ τήν φιλαυτία, τόσο περισσότερο γίνεσαι χωρητικός τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου.

Αὐτές τίς ἐμπειρίες ἀποκτᾷ ὁ μοναχός μετὰ ἀπὸ αἱματηρὴ ἄσκησι καὶ ἀγῶνα.

Στά κείμενα τῶν ἁγίων Νηπτικῶν Πατέρων ὑπάρχει μία ρεαλιστικὴ ἀνθρωπολογία καὶ κοινωνιολογία. Ἀπὸ τόν προσωπικό τους ἀγῶνα ἐγνώρισαν οἱ ἅγιοι Πατέρες πόσο ἀντικοινωνικός γίνεται ὁ ἄνθρωπος μέ τὰ πάθη καὶ πόσο κοινωνικός διά τῆς ἀπαθείας καὶ μεταμορφώσεως τῶν παθῶν. Ἄς θυμηθοῦμε τόν λόγο τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ: " Νοῦς Θεῷ συναπτόμενος καὶ αὐτῷ ἐγχρονίζων διά προσευχῆς καὶ ἀγάπης, σοφός γίνεται καὶ ἀγαθός καὶ δυνατός καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων καὶ μακρόθυμος καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, πάντα σχεδόν τὰ θεῖα ιδιώματα ἐν ἑαυτῷ πε-

ριφέρει· τούτου δέ αναχωρῶν, ἢ κτηνώδης γίνεται, φιλήδονος γεγονώς, ἢ θηριώδης, διά ταῦτα τοῖς ἀνθρώποις μαχόμενος " (Ἀγίου Μαξίμου Ὁμολογητοῦ, Κεφάλαια περί ἀγάπης, Φιλοκαλία, σελ.21, νβ).

Ὁ ἅγιος Βασίλειος ἔθεσε τίς θεολογικές βάσεις τοῦ κοινοβιακοῦ συστήματος, πού βοηθεῖ τόν μοναχό νά ξεπεράσῃ τόν νοσηρό ἀτομικισμό καί ἐγωκεντρισμό καί νά πραγματοποιήσῃ ὑψηλῆς ποιότητος κοινωνικότητα.

Πρότυπο γιά τό μοναχικό κοινόβιο εἶναι ὁ χορός τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μέ ἐπικεφαλῆς τόν Κύριο. Πρότυπο γιά τίς χριστιανικές κοινωνίες θά πρέπει νά εἶναι οἱ μοναχικές κοινοβιακές κοινότητες. Ἀξίες ὅπως ἡ κοινοκτημοσύνη, ἡ ἰσότης, ἡ μὴ ὑποδούλωσις τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου σέ ὅποιαδήποτε σκοπιμότητα ἐπιδιώκονται καί πραγματοποιοῦνται στά ὀρθόδοξα κοινόβια.

Στήν ἀπόκτησι τῆς θεανθρωπίνης κοινωνικότητος βοηθεῖ τόν μοναχό ἡ προσευχή καί ἡ συμμετοχή στήν Θεία Λατρεία καί Θεία Λειτουργία. Χωρίς τήν προσευχή πῶς μπορεῖ ὁ μοναχός νά ἀγαπήσῃ τόν Θεό καί τόν συνάνθρωπό του; Κάθε κραυγή πρὸς τόν Θεό " Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τόν ἁμαρτωλό " ἢ " ἐλέησον ἡμᾶς " ἀποτελεῖ καί ἓνα ξεπέραςμα τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ καί ἓνα ἄνοιγμα πρὸς τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο. "Ὅσο ὁ μοναχός πλησιάζει τόν Θεό, πλησιάζει καί τόν ἄνθρωπο, ὅπως συμβαίνει μέ τίς ἀκτῖνες ἐνὸς κύκλου, πού ὅσο ἀπό τήν περιφέρεια πλησιάζουν πρὸς τό κέντρο, συγκλίνουν καί μεταξύ των.

Ἰδιαιτέρως στήν κοινή θεία Λατρεία προσευχόμεθα, δοξολογοῦμε, εὐχαριστοῦμε καί ἰκε-

τεύουμε τόν Θεό ὡς λαός Του, ὡς μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὡς βασιλείον ἱεράτευμα καί ἔθνος ἅγιον. Ἡ κοινή Λατρεία συσφίγγει τούς μεταξύ μας πνευματικούς προσωπικούς δεσμούς.

Κέντρο τῆς θεανθρωπίνης κοινωνικότητός μας εἶναι ἡ Θεία Λειτουργία καί Εὐχαριστία. Γι'αὐτό καί στό Ἅγιον Ὅρος ἡ Θεία Λειτουργία τελεῖται καθημερινῶς.

Οἱ χαρακτηρισμοί πού χρησιμοποιοῦνται ἀνεκάθεν γιά τό κεντρικό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας εἶναι χαρακτηρισμοί μέ κοινωνική σημασία.

Λειτουργία σημαίνει " λειττον ἔργον ", δηλαδή ἔργον τοῦ λαοῦ. Στήν Θεία Λειτουργία μποροῦμε νά ξεπερνοῦμε κάθε νοσηρό ἀτομικισμό, ἀκόμη καί τόν θρησκευτικό ἀτομικισμό ἢ εὐσεβισμό καί νά ἐκκλησιοποιούμεθα.

Ὁ ὅρος " **Θεία Εὐχαριστία** " σημαίνει ἐπίσης κοινωνία μέ τόν Θεό καί μεταξύ μας. Εὐχαριστοῦντες ἀπό κοινοῦ τόν Θεό συνδεόμεθα ὄχι μόνο μέ τόν Θεό, ἀλλά καί μεταξύ μας, λόγω τῆς κοινῆς εὐχαριστιακῆς μας στάσεως.

Ὁ ὅρος πάλι " **Θεία Κοινωνία** " φανερώνει καθαρῶτερα τόν κοινωνικό χαρακτήρα τοῦ Μυστηρίου. Ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός: " Κοινωνία λέγεται τε καί ἐστίν ἀληθῶς διά τό κοινωνεῖν ἡμᾶς δι'αὐτῆς τῷ Χριστῷ καί μετέχειν αὐτοῦ τῆς σαρκός τε καί τῆς θεότητος· κοινωνεῖν δέ καί ἐνοῦσθαι καί ἀλλήλοις δι'αὐτῆς· ἐπεὶ γάρ ἐξ ἐνός ἄρτου μεταλαμβάνομεν, οἱ πάντες ἐν σῶμα Χριστοῦ καί ἐν αἷμα καί ἀλλήλων μέλη γινόμεθα, σύσσωμοι Χριστοῦ χρηματίζοντες " (Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, Ε.Π.Ε. σελ. 474). Ἔτσι ἡ ἔνωσις καί

κοινωνία μας στην Ἐκκλησία διά τῶν ἁγίων Μυστηρίων εἶναι τόσο βαθειά, ὅσο ἡ ἔνωσις τῶν μελῶν τοῦ σώματος πρὸς ἄλληλα. Εἶναι ἔνωσις ὄχι ψυχολογική ἢ ιδεολογική ἢ ἠθική ἢ σωματική, ἀλλὰ ἔνωσις σωματικῆ-μυστηριακῆ.

Τὴν ἔνωσι αὐτὴ δὲν τὴν κάνουμε ἑμεῖς. Δὲν κάνουμε ἑμεῖς τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς μᾶς κάνει Σῶμα Του. Ἐμεῖς πρέπει νὰ συνεργούμε μὲ τὴν συνεχῆ μετάνοια καὶ ἄσκησι, νὰ γινώμεθα ἄξιοι αὐτῆς τῆς συσσωματώσεως καὶ νὰ μὴ τὴν ἐμποδίζουμε. Ὁ μοναχὸς ἀγωνίζεται μέσα στό κοινόβιο, πού ἀποτελεῖ μία ἐν μικρῷ φανέρωσι τῆς Ἐκκλησίας, γιά συνεχῆ καὶ ἀδιάτάρακτο, κατὰ τὸ δυνατόν, βίωσι τῆς Ἐκκλησίας ὡς μυστηρίου θεανθρωπίνης κοινωνίας. Πρότυπο καὶ πηγὴ αὐτῆς τῆς κοινωνίας εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Τριαδικὸς Θεός. Ὑπάρχει ὅμως κάποια φαινομενικὴ ἀντίφασις. Ὁ μοναχὸς ἐπιδιώκει τὴν ἀληθῆ κοινωνικότητα διά τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὴν κοινωνία. Αὐτὸ εἶναι κάτι ἀνεξήγητο γιά τὴν λογικὴ τοῦ κόσμου. Φεύγει τοὺς ἀνθρώπους γιά νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀπάθεια καὶ ἔτσι νὰ ἀγαπήσῃ τοὺς ἀνθρώπους θεοπρεπῶς. Αὐτὸ εἶναι ὄντως παράδοξο, ἀλλὰ ὄχι ἀντιφατικό. Ἔτσι δικαιολογεῖται καὶ τὸ ἄβατον τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Καὶ ἔτσι μποροῦμε νὰ ἐξηγήσουμε καὶ πατερικὲς ρήσεις, ὅπως τὸ "φεῦγε καὶ σώξου" καὶ τὸ "ξένος πρὸς ὅλους καὶ φίλος πρὸς ὅλους".

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς στὴν θαυμασία ὁμιλία του στὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου μᾶς ἐξηγεῖ πῶς ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος διά τῆς πολυχρονίου εισόδου καὶ ἐγκαταβιώσεώς της στὰ Ἁγία τῶν Ἁγίων, ὅπου ἔζησε μακριά ἀπὸ κάθε

άνθρώπινη σχέσηι σέ διαρκῆ ἡσυχαστική προσ-
ευχή, προετοιμάσθηκε γιά τό μεγάλο ἔργο, νά
πρεσβεύη στόν Θεό γιά τό ανθρώπινο γένος καί νά
φέρη τόν πρεσβευτή στήν γῆ. Διά τῆς ἡσυχίας καί
θεωρίας τοῦ Θεοῦ ἡ Παναγία μας ἔγινε τό κοι-
νωνικώτερο πρόσωπο τῆς Ἐκκλησίας.

Τό ἀπόκοσμο τοῦ μοναχοῦ δέν σημαίνει καί
ἀντικοινωνικότητα, ὅπως καί ἡ κοσμικότητα δέν
σημαίνει κοινωνικότητα. Εἶναι θαυμαστό πώς οἱ
ἀπόκοσμοι μοναχοί εἶναι ἀνοικτοί στόν κάθε ἄν-
θρωπο. Πώς δέχονται τόν κάθε ἄνθρωπο ὡς εἰκόνα
τοῦ Θεοῦ καί ὡς ἀδελφό. Πώς οἱ πιά προ-
χωρημένοι καί χαριτωμένοι ἐκ τῶν μοναχῶν μπο-
ροῦν νά ἀναπαύσουν τόν κάθε ἄνθρωπο, ὅσο
ταλαιπωρημένος καί συγκεχυμένος καί ἄν εἶναι.
Εἶναι γνωστό τό πατερικό ἀξίωμα: " Ἀνάπαυσες
τόν ἀδελφό σου, ἀνάπαυσες τόν Θεό σου ", πού
ἀντανακλᾷ τόν λόγο τοῦ Κυρίου: " Ἐφ' ὅσον ἐποι-
ήσατε ἐνί τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἔλα-
χίστων, ἐμοί ἐποιήσατε " (Ματθ. κε '40).

Χαριτωμένος Γέροντας, ὁπού βοήθησε ψυχο-
παθῆ νέο νά θεραπευθῆ κρατῶντας τον κοντά του
ἐπί μία ἑβδομάδα, μοῦ εἶπε ὅτι μία ὀλόκληρη
ἡμέρα ἔμεινε ἀκίνητος ἀκούοντάς τον ἐπί ἑννέα
συνεχεῖς ὥρες.

Ἡ εὐρύτητα προσφερομένη ἀπό τίς Ἱερές
Μονές φιλοξενία ἀποτελεῖ ἀπτό δείγμα τῆς κοι-
νωνικῆς προσφορᾶς τῶν μοναχῶν.

Μυστικώτερα ὅμως οἱ μοναχοί ἐκφράζουν τήν
ἀγάπη τους γιά τούς συνανθρώπους των μέ τίς
προσευχές των ὑπέρ αὐτῶν. Ὅσο πιά προχω-
ρημένος ὁ μοναχός, τόσο καί συχνότερη καί
θερμότερη ἡ προσευχή του ὑπέρ ζώντων καί νε-

κρῶν. Καθὼς γράφει ὁ προσφάτως ἀνακηρυχθεὶς ὡς ἅγιος Γέρων Σιλουανός: " Ὑπάρχουν τινές, οἵτινες λέγουν, ὅτι οἱ μοναχοὶ ὀφείλουν νὰ ὑπηρετοῦν τὸν κόσμον, διὰ νὰ μὴ τρώγουν τὸν ἄρτον δωρεάν. Πρέπει ὅμως νὰ καταλάβωμεν εἰς τί ἔγκειται ἡ ὑπηρεσία αὕτη καὶ διὰ τίνος ὀφείλει ὁ μοναχὸς νὰ βοηθῇ τὸν κόσμον. Ὁ μοναχὸς εἶναι ἐκείνης ὑπὲρ ὅλου τοῦ κόσμου· θρηνεῖ διὰ ὅλον τὸν κόσμον· καὶ εἰς τοῦτο ἔγκειται τὸ κύριον ἔργον του. Ποιὸς ἄραγε προτρέπει αὐτόν νὰ χέῃ δάκρυα διὰ ὅλον τὸν κόσμον; Ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐμπνέει τὸν μοναχόν. Αὐτὸς παρέχει εἰς τὸν μοναχόν τὴν ἀγάπην τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀγάπης ἡ καρδιά τοῦ μοναχοῦ εἶναι πάντοτε περίλυπος διὰ τὸν λαόν, ἐπειδὴ οὐ πάντες σώζονται. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος τοσοῦτον ἦτο περίλυπος διὰ τὸν λαόν, ὥστε παρέδωκεν ἑαυτόν εἰς τὸν διασταυροῦ θάνατον. Ἀλλὰ καὶ ἡ Παναγία τὴν ἰδίαν λύπην διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἔφερεν εἰς τὴν καρδίαν Αὐτῆς. Καὶ ὁ Ἁγαπημένος Αὐτῆς Υἱὸς ἐπόθει ἕως τέλους τὴν σωτηρίαν τῶν πάντων " . (Ἀρχιμ. Σωφρονίου, Ὁ Γέρων Σιλουανός, Ὁρθ. Κυψέλη, σελ.397).

Κοινωνικότητα ἐκφράζουν οἱ μοναχοὶ μὲ τὰ συγγράμματά των (ὅπως ὁ ἅγιος Νικοδήμος ὁ Ἁγιορείτης), μὲ τὴν ἀλληλογραφία των (ὅπως ὁ Γέρων Δανιὴλ ὁ Κατουνακιώτης καὶ ὁ Γέρων Ἰωσήφ ὁ Σπηλαιώτης), μὲ τίς ἐξ ὑπακοῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησία περιοδεῖες τους στὸν κόσμον γιὰ ὁμιλίες, ἐξομολογήσεις καὶ λοιπὴ ποιμαντικὴ διακονία (ὅπως ὁ μακαριστὸς Καθηγούμενος Γαβριὴλ Διονυσιάτης).

Σέ περιπτώσεις ἔκτακτες ἔθνικῶν συμφορῶν, διωγμῶν, αἰχμαλωσιῶν, καί λοιπῶν δοκιμασιῶν, οἱ μοναχοί ἐκφράζουν τήν ἀγάπη τους πρός τούς συνανθρώπους των μέ κοινωφελῆ καί προνοιακά ἔργα, ὅπως ἔκαμε ἡ ἀγία Φιλοθέη στήν Ἀθήνα ἐπί τουρκοκρατίας.

Ἡ συμβολή τοῦ ὀρθοδόξου ἡσυχαστικοῦ Μοναχισμοῦ στήν διατήρησι τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως, τῆς γλώσσης καί τοῦ ἔθνισμοῦ τῶν ὀρθοδόξων λαῶν ἐπί τουρκοκρατίας καί σέ ἄλλες περιόδους, εἶναι γνωστή.

Ἡ κοινωνικότης γιά τούς μοναχοὺς δέν εἶναι κάτι πού ἀποκτᾶται εὐκόλα. Εἶναι καρπός πολυχρονίων καί συνεχῶν ἀγώνων. Χωρίς αὐτούς καί τήν Θεία Χάρι ὁ μοναχός δέν ξεπερνᾷ τήν φιλαυτία καί ἄρα τήν ἀντικοινωνικότητα.

Ὅταν τά ὀρθόδοξα κοινόβια καί μοναχικές συνοδίες λειτουργοῦν σωστά, γίνονται κέντρα πού ἀκτινοβολοῦν τήν ὀρθόδοξο κατά Χριστόν κοινωνικότητα. Ὅπως καί κάθε ἀγιαζόμενος μοναχός καί Χριστιανός γίνεται κέντρο ἀληθινῆς κοινωνικότητος.

Στήν σημερινή ἐποχή πού ἡ ζωή μας γίνεται ὄλο καί περισσότερο ἀτομιστική, ἀ-κοινωνική, ἢ καί ἀντικοινωνική, ὁ ὀρθόδοξος Μοναχισμός φανερώνει ἀπλᾶ καί ταπεινά τήν κοινωνικότητα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, βοηθεῖ τίς κλεισμένες καί φοβισμένες ψυχές νά ἀνοιχθοῦν στόν Θεό καί στόν ἀδελφό, νά μή φοβοῦνται νά ἐκφράξουν ἀγάπη, ὅταν δέν τήν ἔχουν δεχθῆ, οὔτε νά τήν ἐκφράξουν μόνο ὅταν πρόκειται νά τούς ἐπιτραφῆ.

Ὁ Σάρτρ. ἔβλεπε στόν κάθε συνάνθρωπο τήν

ἀπειλή τῆς ἐλευθερίας του. Ἐνῶ ὁ ταπεινός καί ἅγιος ἡσυχαστής τῆς Ρωσίας Σεραφεῖμ τοῦ Σά-
ρωφ ἔβλεπε στόν κάθε συνάνθρωπό του τήν χαρά
του, γι'αὐτό καί προσφωνοῦσε κάθε ἄνθρωπο:
Χριστός Ἀνέστη, χαρά μου.

Διά τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ
Χριστοῦ ἡ θνητή καί ἄρρωστη κοινωνικότης τῆς
πεσμένης φύσεώς μας μεταμορφώνονται στήν ὑγιᾶ
καί διαιωνίζουσα κοινωνικότητα τοῦ ἐν Χριστῷ
καινοῦ ἀνθρώπου.

EOPTIA
MHNYMATA

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΣ

Ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικός ἀν-
θρωπισμός ἔφθασε σέ ὕψηλά
μέτρα, ἀλλά δέν μπόρεσε νά
γεφυρώσῃ τό χάσμα μεταξύ

Θεοῦ καί ἀνθρώπου.

Τό χάσμα αὐτό γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία ἐγεφύρωσε ὁ ἴδιος ὁ Θεός μέ δική Του πρωτο-
βουλία διά τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ Του. Ἔτσι τά Χριστούγεννα γεννιέται ὁ Θεάνθρωπος καί μαζί Του ἀνατέλλει ὁ νέος ἀνθρωπισμός, ὁ θεανθρωπισμός. Ὁ, τι ἐπροφήτευσαν οἱ προφῆτες καί ἐνοστάλησαν φιλόσοφοι καί ἀπλοῖ ἀνθρωποι διά μέσου τῶν αἰώνων, τώρα γίνεται πραγματικότης. Ὁ ἴδιος ὁ Θεός σκηνώνει ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους. Σκηνή τοῦ Θεοῦ γίνεται ἡ ἀνθρωπίνη φύσις.

Γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία αἶρεται ἡ ἀπόλυτη μοναξιά τοῦ ἀνθρώπου, μοναξιά πού προέρχεται ἀπό τήν ἀπουσία τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Σωκράτης στό κελλί τοῦ μελλοθανάτου πεθαίνει μόνος. Ὁ Θεός τοῦ εἶναι ἀπρόσιτος γιατί δέν ἔχει σαρκωθῆ. Παρ' ὅλα αὐτά προφητεύει τήν ἔλευσί Του: " εἶτα τόν λοιπόν βίον καθεύδοντες διατελοῖτ' ἄν, εἰ μή τινα ἄλλον ὁ Θεός ὑμῖν ἐπιπέμψει κηδόμενος ὑμῶν " (Πλάτωνος Ἄπολογία, 31).

Κύριο χαρακτηριστικό τοῦ νέου ἀνθρωπισμοῦ εἶναι ὅτι ἀποκαθιστᾷ τόν ἀνθρωπο στήν υἱική του σχέσι μέ τόν Θεό Πατέρα, ὥστε νά λειτουργῇ κατά

τήν ἀληθινή του φύσι ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Εἰκόνα πού δέν μπορεί νά αὐτονομηθῆ, νά χωρισθῆ ἀπό τό θεϊκό της Ἀρχέτυπο, χωρίς νά ἀμαυρωθῆ.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἡ ἀληθινή εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατρός, ἐπιστρέφει τόν ἄνθρωπο στήν " κατ'εἰκόνα Θεοῦ " φύσι του.

Τώρα στόν ἐν Χριστῷ νέο ἄνθρωπο ἀποκαθίσταται τό ἀρχαῖο κάλλος τῆς Εἰκόνας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκει πάλι τό νόημα τῆς ζωῆς του, τήν δικαίωσί του, τήν λύτρωσί του, τήν θεραπεία του, τό τέλος του στήν κοινωνία του μέ τόν Θεό καί στήν ἀναφορά του στόν Δημιουργό καί Πατέρα Του.

Τό παιδί πού γιά νά " ἀπελευθερωθῆ " εἶχε ἐπαναστατήσῃ κατά τοῦ πατέρα του, ξαναβρίσκει στήν ἀγάπη Του τήν ἀληθινή ἐλευθερία. Ἀγάπη πού ἐφανέρωσε ὁ Χριστός μέ τήν ἐνανθρώπησι, τόν σταυρικό θάνατο καί τήν Ἀνάστασί Του.

Ὁ σαρκωθείς Θεός δέν ἀπέρριψε τόν ἄνθρωπο. Τόν ἐπῆρε ἐπάνω Του, τόν προσέλαβε, ὅπως λέμε στήν θεολογική γλῶσσα, γιά νά τόν θεραπεύσῃ, νά τόν ἀναστήσῃ, νά τόν κάνῃ ὄχι μόνο ἠθικώτερο ἢ καλλίτερο, ἀλλά θεό κατά χάριν.

Ἔτσι καί ὁ ὀρθόδοξος θεανθρωπισμός δέν ἀπέρριψε ὀλοκληρωτικά τόν ἀρχαῖο ἐλληνικό ἀνθρωπισμό. Τόν προσέλαβε, τόν καθάρισε ἀπό τόν παγανισμό καί τόν μεταμόρφωσε.

Ἔτσι σήμερα μπορούμε νά μιᾶμε γιά ἐληνορθόδοξο θεανθρωπισμό, πού ἀποτελεῖ καί τήν ἰδική μας παράδοσι καί κληρονομία. Οἱ ἀρχές του εἶναι γνωστές: Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ὑπέρτατη ἀξία ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Ἄς θυμηθοῦμε τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ: " Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνί τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοί ἐποιήσατε " (Ματθ.25,40). Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου εὐρί-

σκεται ὄχι στὸν ἐγωισμό, ἀλλὰ στὴν ἀγάπη. Στὴν κοινωρία τῆς Ἐκκλησίας πραγματοποιεῖται ἡ ἀληθινὴ κοινωρία τῶν προσώπων, κοινωρία θεανθρωπίνῃ. Ἡ προσωπικὴ συνείδησις ἔχει τὴν προτεραιότητα ἐναντι κάθε κρατικῆς ἢ κομματικῆς ἢ ὀλοκληρωτικῆς ἰδεολογίας καὶ βίας.

Καρποὶ αὐτοῦ τοῦ θεανθρωπισμοῦ εἶναι τὸ πλῆθος τῶν Ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ὀρθόδοξος βυζαντινὸς πολιτισμὸς, τὸ μεγαλειῶδες ἱεραποστολικὸ καὶ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο τῆς βυζαντινῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας στοὺς Σλαύους καὶ ἄλλους λαοὺς, ἡ ἀνεπανάληπτη ἐκκλησιαστικὴ βυζαντινὴ τέχνη, τὸ τεράστιο κοινωνικὸ καὶ φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἐξανθρωπισμὸς τοῦ δικαίου, ὁ ἑλληνορθόδοξος κοινοτισμὸς τῆς τουρκοκρατίας, ἡ συμβολὴ στὴν ἀνάπτυξι τῆς ἀληθινῆς παιδείας, τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἡ ἐθνεγερσία τοῦ 1821 κ. ἄ.

Μέχρι σήμερα ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία μας εἶναι τὸ λίκνο καὶ τὸ ἐργαστήριον ποὺ διασώζει καὶ ἀναπλάσσει αὐτὸν τὸν μοναδικὸ στὸν κόσμον θεανθρωπισμὸν.

Αὐτὸν τὸν θεανθρωπισμὸ ἀμφισβητεῖ σήμερα καὶ προσπαθεῖ νὰ περιορίσῃ καὶ ἐξοβελίσῃ ἀπὸ τὸν τόπον μας ἕνας ἄλλος " ἀνθρωπισμὸς " ποὺ, παρὰ τὰ διάφορα προσωπεῖα του (σοσιαλιστικά, ἀμερικανοευρωπαϊκά) ἔχει κοινὸ χαρακτηριστικὸ τὴν ἀθεΐα καὶ τὸν ὕλισμό.

Ὁ ἀθεϊστικὸς καὶ ὕλιστικὸς αὐτὸς " ἀνθρωπισμὸς " , ποὺ ἄλλοτε ἀνέχεται τὴν Ἐκκλησία καὶ ἄλλοτε γίνεται ἐντονα ἀντιεκκλησιαστικὸς, ἐμφανίζεται σάν ἀπελευθέρωσις καὶ χειραφέτησις τοῦ ἀνθρώπου. Ὡς ἐάν οἱ χιλιάδες τῶν μέχρι τοῦδε πιστῶν καὶ Ἀγίων καὶ ἡρώων μας νὰ μὴ ἦσαν ἐλεύθεροι καὶ ὀλοκληρωμένοι ἀνθρωποὶ. Μπορεῖ ὅμως ποτέ ὁ ἀνθρωπος νὰ εἶναι ἀληθινὰ ἐλεύ-

θερος, όταν δέν έλευθερωθῆ από τόν έγωισμό του καί τά πάθη του καί όταν ἡ ἰδική του κτιστή έλευθερία δέν πηγάζη από τήν άκτιστη έλευθερία τοῦ Δημιουργοῦ του; Έν όνόματι αὐτῆς τῆς " άπελευθερώσεως " νομιμοποιεῖται τό έγκλημα τῶν έκτρώσεων μέ συνέπεια τήν αύξησί τους, προπαγανδίζεται ό χωρίς ἠθική έρωτας, καταργεῖται ἡ ιερότης τοῦ γάμου καί τῆς οίκογενείας, προβάλλεται ἡ μοιχεία ώς παλληκαριά.

‘Ο άθεος " άνθρωπισμός " πού έναντιώνεται στόν θεανθρωπισμό τῆς Παραδόσεώς μας, περιορίζει τόν άνθρωπο στήν ζωώδη καί έπίγεια ζωῆ του. Τόν βλέπει σάν έξελιγμένο ζωο καί σάν οίκονομική καί καταναλωτική μηχανή παραγωγής, ρίζοντας τήν θεϊκή του καταγωγή καί τήν βαθύτερη λαχτάρα του γιά καταξίωσι έπέκεινα τῆς ύπάρξεώς του στόν Θεό καί τήν αϊωνιότητα.

‘Ο διαπρεπῆς Σέρβος φιλόσοφος ιεράρχης Νικόλαος Ζίτσης πρό τοῦ Β Παγκοσμίου Πολέμου εἶχε προειδοποιήσει τήν Εὐρώπη ότι ἡ άποστασία της από τόν Θεάνθρωπο θά σημάνη τήν έπάνοδό της στήν βαρβαρότητα. ‘Ο ἴδιος δοκίμασε αὐτή τήν βαρβαρότητα στήν σάρκα του, διπλᾶ διωγμένος καί από τούς Ναζί στό Νταχάου καί από τούς συμπατριῶτες του κομμουνιστάς ώς " έχθρός τοῦ λαοῦ " .

Καθώς καί έδῶ στόν τόπο μας βλέπουμε νά άπλώνεται τό σκοτεινό σύννεφο τῆς άποστασίας από τόν Θεό τῶν Πατέρων μας καί από τόν έλληνορθόδοξο θεανθρωπισμό μας, διαπιστώνουμε μέ πόνο ότι όλο καί περισσότερο έπικρατοῦν ἠθην έγωιστικά, διαλυτικά τοῦ άνθρωπίνου προσώπου, τῆς οίκογενείας καί τῆς κοινωνίας.

‘Η βαθιά κρίσις τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας μας έπέβαλαν τίς σκέψεις αὐτές.

Τελευταίο δείγμα τῆς κρίσεως ἦταν ἡ ἐνθουσιώδης ὑποδοχή, ἀπό τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ τύπου καί τῶν " προοδευτικῶν ", τῆς γνωστῆς ταινίας τῶν Καζαντζάκη-Σκορτσέζε, πού προκλητικά περιφρονεῖ τήν ἀλήθεια τῶν Εὐαγγελίων καί τῆς δισχλιετοῦς χριστιανικῆς μας Παραδόσεως.

Ἡ Παρθένος Μαρία δέν εὑρίσκει " τόπον ἐν τῷ καταλύματι " νά γεννήσῃ τόν Ἰησοῦ. Ἡ σύγχρονη ἀποστασία προσπαθεῖ καί στόν τόπο μας νά ἀφαιρέσῃ κάθε κατάλυμα γιά τόν Ἰησοῦ καί κυρίως ἀπό τίς καρδιές τῶν νέων, σκόπιμα ἀποπροσανατολίζοντάς τους.

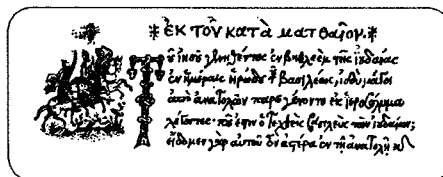
Τό ἐρώτημα γιά κάθε Ἕλληνα εἶναι καίριο καί ἄμεσο: Θά ὑποκύψουμε στόν ἄθεο ἀνθρωπισμό ἢ θά μείνουμε πιστοί στόν ἑλληνορθόδοξο θεανθρωπισμό μας;

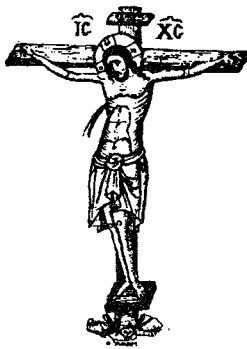
Θά ἐορτάσουμε Χριστούγεννα μέ τόν Χριστό ἢ Χριστούγεννα χωρίς τόν Χριστό;

Ἰόλοθερμες εἶναι οἱ προσευχές μας ἀπό τόν εὐλογημένο Ἄθωνα ὁ νηπιάσας Θεός, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, νά ἔχη μόνιμο κατάλυμα στίς καρδιές ὅλων μας.

**Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους
† Ἀρχιμ. Γεώργιος**

Χριστούγεννα 1988

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ ΜΑΣ

Έφέτος εορτάζουμε τὰ Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου μας καί τήν Λαμπροφόρο Ἀνάστασί Του μέσα σέ μιὰ βαθειά ἀνησυχία καί ὀδύνη γιά τήν πορεία τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας μας. Βαθειά πνευματική ἀρρώστεια χαρακτηρίζει φορεῖς καί πρόσωπα τοῦ κοινωνικοῦ μας βίου. Καταστάσεις ἀνήθικες καί σκανδαλώδεις ὄχι μόνο δέν καταδικάζονται δεόντως, ἀλλά καί γίνονται εὐρύτερα ἀνεκτές, καί τό χειρότερο, σέ μερικές περιπτώσεις καί ἐπιδοκιμάζονται.

Ἀδελφοί Χριστιανοί ἀπό τόν κόσμο, πού ἀγωνιοῦν γιά τήν κατάστασι, ζητοῦν καί ἀπό τοὺς Ἁγιορείτας Πατέρας στίς κρίσιμες αὐτές ὥρες νά ὀμιλήσουν μέ λόγο ἀφυπνιστικό καί σωτήριο.

Αἰσθάνομαι, ὡς ἐλάχιστος μεταξύ τῶν ἀδελφῶν μου, ἀδύνατος νά ἀνταποκριθῶ στό αἴτημά τους. Θά προσπαθῆσω ὅμως ἐξ ἀγάπης καί μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ νά εἰπῶ πρῶτα πρὸς τόν ἑαυτό μου καί ἔπειτα καί πρὸς ὅποιον ἀδελφό θά ἤθελε νά ἀκούσῃ, αὐτά πού ἀποκαλύπτει σέ ὅλους μας ὁ Σταυρός τοῦ Κυρίου μας.

Ὁ κόσμος πού ἐσταύρωσε τόν Χριστό ἦταν κόσμος φιλαυτίας, ἐγωκεντρισμοῦ, ἀτομικισμοῦ. Ἀπομακρυσμένος ἀπό τήν πηγὴ τῆς ζωῆς, τόν Θεό, ὁ ἄνθρωπος εἶχε καταντήσῃ αἰχμάλωτος τῶν ἐγωιστικῶν παθῶν του, τοῦ διαβόλου καί τοῦ θανάτου.

Γιά νά ἀναστήση τό ἀνθρώπινο γένος ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἐγινε υἱός ἀνθρώπου· ὄχι μόνο εἰσηλθε στις συνθήκες τῆς ἰδικῆς μας ζωῆς, ἀλλά μᾶς παραδόθηκε ἐκούσια καί φιλόανθρωπα ἄνευ ὄρων καί ἐν γνώσει Του ὅτι ἐμεῖς μέσα στήν παραφροσύνη τῆς ἁμαρτίας μας θά Τόν σταυρώναμε. Δέχθηκε ἀπό ἀπειρη ἀγάπη γιά μᾶς τόν ὀδυνηρό-τατο καί ἀτιμωτικό θάνατο τοῦ Σταυροῦ.

Τήν ὥρα πού οἱ ἄνθρωποι ἐνόμιζαν ὅτι Τοῦ ἔκαναν τό μεγαλύτερο κακό, Ἐκεῖνος τοὺς ἔκανε τό μεγαλύτερο καλό.

Ἐμεῖς τόν σταυρώναμε καί Ἐκεῖνος μᾶς ἔσωζε.

Ἐμεῖς ἐδείχναμε τό βάθος τοῦ ἐγωισμοῦ μας καί Ἐκεῖνος μᾶς ἐλύτρωνε μέ τό ὕψος τῆς ταπεινώσεώς Του.

Σταυρώνοντας τόν Χριστό ὁ φίλαυτος καί ἀντίθεος κόσμος, ἐνόμιζε ὅτι θριαμβεύει, κερδίζει ὀριστικά τήν μάχη καί ἐξαφανίζει τόν Ἰησοῦ.

Συνέβη ὅμως τό τελείως ἀντίθετο. Τήν τελική νίκη εἶχε ὁ θυσιαζόμενος, προσφερόμενος καί σταυρούμενος Χριστός. Μέ τόν θάνατό Του ἐνίκησε τόν θάνατό μας καί μέ τήν ἀνάστασί Του μᾶς ἐχάρισε ζωή καί ἀφθαρσία.

Ἡ φιλαυτία καί σήμερα ἀρνεῖται τήν ἀγάπη πρὸς τόν Θεό καί πρὸς τοὺς συνανθρώπους ὡς τόν μόνο ἀληθινό καί ἀντάξιο τοῦ ἀνθρώπου τρόπο ζωῆς. Ἀρνεῖται δηλαδή τόν Χριστό καί τόν Σταυρό Του. Ἐτσι δέν λαμβάνει τήν " πείρα τῆς Ἀναστάσεως " καί δέν χαίρεται.

Πῶς μπορεῖ νά χαρῆ ὅταν δέχεται τόν θάνατο καί ὄχι τήν Ζωή ὡς τήν τελική πραγματικότητα αὐτοῦ τοῦ κόσμου;

Καί ὄχι μόνο δέν χαίρεται, ἀλλά καί αὐτοκαταστρέφεται. Οἱ πόλεις μας μέ τά νέφη τους ἐγιναν πόλεις θανάτου. Ἡ φύσις γίνεται ἀφιλόξενη καί θανατηφόρος γιά τόν ἄνθρωπο, πού ἐγωιστικά

τήν ἐκμεταλλεύεται. Νέοι ἄνθρωποι ἀργοπεθαίνουν ἀπό τὰ ναρκωτικά, τό εἶτζ, τήν διαφθορά. Τά ἐγκλήματα, οἱ αὐτοκτονίες καί οἱ ἀμβλώσεις αὐξάνουν ἐπικίνδυνα. Οἰκογένειες διαλύονται.

Ἡ ἀνεσις καί ἡ εὐημερία τῆς φιλαυτίας γίνεται ὁ τάφος μας.

Μετά ἀπό τήν πικρή αὐτή πείρα εἶναι φανερό ὅτι ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ μόνη ἀληθινή λύσις στό ἀδιέξοδό μας.

Ἄραγε θά μετανοήσουμε; Θά δεχθοῦμε νά σταυρώσουμε τόν ἐγωισμό μας, τήν ἀπιστία μας, τήν αὐτάρκειά μας, τήν σαρκολατρεία μας, τόν ἀτομικισμό μας, τήν ἀπληστία μας;

Θά δεχθοῦμε ὅτι διὰ τοῦ Σταυροῦ ἡ Ἀνάστασις, ἡ αἰώνιος ζωή, ἡ κοινωνία μέ τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο, ἡ ἀληθινή χαρά καί ἀνάπαυσις καί εἰρήνη;

Ἄν ὁ ἄνθρωπος μπορούσε νά κερδίση τήν ἀληθινή καί αἰώνια ζωή χωρίς τόν Σταυρό, ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν θά ἐγένετο ἄνθρωπος, οὔτε θά ἐσταυρώνετο.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ ὁμόνος Σωτῆρας γιατί δέν ἀπέφυγε τόν Σταυρό, τήν μόνη σωτήριο λύσι τοῦ δράματος τοῦ ἀνθρώπου. Καί ἀκόμη γιατί ποτέ δέν μᾶς ἔδωσε ψευδεῖς ἐλπίδες καί ὑποσχέσεις, ὅτι θά μπορούσαμε νά δημιουργήσουμε ἐπιγεῖους παραδείσους χωρίς Σταυρό. Ἀντίθετα μᾶς προειδοποίησε ὅτι " ὅστις οὐ βαστάζει τόν σταυρόν ἑαυτοῦ καί ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναι μου μαθητής " (Λουκ. 14, 27).

Ἡ ἐπανάστασις πού ἔφερε ὁ Χριστός στόν κόσμο εἶναι ἡ μόνη ἀληθινή καί ριζική, γιατί βασίζεται στήν ἐπανάστασι πού κάθε Χριστιανός καλεῖται νά κάνη πρῶτα κατά τοῦ ἰδικοῦ του ἐγωισμοῦ. Τί ὠφελεῖ νά ἐπαναστατοῦμε κατά τοῦ

έγωισμού τῶν ἄλλων, ὅταν δέν ἐπαναστατοῦμε
κατά τοῦ ἰδικοῦ μας ἐγωισμοῦ;

Αὐτή ἡ ἐπανάστασις καί αὐτός ὁ ἀγῶνας, νά
ἀντικαταστήσουμε τήν φιλαυτία μέ τήν φιλοθεΐα
καί τήν φιλανθρωπία, εἶναι Σταυρός. Σταυρός εἶναι
νά βλέπης καί νά ἀντιμετωπίζης τόν κάθε ἄνθρωπο
ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καί ὄχι ὡς ἀντικείμενο
ἐκμεταλλεύσεως ἢ σκεῦος ἡδονῆς ἢ καταναλωτική
μηχανή.

Ἐπάρχει ἐλπίδα καί γιά μᾶς σήμερα, πού
εὐρισκόμεθα στό χεῖλος τῆς καταστροφῆς:

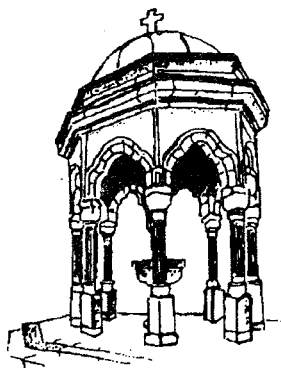
Νά προσκυνήσουμε, νά δεχθοῦμε καί νά ζή-
σουμε μέ τόν προσωπικό μας ἀγῶνα τόν Σταυρό
καί τήν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ.

Χριστός Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη!

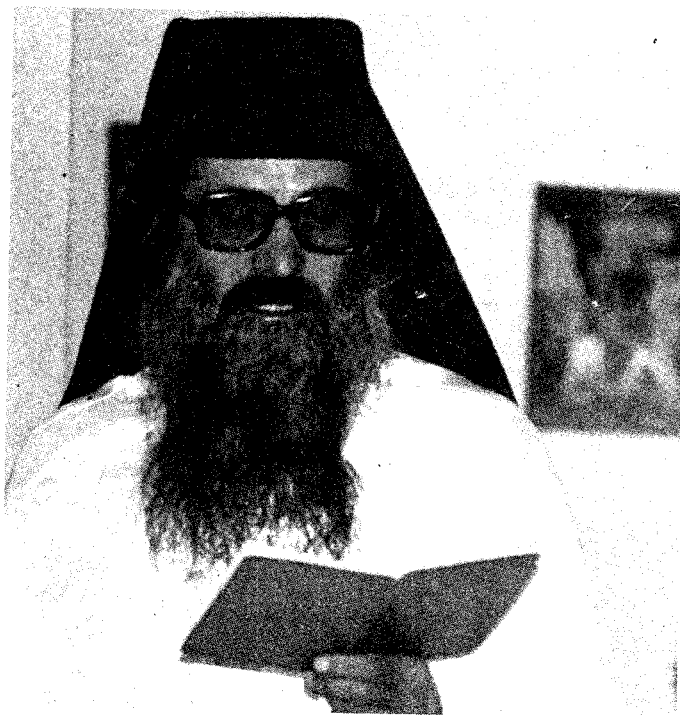
Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου
Γρηγορίου.

† Ἀρχιμ. Γεώργιος

Ἅγιον Πάσχα 1989

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ
ΚΟΣΜΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ

ΜΝΗΜΗ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΚΟΣΜΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΟΥ

Τό τελευταῖο καλοκαίρι τῆς ἐπιγεῖου ζωῆς του ἐπέρασε ὁ μακαριστός ἀδελφός μας Ἱερομόναχος π. Κοσμάς Γρηγοριάτης (Ἀσλανίδης) στήν Ἱερά Μονή μας.

Τό ἐπέρασε μέ προσευχή, περισυλλογή, φοίτησι στίς ἱερές ἀκολουθίες, πνεῦμα μετανοίας, καθημερινή σχεδόν συμμετοχή στήν Θ. Λειτουργία. Δέν ἐλησμόνησε ὅμως καθόλου τούς ταπεινούς ἀδελφούς του Ἀφρικανούς - Ζαϊρινούς, γιά τούς ὁποίους 10 χρόνια ἐμόχθησε.

*Ἐξῆσε ἀνάμεσά μας ταπεινά, ἀπλᾶ, χωρίς καμμία διάθεσι προβολῆς ἢ ἀναγνωρίσεώς του.

Ὁ αἰφνίδιος θάνατός του συνεκίνησε καί συνεκλόνησε, ὄχι μόνο τά πνευματικά του παιδιά, τούς Ἀφρικανούς, καί τούς φίλους τῆς ιεραποστολῆς, ἀλλά καί πολλούς στό ἐσωτερικό καί ἐξωτερικό, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό τά δημοσιεύματα τοῦ τύπου καί τίς ἀνακοινώσεις στά ραδιοτηλεοπτικά μέσα ἐπικοινωνίας.

Ἡ εἰδησις ὅτι ἕνας νέος ἄνδρας - μοναχός καί ἱερεὺς - προσέφερε τήν ζωή του γιά τόν φωτισμό καί τήν περίθαλψι τῶν ἐγκαταλελειμμένων καί πονεμένων Ἀφρικανῶν, ἔγινε δεκτὴ σάν ἕνα φωτεινό μετέωρο μέσα στόν σκοτεινό οὐρανό τῆς ἀνίας καί

τῆς καθημερινότητος τῆς ὑλιστικῆς κοινωνίας μας.

Ἐγγράφησαν ἐδῶ καί στό ἐξωτερικό πολλά γιά τήν προσωπικότητα καί τό ἔργο του. Ἡ Ἀδελφότης " Ὀρθοδόξου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς " τῆς Θεσσαλονίκης, πού σημαντικά εἶχε βοηθήσει τόν π. Κοσμᾶ, ἀφιέρωσε εἰδικό τεῦχος στήν μνήμη του.

Ἡ Ἱερά Μονή μας σεμνύνεται γιά τόν π. Κοσμᾶ καί εὐχαριστεῖ τόν Θεό πού τόν ἀνέδειξε στήν γενιά μας μάρτυρα τῆς ἀγάπης Του καί τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Τιμῶσα τήν μνήμη του καί τό ἔργο του, ἀπέστειλε, κατόπιν θερμῆς παρακλήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεντρῶας Ἀφρικῆς κ. Τιμοθέου, τόν ἐκ τῶν ἀδελφῶν καί προϊσταμένων τῆς Ἱερομόναχο καί Πνευματικό π. Μελέτιο νά συνεχίσῃ τό ἔργο του.

Ὁ πατήρ Κοσμᾶς ἀπό τά νεανικά του χρόνια ἄκουσε τήν φωνή τοῦ Θεοῦ πού τόν καλοῦσε στήν ἐξωτερική ἱεραποστολή. Ὁ π. Μελέτιος, ἐκ κλήσεως μοναχός καί ἀγιορείτης ὑπήκουσε στήν Ἐκκλησία καί στόν Γεροντά του γιά νά ἀναλάβῃ ἕνα ἔργο, τό ὁποῖον δέν εἶχε σκεφθῆ. Ἡ Θεία Χάρις ὁμως τοῦ καλοῦντος Κυρίου τά ἀσθενῆ θεραπεύει καί τά ἐλλείποντα ἀναπληροῖ.

Μᾶς ἐνισχύει καί παρηγορεῖ ἡ σκέψις ὅτι δέν ἐνεργήσαμε αὐτοβούλως, ἀλλά ἐξ ὑπακοῆς πρός τήν Ἐκκλησία.

Ἄς λεχθῆ καί τοῦτο: Πρό τῆς ἀναχωρήσεώς του γιά τήν Ἀφρική ὁ π. Κοσμᾶς ἐπισκέφθηκε στό κελλί του τόν π. Μελέτιο καί τοῦ εἶπε ὅτι αὐτός θά συνεχίσῃ τό ἔργο του.

Δημοσιεύουμε εὐγνωμόνως σεπτὸ Γράμμα τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας κ.κ. Δημητρίου ἀναφερόμενο στὸν π. Κοσμά καὶ τὸν διάδοχό του, ὅπως καὶ σεπτὸ Γράμμα τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. κ. Παρθενίου. Ἐπίσης παραθέτουμε ὁμιλία τοῦ Καθηγουμένου μας στήν ἀντί κηδείας τελεσεῖσα ἀκολουθία στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Κοιμῆσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ ἐν Σταυρουπόλει (Πολίχνη) Θεσσαλονίκης Μετοχίου μας, τὴν 1/2/89, παρουσία τῶν σεβαστῶν γονέων, ἀδελφῶν, συγγενῶν του καὶ φίλων τῆς ἱεραποστολῆς. Τέλος ἀναδημοσιεύουμε σχετικὸ ἄρθρο τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Βελιγραδίου, Ἱερομονάχου π. Ἀθανασίου Γιέβτιτς, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ σερβικά.

*** ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ Α.Θ.Π.
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
κ.κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Ὅσιώτατοι ὃ τε Ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης κύριος Γεώργιος καί οἱ λοιποὶ Πατέρες τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἶη τῆ ὑμῶν Ὁσιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Μετῖδιαιτέρας πατρικῆς εὐαρεσκειᾶς ἐλάβομεν τό τε ἀπό τῆς ἰς Ἄλ' Ἀυγούστου ἐ. ἔ. γράμμα τῆς ἀγαπητῆς ἡμῖν Ὁσιότητος ὑμῶν καί τό προφρόνως ἀποσταλὲν ὑμῖν " Ἀφιέρωμα " εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἀδοκῆτως καὶ προῶρος τό ζῆν ἐκμετρήσαντος ἀειμνήστου Ἱερομονάχου Κοσμᾶ Γρηγοριάτου, πολλὰ προσενεγκόντος τῆ ἐν Ζαῖρ ἱεραποστολικῆ διακονίᾳ.

Συγχαίροντες θερμῶς τῆ Ὁσιότητι ὑμῶν ἐπὶ τῆ τιμῇ πρὸς τόν μακαριστόν τοῦτον ἐργάτην τοῦ Εὐαγγελίου, ἀναλώσαντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ εἰς διάδοσιν τοῦ τῆς θεογνωσίας ἀκηράτου φωτός τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ περιπατοῦσι, καὶ ἅμα ἐπὶ τῆ ἀποστολῇ νέου ἐργάτου - ἱεραποστόλου ἐν τῆ περιοχῇ ταύτῃ ὑπὸ τῆς Μετανοίας ὑμῶν, εὐχαριστοῦμεν ἐπὶ τοῖς ὑποβληθεῖσι καὶ ἀπονέμοντες τῆ Ὁσιότητι ὑμῶν ὀλόθυμον τὴν Πατριαρχικὴν καὶ πατρικὴν ἡμῶν εὐλογίαν εἰς ἐνίσχυσιν ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ θεοφιλεῖ ἀσκήσει καὶ πολιτεία

ὕμῶν, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τὴν χάριν καὶ τὸ
ἄπειρον ἔλεος τοῦ δοτῆρος τῶν ἀγαθῶν Θεοῦ.

1989 Σεπτεμβρίου 15'.

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Δημήτριος

* ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ Α.Θ.Μ
ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
κ.κ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἀθῆναι, 31 Αὐγούστου 1989.

Ἄγιε Καθηγούμενε τῆς Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς
Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, καὶ ἀγαπητέ ἀδελφέ, κ.
Γεώργιε,

Σέ λίγες ἡμέρες ἔρχεται κοντά Σας ὁ Ἀδελ-
φός καὶ ἀγαπητός Σεβ. Μητροπολίτης Κεντρῶς
Ἀφρικῆς κ. Τιμόθεος. Σᾶς γνωρίζει καὶ Σεῖς τόν
γνωρίζετε. Σᾶς ἐνώνει ἢ μᾶλλον μᾶς ἐνώνει ἡ
Ἀγάπη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς σας διὰ τὴν Ἱεραπο-
στολὴν τὴν ταπεινὴν τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατρι-
αρχείου καὶ ἡ προσφορά Σας διὰ τόν καλὸν Ἀγῶ-
να της καὶ πρό πάντων ἡ θυσία τοῦ μακαριστοῦ
Ἀδελφοῦ μας, καὶ ἰδιαιτέρως τῆς Μονῆς Σας
τέκνου, Κοσμᾶ. Ὁ Θεός νά ἀναπαύῃ τὴν ψυχὴν
του. Ἡ μνήμη του εἶναι αἰωνία καὶ ἡ ἀνάμνησις

τῆς Ἀγάπης του συντηρεῖ καί φυλάσσει τὴν ἱεραποστολικὴν μας πορεία ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μας καί τῆς Ἐκκλησίας Του.

Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ ὅσα ὑπὲρ τοῦ Πατριαρχείου προσφέρετε καί τὴν παροχὴν τοῦ Ἀδελφοῦ Μελετίου, συνέχειαν τῆς καλωσύνης Σας καί δωρεὰ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σας.

Εἴμεθα εὐγνώμονες.

Σᾶς εὐχομαι ὅλα τὰ καλὰ τοῦ Θεοῦ, διὰ Σᾶς καί ὅλους τοὺς ἀγαπητοὺς Ἀδελφούς τῆς Ἱ. Μονῆς Σας. Ἡ προσευχή μου σᾶς συνοδεύει, καί παρακαλῶ διὰ τὴν ἰδικὴν Σας.

Ὁ Θεὸς μαζί Σας. Μὲ ἀγάπην πολλήν καί εὐχάς

† Ὁ Ἀλεξανδρείας Παρθέσιος.

* ANTI ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΥ

Τοῦ Κατηγομένου τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς Ἀρχιμ. Γεωργίου.

Πικρὸ εἶναι τό ποτήρι τοῦ θανάτου, ἀδελφοί, καί εἶναι πίο πικρό, ὅταν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος φεύγει, εἶναι νέος. Ἡ ὅταν ἔχη προσφέρει τόσα πολλά στήν Ἐκκλησία καί στήν κοινωνία. Ἡ ὅταν εἶναι μακριά μας καί δέν μπορούμε οὔτε τόν ὕστατο χαιρετισμό νά τοῦ δώσουμε. Καί ὁ ξαφνικός θάνατος καί αὐτός πικρότατος.

Γι'αυτό καί ὁ πόνος μας εἶναι πολὺς σήμερα. Ὁ πόνος τῶν συγγενῶν τοῦ πατρὸς Κοσμᾶ, τῶν σεβαστῶν γονέων του Δημητρίου καί Δεσποίνης, τῶν ἀγαπητῶν του ἀδελφῶν καί ἀνεψιῶν, τῆς ἀδελφότητός μας τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε μέλος, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ὅλων μας πού τόν ἐγνωρίζαμε καί τόν ἀγαπούσαμε. Ὁμως μέσα σ'αὐτή τήν πικρία ἀκούγεται ἡ φωνή τοῦ Θεοῦ: " Μακάριοι οἱ νεκροί, οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ'ἄρτι. Ναί, λεγει τό Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν καί τά ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ'αὐτῶν ". Ἐχουμε τήν διαβεβαίωσι ἀπό τό ἀψευδές στόμα τοῦ Κυρίου ὅτι οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες νεκροί εἶναι μακάριοι, διότι τούς συνοδεύουν τά καλά τῶν ἔργα. Καί αὐτοί ἀναπαύονται ἐν τῷ Θεῷ.

Δύο ὄψεις ἔχει, ἀδελφοί, ἡ πραγματικότης. Ἡ μία ὄψις εἶναι αὐτή τήν ὁποία βλέπουμε ἑμεῖς μέ τά κτιστά καί πεπερασμένα μάτια μας. Εἶναι ἡ ὄψις τοῦ νεκροῦ σώματος, τοῦ τάφου. Ἀλλά ὑπάρχει καί ἡ ἄλλη ὄψις πού δέν βλέπουμε, ἡ ὄψις πού βλέπει ὁ Θεός, ὅτι αὐτός πού ἔφυγε δέν χάθηκε. Μετετέθη, μετέστη, μετέβη σέ ἄλλη ζωή, ὅπου οὐκ ἔστι πόνος, λύπη καί στεναγμός.

Ἡ ψυχὴ λύθηκε ἀπό τά δεσμά τοῦ σώματος. Δέν κινδυνεύει πιά ὁ ἄνθρωπος νά ἀμαρτήσῃ, τελείωσε ὁ ἀγώνας, τελείωσαν τά παλαίσματα, τελείωσαν οἱ πόνοι, τελείωσαν τά βάσανα, τελείωσαν οἱ πειρασμοί, τελείωσαν οἱ κίνδυνοι, καί ἡ ψυχὴ ἐλεύθερη ἀναπαύεται στούς κόλπους τοῦ Θεοῦ. Καί ἀπό ἐκεῖ ἡ ψυχὴ βλέπει καθαρά, ἐκεῖνα τά ὁποῖα ποθοῦσε νά δῆ στήν γῆ καί δέν μποροῦσε νά δῆ, γιατί τά δεσμά τοῦ σώματος τήν

ἐμπόδιζαν. Ἐκεῖ ἡ ψυχὴ βλέπει τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, τοὺς Ἁγίους τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἐπί γῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, μὲ μιά ἄνεσι καὶ ἐλευθερία καὶ προοπτικῆ, πού, ὅσο ζοῦσε ἐδῶ, δὲν μπορούσε νὰ δῇ καὶ νὰ αἰσθανθῇ.

Ὁ ἀδελφός μας λοιπὸν πατὴρ Κοσμᾶς τώρα εἶναι ἐλεύθερος. Τώρα εἶναι ἀδέσμευτος, τώρα εἶναι ἐλαφρὸς. Ἐναπέθεσε τὸ σκῆνωμα τοῦ σώματος καὶ ἡ ψυχὴ του ὡς στρουθίον ἐπέταξε στὸν Θεὸ καὶ Πατέρα μας. Καὶ γι' αὐτὸ μέσα στὸν βαθύ μας πόνο, μέσα στὰ δάκρυά μας, μέσα στοὺς στεναγμούς μας, ὑπάρχει μία χαρά. Ἡ χαρὰ ὅτι ὁ νικητὴς ἐνίκησε, ὅτι ὁ στρατιώτης κατετρόπωσε τὸν ἐχθρό, ὅτι ὁ ἀγωνιστὴς ἐτελείωσε τὸν ἀγῶνα νικηφόρος, καὶ τώρα εἶναι χαρούμενος, δοξασμένος, ἐλεύθερος, νικητὴς στοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ.

Κλαίμεν λοιπὸν, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ διαφορετικὰ ἀπὸ τὸ νὰ κλαίωμεν γιατί εἴμεθα ἄνθρωποι, γιατί καὶ ὁ ἴδιος ὁ Σωτὴρας μας ἔκλαυσε, ἐνῶ ἐπρόκειτο ν' ἀναστήσῃ τὸν τετραήμερο Λάζαρο.

Ἀλλὰ στὸ βάθος τῆς ψυχῆς μας ὑπάρχει πνευματικὴ χαρὰ, διότι ἐνίκησε ὁ ἀδελφός καὶ ἀναπαύεται ἐν τῷ Θεῷ. Εὐχαριστοῦμε τὸν Κύριο, διότι ἐξέλεξε ἐξ ἡμῶν τὸν ἀδελφὸ πατέρα Κοσμᾶ καὶ τὸν ἔκαμε ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου Του, ἐργάτη τῆς Ἐκκλησίας Του, ποιμένα πολλῶν ψυχῶν.

Εὐχαριστοῦμε τὸν Κύριο, διότι, ἂν καὶ ἦταν καὶ αὐτὸς ἓνας ἄνθρωπος σὰν καὶ ἐμᾶς, ὅμως κατεφρόνησε τὰ γῆινα, τίς σαρκικὲς ἀπολαύσεις, τίς ἀνθρώπινες εὐχαριστήσεις γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐδιάλεξε ἓνα δρόμο σκληρό,

ἀγωνιστικό, πολύ κουραστικό, κατά τό ἀνθρώπινο ἔξοντωτικό. Καί ὅλα αὐτά γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί τήν ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν, τῶν συν-ἀνθρώπων του. Καί, ἀφοῦ πρῶτα ἐργάσθηκε σέ ἄλλους τομεῖς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας μέ ζῆλο, μέ πόθο, μέ αὐταπάρνησι, δίδοντας τά πάντα γιά τόν Χριστό, μετά ἐπῆρε καί τήν εὐλογημένη ἀπόφασι, ἀσφαλῶς κατόπιν θείας ἐμπνεύσεως, νά δώσῃ τό ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του στό ἔργο τοῦ φωτισμοῦ καί εὐαγγελισμοῦ τῶν ἀδελφῶν μας ἰθαγενῶν τῆς Ἀφρικῆς, οἱ ὁποῖοι ζοῦν ἐν χώρα καί σκιᾷ θανάτου. Διότι, ἄν καί ὁ Σωτήρας καί Λυτρωτής μας, πρό δύο χιλιάδων ἐτῶν ἀπέθανε καί ἔλαμψε στόν κόσμῳ καί ἐφώτισε τά ἔθνη, ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι, μή ἔχοντας ἀκούσει τό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εὐρίσκονται ἀκόμη ἐν χώρα καί σκιᾷ θανάτου.

Ἐπῆρε λοιπόν τήν ἀπόφασι νά εὐαγγελισθῆ μέ ἀποστολικό ζῆλο αὐτούς τούς ταλαιπωρημένους, τούς πονεμένους, τούς καταφρονημένους, τούς ἐλαχίστους ἀδελφούς τοῦ Χριστοῦ καί ἀδελφούς μας, οἱ ὁποῖοι τόσον εἶχαν ὑποφέρει καί ὑποφέρουν ἀπό διάφορες καταστάσεις ἀποικιοκρατίας, ἀσθενειῶν, πείνας, πολέμων. Καί τόσο τούς εἶχαν ἐκμεταλλευσθῆ οἱ δῆθεν χριστιανοί εὐρωπαῖοι.

Ἀλλά ὀρθά σκέφθηκε ὅτι ἡ ἱεραποστολή χωρίς βάσεις καί θεμέλια πνευματικά δέν ἀποδίδει. Γι'αὐτό ἦλθε στό Ἅγιον Ὄρος, καί κατόπιν συστάσεως καί εὐλογίας ἀγίων Γερόντων τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἦλθε στήν Μονή μας καί μοῦ ἐζήτησε νά τόν κάνω μοναχό καί νά τόν βοηθήσω νά ἐξέλθῃ

στό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου στά ἔθνη, στούς εἰδωλολάτρας τῆς Ἀφρικῆς.

Δέν εἶναι αὐτό συνηθισμένο στόν ἀγιορειτικό μοναχισμό, ἀλλά δέν ἐδίστασα νά τόν δεχθῶ, διότι ἔβλεπα τόν ζῆλο του, τόν πόθο του. Ἄκουσα καί τάς συστάσεις τῶν ἀγίων Γερόντων τοῦ Ἁγίου Ὁρους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν φωτισμό Θεοῦ, καί ἐξέλαβα ὅτι οἱ Γέροντες αὐτοί ἐξέφραζαν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τούς ἔκαμα ὑπακοή. Ἐπῆρα τόν π. Κοσμᾶ κοντά μας, ἄν καί μέχρι ἐκείνη τήν ὥρα δέν τόν ἐγνώριζα. Ἐμεινε ἀρκετούς μῆνες στό Μοναστήρι μας καί ἔμαθε, ὅσα μπορούσε νά μάθη στό διάστημα αὐτό, ἀπό τά τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Ὁμολογῶ ὅτι στό διάστημα αὐτό ἔδειξε πολύ ζῆλο καί ἄσκησι.

Μιά φορά ἐπέρασα ἀπό τό κελλάκι του καί εἶδα τό κρεβάτι του: Τάβλες, καί πάνω στίς τάβλες ἓνα σεντονάκι. Οὔτε κουβέρτα δέν εἶχε. Ἄφοῦ τά εἶδα αὐτά καί ἄλλα, σκέφθηκα ὅτι ὁ ἀδελφός ἔχει χάριν Θεοῦ καί πρέπει νά γίνη μοναχός. Ἔτσι, στίς 20 Ἰουλίου τοῦ 1978 ἐκάρη μικρόσχημος μοναχός. Συνέβη τότε κάτι τό ὁποῖον ἐξέλαβα ὡς σημεῖο τοῦ Θεοῦ. Ὅταν κατέβηκα στήν ἐκκλησία νά τόν διαβάσω, ἤθελα νά τόν ὀνομάσω Μεθόδιο πρός τιμήν τοῦ ἀγίου Μεθοδίου, ἀδελφοῦ τοῦ ἀγίου Κυρίλλου, τῶν Θεσσαλονικέων, τῶν ἱεραποστόλων τῶν Σλαύων. Ἐπειδή ὁ π. Κοσμᾶς ἦταν Θεσσαλονικεύς καί ἤθελε νά ἐπιδοθῆ στήν ἱεραποστολή, ὅπως οἱ ἅγιοι Κυρίλλος καί Μεθόδιος. Ἀνεξήτησα λοιπόν τό Μέγα Ὁρολόγιο νά ἰδῶ τό ἀπολυτίκιο τοῦ ἀγίου Μεθοδίου. Ἐπειδή δέν τό βρῆκα, ἀπεφάσισα νά τοῦ δώσω τό ὄνομα τοῦ ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ,

του οποίου τό άπολυτίκιο βρήκαμε στό Μέγα Ὁρολόγιο. Ἐδιαβάσαμε τήν άκολουθία, τόν έκου-
ρεύσαμε μοναχό καί έψάλαμε τό άπολυτίκιο του
άγίου Κοσμά του Αιτωλου, άγιορείτου καί φωτι-
στου του Γένους μας.

Μετά τήν κουρά μου εἶπε τά εξής: " Ἐγώ τόν
άγιο Κοσμά τόν Αιτωλό τόν ἔχω από τά παιδικά
μου χρόνια προστάτη μου " . Δέν μου τό εἶχε πῆ
αυτό. " Καί ἄν ἔλθετε στό κελλί μου, θά δῆτε ὅτι
πάνω από τό κρεβάτι μου ἔχω τήν εἰκόνα του " .
Ἦταν λοιπόν θέλημα Θεοῦ νά τόν ὀνομάσω Κο-
σμά. Μετά άνεχώρησε γιά τήν Ἀφρική.

Ἐκεῖ ἐργάσθηκε ὑπεράνθρωπα. Κανείς από
ἐμᾶς δέν γνωρίζει ὅλους τούς κόπους του, τούς
άγῶνες του καί τήν άγωνία του γιά τίς ψυχές.
Μόνον ὁ άγιος Θεός τά γνωρίζει αὐτά, ὁ Ὅποιος
καί θά του ανταποδώσει τόν μισθό.

Στό διάστημα αὐτό ἦλθε τρεῖς φορές στό
Ἅγιον Ὄρος· ἔμενε αρκετούς μήνες, έξωμολο-
γεῖτο, άνανεώνετο, προσήχετο, ἔπαιρνε πνευμα-
τικές δυνάμεις καί ἐγύριζε πάλι στήν Ἀφρική, νά
συνεχίσει τό βαρύτατο ἔργο. Ἐμεῖς από τήν Μονή
Γρηγορίου προσευχόμεθα, νοερῶς τόν παρακο-
λουθούσαμε καί του συμπαραστεκόμεθα.

Ἦλθε καί τό περασμένο καλοκαίρι γιά τε-
λευταία φορά. Φαίνεται ὅτι καί αὐτό θά ἦταν
Θεοῦ ἔμπνευσις. Ἦλθε φαίνεται νά μᾶς απο-
χαιρετίσει καί νά ἐτοιμασθῆ γιά τό μεγάλο ταξίδι.
Ἐμεινε κοντά μας δύο περίπου μήνες. Στήν άρχή
ἦταν σιωπηλός. Προσήχετο. Δέν ἤθελε οὔτε νά
λειτουργήσει. Ἦθελε πρῶτα νά ἐτοιμασθῆ. Μετά
ἄρχισε νά λειτουργῆ. Μέ πόθο παρακολουθοῦσε
κάθε ἡμέρα τίς ἱερές άκολουθίες καί ἐσημείωνε

σέ ένα τετράδιο όλες τις λεπτομέρειες του τυπικού, για να τα μεταδώσει στους αδελφούς της Αφρικής να μάθουν και οι ιερείς της Αφρικής, όσο είναι δυνατόν, την αγιορείτικη τάξη. Προσπάθησε στο Μοναστήρι που ήλθε, να πάρη αυτός για να δώσει, να καταρτισθῆ για να τους κατάρτιση.

Είχε κουρασθῆ από τό ιεραποστολικό του ἔργο καί ἔλεγε στους Πατέρες τῆς Μονῆς: " Πατέρες, δέν μπορῶ νά κατέβω ἀπό τήν κούρασι οὔτε στήν παραλία (ἡ παραλία μας ἀπέχει περί τά 100 μέτρα), πονοῦν τά πόδια μου ". Τόν εἶχε ἐξαντλήσει ὁ ἀγώνας, ὁ κόπος, τό κλίμα τῆς Αἰθιοπίας.

Τήν ἡμέρα πού θά ἔφευγε, βγήκα καί ἐγώ νά τόν ἀποχαιρετίσω. Ἐκεῖνος ἔμπαινε στό πλοῖο καί ἔφευγε πρὸς τήν Δάφνη, ἐνῶ ἐγώ τόν ἀποχαιρετοῦσα. Τόν ἀποχαιρετοῦσα γιά τό ταξίδι του στήν Αἰθιοπία, ἀλλά, ὅπως φάνηκε ἐκ τῶν ὑστέρων, καί γιά τό μεγάλο του ταξίδι τῆς αἰωνιότητος.

Ἐπιτρέψατέ μου νά σᾶς πῶ ὡς Πνευματικός, ἀπό τήν μικρά μου πεῖρα, ὅτι ὁ ἅγιος Θεός οἰκονομεῖ τά τῆς ζωῆς μας πάντοτε ἐπ'ἀγαθῶ τῆς ψυχῆς μας καί τῆς Ἐκκλησίας. Ἐάν ἐκάλεσε τώρα τόν π. Κοσμᾶ, τόν ἐκάλεσε διότι ἐν τῇ ἀγαθότητί Του Ἐκεῖνος ὁ πάνσοφος Δημιουργός καί Πατέρας μας γνωρίζει ὅτι ἦταν ἡ καλλίτερη ὥρα γιά τήν ψυχή του. Ἦταν ἡ καλλίτερη ὥρα γιά τήν Ἐκκλησία καί γιά τήν ιεραποστολή στήν Αἰθιοπία, νά τόν καλέση τώρα.

Ἡ ιεραποστολή στήν Αἰθιοπία ἔχει βέβαια ὀλίγους ἀνθρώπους ἀφοσιωμένους, πού διακονοῦν

ἐκεῖ, ἀλλά δέν ἔχει μάρτυρες. Μόνο ἓνα εἶχε σχεδόν μάρτυρα, τόν ἀείμνηστο π. Χρυσόστομο Παπασαραντόπουλο. Τό ἱερό του σῶμα ἔμεινε στήν Ἀφρική. Εὐλογία γιά τήν Ἀφρική. Τό δεύτερο ἱερό σῶμα ἑνός ἀγωνιστοῦ καί ἑνός πάλι σχεδόν μάρτυρος ἱεραποστόλου τῆς Ἀφρικής, τοῦ πατρός Κοσμᾶ, μένει καί αὐτό στήν ἀφρικανική γῆ ὡς εὐλογία.

Ὁ σπόρος πέφτει μέσα στήν γῆ. Σαπίζει, γιατί ἂν δέν σαπίση, δέν θά βλαστήσῃ δένδρο ὠραῖο, εὐσκιόφυλλο, μέ γλυκύτατους καρπούς, κάτω ἀπό τό ὁποῖο θά ἀναπαυθοῦν πολλές ψυχές.

Ὡς ἄνθρωποι διερωτώμεθα, πῶς ὁ Θεός παρεχώρησε αὐτόν τόν πρόωρο καί ξαφνικό θάνατο ἑνός ἀδελφοῦ, πού ἦταν στυλός τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στό Ζαῖρ.

Ὡς Γέροντας τοῦ π. Κοσμᾶ καί πρεσβύτερος στήν ἡλικία θά ἔπρεπε πρῶτα ἐγώ νά φύγω καί μετά ὁ π. Κοσμᾶς. Ὁ Ἅγιος Θεός ὁμως ἄλλως οἰκονόμησε τά τῆς ζωῆς μας.

Τώρα περισσότερο αισθάνομαι τήν εὐθύνη μου γιά τήν ψυχή του. Γι'αὐτό ζητῶ τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καί ἀπό τόν π. Κοσμᾶ ζητῶ συγχώρησι γιατί, ἀτελής ὢν, δέν ἐπετέλεσα πλήρως τό καθῆκον μου ἀπέναντί του.

Δόξα τῷ Θεῷ πού στήν ἀγία μας Ἐκκλησία ἡ μεταξύ μας πνευματική κοινωνία δέν διακόπτεται. Σέ κάθε Θεία Λειτουργία θά εἴμεθα μαζί ἐν Χριστῷ.

Ἐμεῖς, ἀγαπητέ μου ἀδελφέ, θά ζήσουμε ἀκόμη, ὅσο ὁ Κύριος ἐπιτρέψῃ, ἐν μέσῳ τῶν

πειρασμῶν, δυσκολιῶν καί κινδύνων τῆς παρουσίας
ζωῆς.

Σύ πορεύεσαι ἐν εἰρήνῃ.

Ἐντὶ ἄλλου χαιρετισμοῦ σοῦ ἀπευθύνομε
σήμερα μέ τήν Ἐκκλησία τόν ἐξόδιον ὕμνον:

" Μακαρία ἡ ὁδός ἧ πορεύει σήμερον, ὅτι
ἠτοιμάσθη σοι τόπος ἀναπαύσεως " .

* ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΙΩΝΙΟΝ
ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΚΟΣΜΑΣ Ο
ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ (1942-1989)
Ἐρθόδοξος Ἱεραπόστολος στήν
Ἄφρική

Τοῦ Ἱερομ. Ἀθανασίου Γιέβτις.

Ἡ Ἐρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀπό τήν φύσιν τῆς
ἀποστολικῆ καί ἱεραποστολικῆ, ἔχει καί σήμερα
τούς δικούς τῆς κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου ἀνά τόν
κόσμον - κατὰ τό πλεῖστον στήν Ἄφρική, Ἰαπωνία,
Κορέα, Φινλανδία καί σ' ἄλλα μέρη τῆς Ἀνατολῆς
καί τῆς Δύσεως. Ἐνας ἀπό τούς λίγο γνωστούς,
ἀλλά γι' αὐτό ἀποστολικῶς ἐργαζομένους ἱερα-
ποστόλους τῆς Ἐρθοδοξίας στήν Ἄφρική, στό
Ζαῖρ, ἦταν μέχρι προσφάτως καί ὁ πατήρ Κοσμάς
ὁ Ἀγιορείτης, ὁ ὁποῖος τελευταῖα ἐξεδήμησε τοῦ

κόσμου καί μετέστη από τήν επίγειο στήν οὐράνιο Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Τήν Παρασκευή 27 Ἰανουαρίου ἐφέτος, στήν ἑορτή τοῦ ἁγίου Σάββα τῆς Σερβίας τοῦ ἱσαποστόλου, σκοτώθηκε σέ αὐτοκινητιστικό δυστύχημα καθ' ὁδόν ἀπό τήν πόλι Λουμπουμπάσι πρὸς τήν ἐπαρχία Κολουέξι ὁ ἀπό πέρυσι καί σέ ἐμᾶς γνωστός ὀρθόδοξος ἱεραπόστολος ἀπό τήν Ἱερά Μονή τοῦ Γρηγορίου.

Γεννήθηκε τό 1942 στήν Θεσσαλονίκη ἐκ γονέων Δημητρίου καί Δεσποίνης, τῆς εὐσεβοῦς ποντιακῆς οἰκογενείας Ἀσλανίδη, προσφύγων στήν Ἑλλάδα ἀπό τήν Μικρά Ἀσία μετά ἀπό τήν καταστροφή τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων (καί λίγο πρὶν τῶν Ἀρμενίων) ἀπό τοὺς Τούρκους τό 1923.

Στό βάπτισμα ἔλαβε τό ὄνομα Ἰωάννης καί τήν πρώτη μόρφωσι στήν πίστι καί τίς ἐπιστῆμες ἔλαβε στήν γενέτειρά του Θεσσαλονίκη, στά καθηγητικά καί ἄλλα σχολεῖα της, ὅπου ἡ ἐπίδρασις τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀνέκαθεν, ἀλλά καί σήμερα, εἶναι αἰσθητή. Ὁ νεαρός Ἰωάννης ἀπό παιδί εἶχε σχέσεις μέ ἀγιορείτας Πνευματικούς καί αὐτή τήν πνευματική σχέσι δέν τήν διέκοπτε οὔτε κατὰ τήν ἱεραποστολική του ἐργασία στήν Ἀφρική. Κατόπιν ἐτελείωσε τήν Ριζάρειο Ἐκκλησιαστική Σχολή στήν Ἀθήνα, ὅπου ἤδη στά 18 του χρόνια ἀπεφάσισε ὄχι μόνο νά εἰσεέλθῃ στήν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ καί τῶν ἀνθρώπων ὡς ἱερεύς, ἀλλά καί νά ἀφιερωθῇ στό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου μεταξύ αὐτῶν πού ἀκόμη δέν βαπτίσθηκαν καί δέν ἐπέστρεψαν στό φῶς τῆς ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ. Σπούδασε αὐτός ὁ ὀρθόδοξος νέος ἐπιμελῶς τήν Ἁγία Γραφή καί ἄλλες ἐπιστῆμες, ἀλλά καί

μερικές τέχνες και τεχνικά επαγγέλματα, τά ό-
ποια άρχισε γρήγορα και να εφαρμοξη κατά την
άνοικοδόμησι του ναού του άγιου Νικοδήμου του
Άγιορείτου στο κελλί των Σκουρταίων στις Κα-
ρυές(κοντά στο Χιλιανδαρινό Κονάκι), ενώ ιδιαι-
τέρως άργότερα στο πολύπλευρο άποστολικό του
έργο στην Άφρική.

Τόν Αύγουστο του 1975, στα 33 του χρόνια-
στην ηλικία του Χριστού - ό Ιωάννης Άσλανίδης,
ως λαϊκός Χριστιανός, πήγε στο Ζαΐρ, όπου, με
τόν επίσης γνωστό ιεραπόστολο στην Άφρική
π. Άμφιλόχιο Τσουόκο (τόν όποϊον είχα επίσης
τήν εύλογία κάποτε να γνωρίσω) εργάσθηκε στην
όρθόδοξο ιεραποστολή, ανεγείροντας σε 16 μήνες
10 μικρούς ναούς για τούς νεοφώτιστους Ζαΐρι-
νούς άδελφούς.

Τόν Δεκέμβριο του 1977 ήλθε από την Άφρική
στην Μονή Γρηγορίου στο Άγιον Όρος, για να
γίνη μοναχός και να ζήση επί τι διάστημα στην
μοναχική άσκησι, ώστε, όπως κάποτε οι άγιοι
Μεθόδιος και Κύριλλος, να έτοιμασθῆ διά του
μοναχισμού καλύτερα για τό μεγάλο άποστολικό
έργο στην Μαύρη ήπειρο, ή όποία όλο και περισ-
σότερο και είλικρινέστερα ανοίγεται ως πρόσφορο
έδαφος για τόν εύαγγελικό όρθόδοξο Άμπελωνα
του Κυρίου.

Μετά από ενός έτους δοκιμή έκάρη μοναχός
άπό τόν Ηγούμενο π. Γεώργιο, παίρνοντας τό
όνομα του άγιου Κοσμά του Αίτωλου του Ίσα-
ποστόλου, ιεραποστόλου στην Ήπειρο κατά τούς
δυσκόλους χρόνους τῆς τουρκικῆς σκλαβιάς. Ό
πατήρ Κοσμάς σύντομα χειροτονήθηκε διάκονος

καί ἱερομόναχος καί κατόπιν γρήγορα ἐπέστρεψε στό ἐπίσης ἀγαπημένο του Ζαῖρ.

Στό Ζαῖρ ἐκήρυξε τό Εὐ-αγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μόνου ἀληθινά Φιλανθρώπου καί Σωτῆρος τῶν ἀνθρώπων ἀδιακρίτως χρώματος, φυλῆς, γλώσσης, πολιτισμοῦ. Κατήχησε τούς ἀφρικανούς ἐκείνους ἀδελφούς πού ἐνδιαφέρονταν γιά τήν Ὁρθοδοξία, ἡ ὁποία-αὐτό πρέπει νά τό ἐπισημάνουμε ἰδιαίτεως-δέν τούς προσφέρθηκε διά πλούτου, χρημάτων ἢ πολιτικῆς ὑποστηρίξεως, διότι ὅλοι οἱ ὀρθόδοξοι ἱεραπόστολοι στήν Κεντρική Ἀφρική (ἀπό τήν Κέννα, τήν Οὐγκάντα, Τανζανία, Κογκό-Ζαῖρ μέχρι τήν Νιγηρία καί τήν Γκάνα) δέν ἔχουν καμμία κρατική, πολιτική ἢ ὑλική ὑποστήριξι (ἐκτός ἀπό τόν Ἀρχιεπίσκοπο τῆς Κύπρου Μακάριο πού βοήθησε μέχρι τινός τήν ἱεραποστολή στήν Κέννα), ἀλλά συντηροῦνται ἀπό τίς καλοπροαίρετες συνδρομές μερικῶν χριστιανικῶν σωματείων ἀπό τήν Ἑλλάδα καί ὀρθοδόξων δωρητῶν ἀνά τόν κόσμο. Ὁ πατήρ Κοσμάς χρησιμοποιοῦντας τά χρήματα ἀπό τίς συνδρομές τῶν εὐργετῶν τῆς ἱεραποστολῆς, μένοντας ὁ ἴδιος ταπεινός καί φτωχός μοναχός, ἔκτισε ἐκκλησίες, μικρά ὑπαίθρια νοσηλευτήρια, δημοτικά καί κατηχητικά σχολεῖα (συνθεέστερα σάν καλύβες) καί ἀνέπτυξε ἀξιόλογη κοινωνική δραστηριότητα στό Ζαῖρ.

Γιά μιά περίοδο λίγο μεγαλύτερη τῆς δεκαετίας ἐβάπτισε περί τούς 15000 προσηλύτους ἰθαγενεῖς ἀφρικανούς. Ἐπίσης μέ τά προσφερθέντα χρήματα ἀγόρασε καί ὠργάνωσε μιά γεωργική ἔκτασι, περίπου 600 ἔκταριων, μέ μικρή κτηνοτροφική μονάδα, ὅπου γιά πρώτη φορά σ'ἐκείνη

τήν ἐπαρχία εἰσήγαγε τήν καλλιέργεια σιταριοῦ - ὄλα αὐτά γιά τήν διατροφή τῶν πτωχῶν ἐγχρώμων Χριστιανῶν καί τῶν ἰθαγενῶν ἱερέων τους, ἀλλά καί γιά σίτσι ἀλλοπίστων λεπρῶν, ἀρρώστων καί φυλακισμένων. Συχνά μόνος ἐπισκεπτόταν τά νοσοκομεῖα καί τίς φυλακές τοῦ Ζαῖρ, διοργάνωνε φιλανθρωπικές ἐπιχειρήσεις γιά τήν προμήθεια τροφίμων, φαρμάκων καί ἐνδυμάτων γιά τούς πεινασμένους, τούς ἀσθενεῖς καί ἐνδεεῖς. Δημιούργησε καί ἐκπαίδευσε μικρές ὀμάδες νεοφωτίστων γιά τό κοινωνικό ἔργο στήν περιοχή.

Μέ ἐξαιρετική ἐπιτυχία ὠργάνωσε τήν ὀρθόδοξη λατρεία μέ ζωντανή συμμετοχή ὄλου τοῦ λαοῦ τῶν νέων Χριστιανῶν στήν Λειτουργία, στήν δική τους τοπική γλῶσσα. Ὁ ἴδιος ἐγνώριζε πολύ καλά τήν ἀφρικανική γλῶσσα Σουαχίλι, ἡ ὁποία τοῦ ἔδωσε τήν δυνατότητα γιά ἐπιτυχέστερη ἱεραποστολική ἐργασία. Ἄλλωστε ἦταν ἄνθρωπος μέ πολλά φυσικά καί πνευματικά χαρίσματα, τά ὁποῖα ἐκατονταπλασίως ἐπαύξησε στήν πράξι. Ἐγραψε τό περί ἱεραποστολῆς ἔργο " Σκέψεις περί ἱεραποστολῆς μέσα ἀπό τήν πράξι " καί συνεργάζετο στήν ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ τῆς " Ὀρθοδόξου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς " στήν Θεσσαλονίκη.

Γιά ὄλη αὐτή τήν ἀποστολική του ἐργασία τό 1980 ἔλαβε τό ὄφφίκιο τοῦ ἀρχιμανδρίτου ἀπό τόν οἰκεῖο ἐπίσκοπο τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, Μητροπολίτη Κεντρώας Ἀφρικῆς κ. Τιμόθεο, ὁ ὁποῖος καί συνῶδευσε τό σκῆνωμά του κατά τήν πάνδημη κηδεῖα στό Ζαῖρ, στήν ὁποία παρευρέθησαν καί οἱ ζαῖρινές Ἀρχές εἰς ἐνδειξιν τιμῆς γιά τό κοινωνικό ἔργο τοῦ πατρός Κοσμᾶ. Τό

έντιμο καί πολυπαθές σῶμα του ἐτάφη στήν μαύρη, ἀλλά ἀγία ἀφρικανική γῆ, ὡσάν τόν κόκκο τοῦ σίτου, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἀποθάνη, θά ἀποδώσῃ ἑκατονταπλάσιο καρπό στόν καιρό του, ὅπως προσφάτως εἶπε καί ὁ Ἡγούμενος του π. Γεώργιος Γρηγοριάτης.

Τό τελευταῖο μεγάλο ἐπίτευγμα τοῦ πατρός Κοσμᾶ ἦταν ἡ ὁμαδική βάπτισις κατά τά Θεοφάνεια τοῦ 1989, περίπου 350 ἀφρικανῶν, ἀπό τούς ὁποίους κατόπιν ἀμέσως ἐστεφάνωσε 22 ζευγάρια.

Πίσω του στήν ιεραποστολική ἐργασία στό Ζαῖρ ἔμειναν οἱ συνεργάται του, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ παραδελφός του ἀπό τήν Μονή Γρηγορίου πατήρ Κύριλλος καί ἀρκετοί ἰθαγενεῖς ιεραπόστολοι.

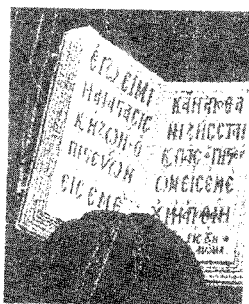
Τόν πατέρα Κοσμᾶ ἐγνώρισα τόν περασμένο χρόνο (Ἰούλιο '88), ὅταν συναντηθήκαμε στό Μοναστήρι του στό Ἅγιον Ὅρος. Ἀρκετά κουρασμένος σωματικά εἶχε ἔλθει στό Ἅγιον Ὅρος γιά νά ξεκουρασθῇ λίγο καί νά ἀνανεωθῇ γιά καινούργιους ἀποστολικούς ἀγῶνες. Ἄνδρας 47 ἐτῶν, μέσου ἀναστήματος, μελαχροινός, μέ πλούσια γενειάδα καί γυαλιά, μοῦ φαινόταν σάν ἕνα ἀγιορείτης ἀσκητής.

Μέ καλωσυνάτο πρόσωπο καί ἰλαρό βλέμμα μᾶς μιλοῦσε, στους Σέρβους καί Ἑλληνας φοιτητάς, γιά τήν Ἀφρική, γιά τήν μεγάλη ἀποστολή τῆς Ὁρθοδοξίας μεταξύ τῶν ἀδελφῶν ἀφρικανῶν. " Εἶναι, λέγει, ἄνθρωποι μέ ἐσωτερικότητα· οἱ εὐρωπαϊοί συνήθως τούς ὑποτιμοῦν, ἀλλά σφάλουν πολύ. Ἡ ψυχή τῶν ἀφρικανῶν κλίνει στόν μυστικισμό καί γι'αυτό ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει τί νά

τούς εἰπῆ καί προτείνῃ, ἀλλά μόνο ἡ αὐθεντική Ὁρθοδοξία, ἐκείνη ἡ μοναχική, ἀγορευτική. Διότι μεταξύ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἀφρικῆς μεγάλη δύναμι ἔχει ἡ μαγεία, πραγματική δαιμονοκρατία. Οἱ μάγοι τους εἶναι πολύ ἰσχυροί καί ἔχουν μεγάλη ἐπιρροή, ἀλλά τελικά ὁ σατανᾶς καί αὐτούς τούς ἐξολοθρεύει. Γι'αὐτό συχνά καί ἐκεῖνοι προσφεύγουν στόν Χριστό, τόν νικητῆ ὄλων τῶν μαγικῶν, δαιμονικῶν δεσμῶν καί βασκανιῶν. Στήν Ἀφρική εἶδα πόσο ἀληθινό εἶναι τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. "Ὅλα, ὅσα λέγει γιά τήν κατοχή τῶν ἀτόμων ἀπό τούς δαίμονες, τά εἶδα ἐπί τόπου. Ἀλλά ὁ Ζῶν καί Ἀληθής Θεός εἶναι ἰσχυρότερος ἀπό τόν σατανᾶ καί ὅλους τούς ὑπηρέτες του. Μόνο πού ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεῖ νά ἐπιτελέσῃ ἀληθινή ἱεραποστολή στήν Ἀφρική, ἐάν δέν ἀποφασίσῃ νά ἀφήσῃ ἐκεῖ καί τά κόκκαλά του ". Τό εἶπε, φαίνεται, προφητικά.

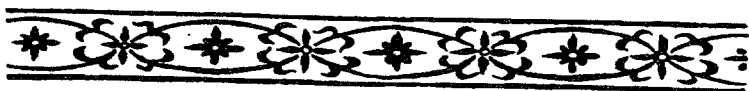
Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ πατρός Κοσμᾶ τοῦ Ζαῖρ ἐν τῷ Χριστῷ καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τούς αἰῶνας.

(Μετάφρασις ἀπό τήν ἐφημερίδα Πραβοσλάβιε, τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ἀρ.530, σελ.15, 15.4.1989).

ΜΟΝΑΧΙΚΕΣ
ΜΟΡΦΕΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΜΕΡΙΚΩΝ ΤΑΠΕΙΝΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

Ελάτε νά ἰδῆτε τό μαρτύριο αὐτῶν τῶν μικρῶν ξένων, ἔλεγε ὁ ὄσιος Μακάριος ὁ Μέγας, ὅταν ἐρχόταν κάποιος ἀπό τούς πατέρες σ'αυτόν καί τοῦ ἔδειχνε τό κελλί τῶν δύο ἀδελφῶν, οἱ ὁποῖοι μέ τήν σιωπή καί τήν βαθείά ταπεινώσι εἶχαν φθάσει σέ μεγάλα πνευματικά μέτρα. Τόσο ἀπό τήν ζωή τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ Μακαρίου, ὅσο καί ἀπό τήν ζωή τοῦ ὀσίου Παφνουτίου, γνωρίζουμε ὅτι ὁ Θεός ἀποκαλύπτει σ'αυτούς ὅτι ἀπλοῖ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου: δύο γυναῖκες ἀπό ἓνα χωριό, ἓνας ἔμπορος καί ἓνας ψάλτης ἦταν προσδευμένοι πνευματικά, ὅπως καί αὐτοί. Ἀπό τότε πού ξεχύθηκε στόν κόσμο, τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀδιάκοπα ἐργάζεται μέ τίς θαυμαστές Του δυνάμεις, πού ἐπιτελοῦνται ἀπό τούς πρώην ἀλιεῖς Ἀποστόλους καί ἀπλοῦς θεολόγους ἀνθρώπους, τούς ὠραίους καρπούς: τήν ἀγάπη, τήν χαρά, τήν εἰρήνη κλπ. Καί, ὅπως ὁ ἀριθμός τῶν ἀγνώστων Ἁγίων εἶναι πολύ μεγαλύτερος αὐτῶν πού γράφονται στά συναξάρια καί τιμῶνται μέ ἀκολουθίες, ἔτσι καί ὁ ἀριθμός τῶν ἀληθινά ταπεινῶν καί ἀγνώστων εἶναι πολύ μεγαλύτερος ἀπό ὅλους αὐτούς, οἱ ὁποῖοι προβάλλονται ἐνώπιόν μας μέ τήν ζωή καί τά ἰδιαίτερα χαρίσματά τους. Τούς συναντᾷς ἐξ ἴσου ἀνάμεσα στούς ἀπλοῦς Χριστιανούς τοῦ κόσμου, καθώς καί στήν μοναχική ζωή. Στά ὅσα ἀκολουθοῦν θά ἀναφερθῶ σέ μερικούς ἀγωνιστάς Μοναστηριῶν, τούς ὁποίους

είχα τήν εύλογημένη εύκαιρία νά τούς συναντήσω και γνωρίσω σ'αυτή τήν ζωή, και από τό παράδειγμα τους πολύ ώφελήθηκα. Έλπίζω ότι και άλλοι άδελφοί μας θά ώφεληθοϋν πνευματικά από τό παράδειγμα τής ζωής τους.

Η συγχώρησις. Ο άδελφός Γαβριήλ είχε πολλά χρόνια στό Μοναστήρι, αλλά δέν βιαζόταν νά γίνη μοναχός. " Είμαι μεγάλη τιμή νά είσαι μοναχός, ένώ έγώ ώς άνθρωπος άμαρτωλός, δέν είμαι άξιος αύτής τής τιμής " , έλεγε, όταν τόν ρωτοϋσαν γιατί δέν γίνεται μοναχός. Μέ τόν ζήλο του όμως, τόν κόπο του και τήν ύπακοή του δέν ήταν κατώτερος από τούς καλλίτερους μοναχούς του Κοινοβίου.

Μεταξύ τών άλλων ό δόκιμος Γαβριήλ είχε και αύτή τήν συνήθεια: Κάθε Σάββατο, πριν σημάνη για τόν Έσπερινό, περνοϋσε άπό όλα τά κελλιά τών μοναχών και τών δοκίμων άδελφών λέγοντας: " Εϋλογεΐτε και συγχωρέστε με τόν άμαρτωλό " . " Ο Θεός νά σε εύλογήση και νά σε συγχωρήση " του έλεγαν οί πατέρες, οί όποιοι έγνώριζαν τήν συνήθειά του. Έτσι, ό δόκιμος Γαβριήλ επήγαινε στό επόμενο κελλι, μέχρι πού τά έτελείωνε όλα.

Μιά φορά τόν έρώτησα, γιατί κάνει αυτό τό έργο και ιδού τί μου διηγήθηκε: " Έδιάβασα σε ένα παλαιό βιβλίο ότι κάθε Σάββατο, μετά τόν Έσπερινό, όλες οί άγγελικές χοροστασίες συγκεντρώνονται μπροστά στον θρόνο του Θεού για νά παρακολουθήσουν τήν έξομολόγησι τών άγγέλων, πού είναι φύλακες τών ανθρώπων, και οί όποιοι έρχονται μπροστά στον Ούράνιο Πατέρα και του λέγουν αναφορικά μέ τό έργο τους. Και οί άγγελοι τών ανθρώπων εκείνων, πού κάνουν άμαρτίες, είναι λυπημένοι, ένώ οί άγγελοι

τῶν ἀνθρώπων πού κάνουν καλά ἔργα εἶναι χαρούμενοι καί φωτεινοί. Χαίρεται λοιπόν ὁ οὐράνιος Πατέρας γιά τά καλά ἔργα τους καί γίνεται " χαρά ἐν οὐρανῶ ἐπί ἐνί ἀμαρτωλῶ μετανοοῦντι " . Πιο πέρα ἀπό τόν Θεῖο Θρόνο στέκονται δύο ἀγγελικοί χοροί: ὁ ἕνας φωτεινός καί δοξασμένος καί ὁ ἄλλος φοβερός καί αὐστηρός. Τότε στέλνει ὁ Θεός τούς φωτεινοὺς ἀγγέλους νά πληρώσουν τούς καλοὺς ἀνθρώπους καί τούς φοβεροὺς νά παιδεύσουν τούς ἀμαρτωλοὺς. Γι' αὐτό καί ἐγώ συγχωροῦμαι μέ ὅλους, συμπλήρωσε στό τέλος ὁ δόκιμος Γαβριήλ, γιά νά ἀνέβη χαρούμενος στόν οὐρανό ὁ φύλακας ἀγγελός μου καί νά χαροποιήσῃ μέ τήν ἐξομολόγησι του καί τόν Οὐράνιο Πατέρα, ἐνῶ ἐγώ νά λυτρωθῶ ἀπό τίς τιμωρίες τῶν φοβερῶν ἀγγέλων.

Εὐλάβεια καί ταπεινώσις. Ὁ ἀρχιδιάκονος πατήρ Γεννάδιος εἶχε ἀναχωρήσει ἀπό τά νειᾶτα του γιά τό Ἅγιον Ὄρος, ὅπου ἐμαθήτευσε πνευματικά καί διδάχθηκε τέλεια τήν ἐκκλησιαστική μουσική, διότι εἶχε ἐξαιρετική φωνή. Ἐπιστρέφοντας στήν Ρουμανία ὑπηρέτησε ὡς καθηγητής τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς σέ ἐκκλησιαστικές σχολές, σέ Μοναστήρια καί ὡς ἀρχιδιάκονος λειτουργός στήν Ἐπισκοπή. Εἶχε ιδιαίτερη εὐλάβεια καί ἀγάπη γιά τίς ἱερές ἀκολουθίες. Ἀπό τόν χορό τῶν ψαλτῶν οὐδέποτε ἀπουσίαζε. Ἦταν ὁ πρῶτος παρών. Προσκυνοῦσε μέ βαθειά εὐλάβεια στό μέσον τῆς ἐκκλησίας, μετά τίς ἅγιες εἰκόνες καί κατόπιν μετέβαινε στό στασίδι του στόν χορό, ἀπ' ὅπου ἀποχωροῦσε τελευταῖος ἀπό ὅλους τούς ἄλλους ἀδελφούς. Ἐδιάβαζε μέ αἴσθησι καί κατανόησι τονίζοντας τήν ἐννοια κάθε λέξεως καταλλήλως καί ἀκούοντάς τον αἰσθανόσουν ὅτι τρέφεται μέ

τις ἀναγνώσεις του. Τίς Κυριακές καί ἑορτές, στόν χορό ἤ στό Ἱερό Βῆμα, ὁ πατήρ Γεννάδιος ἦταν ἕνα στολιδί στίς ἱερές ἀκολουθίες. Παρέμεινε διάκονος σ' ὅλη τήν ζωή του.

Τά τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του τά ἐπέ-
ρασε στό Μοναστήρι Συχαστρία. Τά γεράματά
του ἦλθαν καί μέ ἀρκετές δοκιμασίες: πόνοι στά
πόδια, τοῦ εἶχαν πέσει σχεδόν ὅλα τά δόντια.
" Νά πᾶς στόν ὀδοντίατρο " , τοῦ ἔλεγαν οἱ
ἄλλοι πατέρες καί ἐκεῖνος τοῦς ἀπαντοῦσε χα-
μογελῶντας: " Γιά ἕνα γέρο σάν ἐμένα, νά ἐκεῖ
εἶναι ὁ τόπος " καί ἔδειχνε μέ τό χέρι τό
Κοιμητήριο τῆς Μονῆς.

Κάποια ἡμέρα ἕνας νέος μοναχός τόν ἐρώ-
τησε: " Πάτερ Γεννάδιε, ποιά καλά ἔργα πρέπει
νά ἐκτελέση περισσότερο ἕνας κοινοβιάτης μο-
ναχός; " Καί αὐτός τοῦ ἀπήντησε ἀπλᾶ: " Εὐλά-
βεια καί ταπεινώσις. Ἀστείρευτη εἶναι ἡ πηγή
τῶν χαρισμάτων, τά ὅποια ὁ καλός Θεός διανέμει
ἀδιάκοπα σ' ἐμᾶς. Τί θά ἀνταποδώσουμε στόν
Κύριο γιά ὅλα αὐτά; Συνεχῆς πρέπει νά εἶναι καί
ἡ εὐγνωμοσύνη καί καρδιακή ἡ εὐχαριστία μας,
τά ὅποια πρέπει νά τά προσφέρουμε μέ εὐλάβεια
στόν Θεό γιά τό πλῆθος τῶν εὐεργεσιῶν Του.
Ἐνῶ τήν ταπεινώσι, ὅπως λέγει καί ὁ Ἀββᾶς
Δωρόθεος, πρέπει νά τήν ἔχουμε πάνω ἀπό ὅλα.
Αὐτή εἶναι τό θεμέλιο τῆς πνευματικῆς ζωῆς καί
μας κάνει ὁμοίους μέ τόν Θεό, ὁ Ὅποῖος ταπει-
νώθηκε γιά ἐμᾶς" .Ὁ πατήρ Γεννάδιος τά
ἐγνώριζε αὐτά ἀπό τήν προσωπική του ζωή,
διότι στολιζόταν ὁ ἴδιος μέ αὐτές τίς ἀρετές.

Ἀδιάκοπη προσευχή. Ὁ ἱερομόναχος Ἰσι-
δωρος ἦταν ἐκ φύσεως σιωπηλός καί φίλος τῆς
ἡσυχίας. Γι' αὐτό εἶχε φτιάξει μιᾶ καλύβα στήν
ἄκρη τοῦ δάσους τῆς περιοχῆς τῆς Μονῆς Συχα-

στρία, όπου και άποσυρόταν, άφοϋ έτελείωνε τό διακόνημά του στην Μονή. Είχε όσιακή μορφή και λειτουργούσε ώραία και μέ πολλή εύλάβεια. Κάποτε, μετά τό τέλος τοϋ άγιου Εϋχελαίου, όπου είχε λάβει μέρος και ό πατήρ 'Ισιδωρος, μία πιστή Χριστιανή μέ έρώτησε δειχνοντας προς τόν π. 'Ισιδωρο: " Πώς όνομάζεται εκείνος ό πατήρ, διότι έχει μορφή 'Αγίου και λειτουργεί πολύ ώραία " .

Μεταξύ τών μοναχών τής άδελφότητος τής Συχαστρίας είναι και ό μοναχός Βησσαρίων. Αύτός ήταν για πολλά χρόνια έμπορος στην πρωτεύουσα τής Χώρας, αλλά δέν είχε παντρευτή. Μιά καλή ήμέρα, ύπακούοντας στην φωνή τοϋ Εϋαγγελίου, έπώλησε τά πάντα για νά άγοράση τόν άτίμητο Μαργαρίτη τής πνευματικής ζωής. 'Ετσι έπήγε στό Μοναστήρι Συχαστρία και έγινε μοναχός.

" Κάποια ήμέρα, διηγείται ό πατήρ Βησσαρίων, δέν γνωρίζω τό γιατί, μία στενοχώρια έσκέπασε τήν ψυχή μου και, μετά τήν άκολουθία, ήταν και έορτή, άνεχώρησα μόνος μου για τό λιβάδι μας στό δάσος. Πηγαίνοντας στό κελλί τοϋ πατρός 'Ισιδώρου, τόν εύρηκα έξω και εδιάβαζε κάποιο βιβλίο. Όταν μέ είδε, χάρηκα και μοϋ έπρότεινε νά μπω μέσα για νά μέ κεράση κάτι, όπως είναι ή συνήθεια. Μέ ρώτησε γιατί είμαι πικραμένος και έγώ τοϋ είπα γι'αυτή τήν στενοχώρια πού μέ είχε κυριεύσει. Τότε μοϋ είπε μερικά παρηγορητικά λόγια, έβαλε τό έπιτραχήλι του και μοϋ εδιάβασε μία εύχή από τό Εϋχολόγιο μπροστά στις ιερές Εικόνες. Κατόπιν άφησε τό βιβλίο λίγο μακριά, έγονάτισε δίπλα μου και προσευχήθηκε μέ δυνατή φωνή: " Κύριε, παρηγόρησε και δώσε τήν ύγεια στον πατέρα Βησσαρίωνα, διότι είναι καλός άνθρωπος και όλόκληρη τήν περιουσία του τήν έδώρησε σέ

σένα. Κύριε, ἄς ἔλθῃ σέ μένα ἡ ἀσθένειά του, διότι ἐγώ εἶμαι ἁμαρτωλός καί ἀνάξιος· νά ὑποφέρω ἐγώ ἀντί αὐτοῦ καί αὐτός νά γίνῃ πάλι ὑγιής καί χαρούμενος, διότι εἶναι καλός ἄνθρωπος καί δέν ἔκανε κακά ἔργα, ὅπως ἐγώ " .

" Ἐτρεμα ἀπ'αὐτή τήν προσευχή τοῦ πατρός Ἰσιδώρου " , εἶπε τελικά ὁ πατήρ Βησσαρίων. " Ἡ λύπη πού μέ εἶχε κυριεύσει ἐξαφανίσθηκε, αἰσθάνθηκα εἰρηνικός καί ξαλαφρωμένος ψυχικά. Εὐχαρίστησα μέ τήν καρδιά μου τόν πατέρα Ἰσιδώρο καί ἐπέστρεψα στό κελλί μου πολύ συγκινημένος ἀπό τήν προσευχή τοῦ πατρός Ἰσιδώρου, τόν ὁποῖον δέν θά ξεχάσω σ'ὅλη μου τήν ζωή " .

Η τελευταία του ἡμέρα. Ὁ μεγαλόσχημος πατήρ Γερόντιος ἦταν ἀπό τούς τελευταίους γέροντες μοναχούς τῆς Σκήτης τοῦ Προδρόμου τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Κοντός στό ἀνάστημα καί λίγο κυρτωμένος, ὅμως, παρά τά 84 χρόνια του, ἦταν εὐκίνητος καί πάντα ἔτοιμος γιά τήν ὑπακοή. Μοῦ ἔμεινε σάν μιά εἰκόνα στήν ψυχή ὑπάκουου, ταπεινοῦ καί ἀγωνιστοῦ κοινοβιάτου μοναχοῦ. Εἶχε περίπου 50 χρόνια ζωῆς στήν Σκήτη μας, ἔξω ἀπό τήν ὁποία γιά 20 χρόνια δέν ἐπῆγε πουθενά. Εἶχε περάσει ἀπό ὅλα τά διακονήματα: Βουρδουνάρης, μάγειρος, φούρναρης, κηπουρός. Ὅταν τοῦ ἔμενε λίγος ἐλεύθερος καιρός, ἔτρεχε στό κελλί του καί ἐδιάβαζε τό ψαλτήρι, τό ὁποῖο εἶχε πάντοτε ἀνοικτό στό ἀναλόγιό του. Ἡ ἀπλότης καί ἡ φτώχεια του δέν περιγράφονται. Ἐάν ἐλάμβανε ἀπό κάποιον λίγα ἢ πολλά χρήματα, τά ἔδινε ὅλα στό γραφεῖο. " Νά μή μέ εὐρῆ ἡ νύκτα μέ χρήματα στό κελλί μου " , ἔλεγε συχνά. Ἐμεινε βαθειά στήν μνήμη μου ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς ζωῆς του.

Τό πρωῒ εἶχε πάει στό μαγειρεῖο νά βοηθήσῃ

στόν καθαρισμό λαχανικῶν, κατόπιν βλέποντας στην αὐλή τὴν μεταφορὰ ἄμμου, πού τὴν εἶχαμε φέρει ἀπὸ τὸ βράδυ γιὰ ἐπισκευές τῶν κτιρίων, ἄρχισε νὰ φορτώνη τὴν ἄμμο. " Γιατί δὲν ἀφήνεις νὰ σηκώσῃ τὴν ἄμμο, πού εἶναι βαρειά, ἕνας νεώτερος μοναχός; " , τοῦ εἶπα ἐγώ. " Ἄφησέ με, διότι οἱ ἄλλοι ἀδελφοί ἔχουν πολλές δουλειές νὰ κάνουν " , μοῦ εἶπε.

Τὴν ἴδια ἡμέρα ὁ φούρναρης ἔφτιαξε ψωμί καὶ ὁ πατήρ Γερόντιος ἐπῆγε καὶ τὸν βοήθησε στό κοσκίνισμα τοῦ ἀλεύρου. Ἄφοῦ τὸ ἐτελείωσε, ὁ φούρναρης τοῦ εἶπε: " Πάτερ Γερόντιε, σέ παρακαλῶ νὰ ἔλθῃς πάλι μετὰ ἀπὸ μισή περίπου ὥρα γιὰ νὰ μέ βοηθήσῃς στό ζύωμα. " Πηγαίνω στό κελλί, τοῦ εἶπε αὐτός, καὶ εἰδοποίησέ με " . Μετὰ ἀπὸ μισή ὥρα πηγαίνει ὁ φούρναρης στό κελλί του: " Πάτερ Γερόντιε, μπορεῖς νὰ ἔλθῃς τώρα νὰ μέ βοηθήσῃς; " Δέν πῆρε καμμία ἀπάντησι. Ἄνοίγει τὴν πόρτα τοῦ κελλιοῦ του καὶ τί νὰ ἰδῆ: Ὁ πατήρ Γερόντιος ἦταν ξαπλωμένος στό κρεβάτι ἔχοντας δίπλα του ἀνοικτό τὸ ψαλτήρι. Ἐνόμισε ὅτι κοιμᾶται καὶ τοῦ εἶπε πάλι: " Πάτερ Γερόντιε, αἴντε ἔλα νὰ μέ βοηθήσῃς " , ἀλλὰ αὐτὴ τὴν φορὰ ὁ ταχύς στήν ὑπακοή μοναχός δέν ἀποκρίθηκε πλέον. Εἶχε ἀναχωρήσει πρό ὀλίγου γιὰ νὰ πάρῃ τὸν μισθὸ τῆς ὑπακοῆς του στήν αἰώνια ἀνάπαυσι, μέσα στήν χαρὰ τοῦ Κυρίου του, τὸν Ὅποῖον ὑπηρέτησε σ'ὅλη του τὴν ζωὴ μέ πολλή ἀγάπη, ταπεινώσι καὶ ἐνθεο ζῆλο.

**Ἱερομόναχος Πητρώνιος Προδρομίτης
Δικαῖος Ρουμανικῆς Σκήτης Τιμίου Προδρόμου Ἁγίου Ὄρους Ἄθω.**

ΑΒΡΑΜΙΟΣ
ΜΟΝΑΧΟΣ
Ο
ΝΕΟΣΚΗΤΙΩΤΗΣ
(1897-1989)

" Μακάριος άνήρ
ός ούκ έπορευθή εν
βουλῇ άσεβών " . Μακά-
ριος είσαι, Εϋθύμιε, πού
άπό τά παιδικά σου χρόνια έμίσησες τήν άσεβειαν, και δέν
ήθελήσες νά συνταχθῆς και έμπλακῆς μετά τών άσεβών.

" Μακάριος άνήρ ό φοβούμενος τόν Κύριον " . Μακάριος
είσαι Άβράμιε, πού έφοβεΐσο, η μάλλον ηγάπας τόν Κύριον.

" Μακάριος ό κατοικών εν οικω Κυρίου " . Μακάριος,
λέγω, διότι και εις αυτό δέν ύστερουΐσες, μακαριστέ Γέροντα,
αϋλιζόμενος τόν περισσότερον χρόνον εις τόν οικον Κυρίου,
προσευχόμενος και αινών τόν Κύριον.

" Μακάριος ό συνιων επί πτωχόν και πένητα " . Ναι,
μακάριος είσαι, διότι εφάμιλλος του πατριάρχου Άβραάμ εις
τήν φιλοξενίαν έδειχθης, θεσπέσιε.

" Μάθετε άπ'εμου ότι πρῶός ειμι και ταπεινός τη καρ-
διά " , λέγει Κύριος. Και εις τουτο, σεβαστέ μου πατέρα, κατά
τό ανθρώπινο δυνατόν, δέν ηλαττώθης, διότι η ταπεινωσις και
πραότης σου ησαν όντως ύποδειγματικά και χριστομιμητοι.

Άλλά διατι προετάξαμεν τας άρετάς, πριν παρουσιάσωμεν
τόν άνδρα; Άπό χαράν δια τήν εις τας αιωνιους Μονάς
μετάβασίν του, η από ένθουσιασμόν και καύχησιν εν Κυρίω δια
τήν μεταξύ μας πνευματικήν συνάφειαν;

Εις τό χωρίον Άποστολία Φωκίδος εγεννήθη τό έτος 1897
ό τήν κλησιν Εϋθύμιοσ Νίκου η Νικόπουλοσ, από γονεισ ευ-
σεβεισ και έναρέτουσ, Παναγιώτην και Κωνσταντίαν. Έκεϊ

εμεγάλωσε και έμαθε τά στοιχειώδη γράμματα. Μετά τόν Εϋθύμιον οί γονεΐς του απέκτησαν και μία θυγατέραν ονόματι Μαρϊαν. Ο πατήρ του από ένωρίς άνεπαύθη εν Κυρίω και άφησε τήν σύζυγον και τά δύο τέκνα του άπροστάτευτα. Ο Εϋθύμιος υπό τήν προστασίαν και έπιμέλειαν τής μητρός του, από ένωρίς, πρίν ένηλικιωθῆ, ήναγκάσθη νά εργαζεται διά τήν συντήρησιν τής μητρός και άδελφής του.

Όταν έφθασεν εις ήλικίαν 12 ετών άπεφάσισε νά εγκαταλείψη τό χωρίον του και μετέβη εις Άθήνας. Έκει ειργάζετο εις γαλακτοπωλείον. Από τας πενιχράς του άμοιβάς, ένα μέρος έστελνε εις τήν μητέρα του. Εις Άθήνας ως νέος δέν έπέτρεπεν εις τόν έαυτόν του νά έμπλακῆ εις τας ήδονάς των μεγαλοπόλεων και εις τά φρονήματα των νέων τής εποχής του, ήτοι διασκεδάσεις, ποτά, άκολασίας, αλλά κατά μόνας τόν έλεύθερον χρόνον διέθετεν εις τήν άνάγνωσιν τής Καινής Διαθήκης, και έπίσκεπιν των περίξ των Άθηνων Ίερων Μονων.

Δέν άργολογούσε, δέν βλασφημοΐσε, δέν ήσχολείτο μέ ξένας ύποθέσεις, παρά μέ τήν μελέτην των Γραφων και άλλων ψυχοφελων βιβλίων, και μέ τήν εργασίαν του, τήν όποιαν εκτελούσε προθύμως μέ πāsαν έπιμέλειαν και τιμιότητα. Ο έργοδότης του, εκτιμών τήν καθόλου διαγωγήν του, του συνέστησε νά άγοράση ιερά βιβλία. Τό πρώτον ήτο " Ο Πνευματικός Καθρέπτης ". Άργότερα του έπρότεινε νά τόν λάβη ως συνεταιίρον εις τό κατάστημά του, χωρίς προς τούτο νά καταβάλη χρηματικόν τι ποσόν ως κεφάλαιον. Όμως ό νέος Εϋθύμιος και πάλιν δέν ένέδωσε νά έμπλακῆ και συνδεθῆ μέ τά γήνα και ύλικά, διότι ή καρδιά του και τό πνεΐμα του εύρίσκοντο εις άλλους ορίζοντας.

Εις τό Παγκράτι Άθηνων ήτο εις έναρετος Πνευματικός, ό πατήρ Ματθαΐος, τόν όποιον συχνά έπεσκεπέτο και συνεβουλεύετο. Μίαν ήμέραν στεναζοντας ό πατήρ Ματθαΐος του ειπεν: " Η Έλλάς θά χαθῆ, διότι οί βασιλείς μας ήνόμησαν, αλλά εσύ πάρε αυτόν τόν σταυρόν που σου δίδω και δέν θά πάθης τίποτε ". Τόν σταυρόν έφερε εις τό στήθος του ως ιερόν κειμήλιον και φύλακα τής ζωής του μέχρι του θανάτου του.

Μέ τήν επιδημικήν γρίπην ήσθένησε και αυτός. Έκει όπου εκειτο εις τήν κλίνην άσθενής, του έπαρουσιάσθη μία μαυροφορεμένη γυναίκα και του ειπε: " Θά σε ρίξω εις τό τζάκι νά σε καύσω ". Αυτός άμέσως έκανε τό σημεϊον του σταυρου και επεκαλέσθη τό όνομα τής Υπεραγίας Θεοτόκου, όποτε ή

μαυροφορεμένη έφυγε λέγοντάς του: " Άλλος μέ διώχνει και όχι εσύ ". Μετά ταύτα άνεχώρησε εις τό χωρίον του.

Φωτισθείς υπό του Θεού, λέγει εις ένα πνευματικόν φίλον του: " Πάμε εις τήν Λαμίαν νά έξομολογηθούμεν; " Μετέβησαν περὶ περί τάς 6 ώρας. Ὁ Πνευματικός τούς έδέχθη, τούς έξωμολόγησε, τούς ένουθέτησε, τούς ηύχθη και τούς ειπεν: " Έπειδή μετά από 10 ήμέρας θά πάτε εις τόν πόλεμον, (Μικρασιατικόν), θά κοινωνήσετε τώρα μέ άγιασμόν, και πρίν φύγετε διά τόν πόλεμον, θά κοινωνήσετε τών Άχράντων Μυστηρίων ". Ὁντως μετ'όλίγας ήμέρας έπεστρατεύθησαν. Ἡ όλη θητεία του εις Μικράν Ἀσίαν ήτο κατά συγκυρίαν όμοῦ μετά του πνευματικού του φίλου. Ὡς στρατιώτης κατά τάς έκ του στρατώνος έξόδους του, δέν συναναστρέφετο μέ τούς λοιπούς συναδέλφους, αλλά όμοῦ μετά του φίλου του μετέβαινον εις τούς περίξ άγρούς, και εισήρχοντο εις τά σιτηρά, και εκεί εν ήουχία έμελέτων τήν Καινήν Διαθήκην, λέγοντες μέ τόν ψαλμωδόν τρόπον τινα: " ώς γλυκεά τῷ λάρυγγί μου τά λόγια σου ". Τό γεγονός τουτο τῆς μή συναναστροφῆς του μετ'άλλων συστρατιωτῶν, έκίνησεν τήν περιέργειαν, και εις τούτων παρηκολούθησε μακρόθεν ποῦ μετέβαινον. Ὁταν διεπίστωσεν, εισῆλθε και αυτός εντός τῶν σιτηρῶν και ιδών τό γεγονός έθαύμασε. Ὁθεν από τήν ήμέραν εκείνην προσετέθη και αυτός εις τήν εύλογημένην αὐτήν έργασίαν, και έμεινε μαζί των μέχρις ότου θεία προνοία και οι τρεις έπέστρεψαν εις τήν Ἑλλάδα σώοι και άβλαβεῖς, φυλαττόμενοι υπό του Κυρίου, όστις αγαπά τούς αγαπῶντας Αὐτόν.

Μετά τήν αποστράτευσιν του μετέβη εις τό χωρίον του. Ἀφοῦ υπάνδρευσε μετ'όλιγον τήν αδελφήν του, ή μήτηρ του ήθέλησε νά τόν νυμφεύση. Ὁ Εὐθύμιος όμως ήρνήθη. Συναμα δέν εύρισκεν ανάπαυσιν και δέν ήμπορει νά παραμείνη, βλέπων τήν μητέρα του νά στενοχωρῆται μέ τάς άρνήσεις του. Διά τουτο άνήσυχος προσήύχετο εις τόν Θεόν νά τόν βοηθήση νά στραφῆ πρός μίαν κατεύθυνσιν. Οὕτω προσευχόμενος έλαβε τήν πληροφορίαν και άμέσως τήν άπόφασιν νά σπεύση εις Μοναστήριον, τό όποιον έκ νεότητός του ήγάπα, και εκεί εις τήν ερημίαν νά εύρη τήν έξ ύψους βοήθειαν. Ἐδιάλεξε τό Ἅγιον Ὅρος Ἀθω διά νά ειπῆ κατά τό ψαλμικόν: " Ἦρα τούς όφθαλμούς μου εις τά όρη, όθεν ήξει ή βοήθειά μου ". Οὕτω τήν άπόφασιν και έκλογήν άμέσως έργον έποίησε. Προφασίζόμενος ότι θά μεταβῆ εις Ἀθήνας πρός έργασίαν, άφῆκε τήν

γραϊαν καί χήραν μητέρα του, κατά τό γραφικόν: " Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπέρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἀξίος ", καί τό ἔτος 1923 ἀνεχώρησε διά τό Ἅγιον Ὄρος, ὅπου καί ἐγκατεβίωσεν εἰς τήν Νεάν Σκήτην, εἰς τήν ἀδελφότητα τῶν Ἀβραμαίων, εἰς τήν Καλύβην " Ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας ὁ Πρωτόκλητος " παραμείνας ἐκεῖσε μέχρι τῆς θανάτου.

Ἐκεῖ, ἀφοῦ ὑπέστη τήν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει προβλεπομένην δοκιμασίαν ὑπό τήν ἐποπτείαν καί πνευματικὴν καθοδήγησιν τοῦ διακριτικοῦ καί ἐναρέτου Γέροντος Σεραφεῖμ ἱερομονάχου, τό ἔτος 1925 ἐκάρη μοναχός λαβών τό ὄνομα Ἀβράμιος. Ὡς ὑποτακτικός ἦτο ὑπάκουος, ἐργατικός, πρόθυμος, φιλακόλουθος, πρᾶος καί ταπεινός, ἐπίδειξας διαγωγὴν θαυμασίαν. Τά προσταττόμενα καί διατεταγμένα ἐκτελοῦσε προθύμως, ἐπιμελῶς καί ἀγογγύστως. Ἠσχολεῖτο μέ ὅλας τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας(κῆπον, μαγειρικὴν κλπ.), διά νά μὴ ἀπασχολοῦνται οἱ λοιποὶ πατέρες ἀπὸ τό ἐργόχειρον (ἀγιογραφίαν).

Τό ἔτος 1951, τελευτήσαντος τοῦ Γέροντος Ἀνδρέου, ἀνέλαβε τήν πνευματικὴν καί διοικητικὴν ἡγεσίαν τῆς Καλύβης. Μέχρι τότε ἡ δραστηριότης του ἦτο σχεδόν ἀφανής, διότι ἀφ' ἐνός ἦτο ὑποτακτικός, ἀφ' ἑτέρου δέ τὰ πάντα ἀφῆνε νά ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ Γέροντός του. Ὄταν ὅμως ἀνέλαβε ὑπεθύμως τήν διοίκησιν τῆς Καλύβης ὡς Γέροντας, τότε ἤρχισε νά ἀξιοποιῇ καί ἐκδηλώνῃ τὰ ἀγαθὰ καί θεάρεστα προτερήματά του. Ἐφοβεῖτο ἢ μᾶλλον ἡγάπα τόν Θεόν, σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις Αὐτοῦ. Ἐξαιρέτως ἡ εὐλάβειά του πρὸς τήν Κυρίαν Θεοτόκον, ἦτο ἀξιοσηλές. Καθημερινῶς ἐψαλλε τήν Παράκλησιν μέ πόθον καί κατάνυξιν, καί ἐπεκαλεῖτο συνεχῶς τό πανάγιον ὄνομά της.

Ἐπίσης ἰδιαίτεραν εὐλάβειαν ἐτρεφε πρὸς τόν Πρωτόκλητον Ἀπόστολον ἅγιον Ἀνδρέαν, ἐορτάζων τήν ἐτήσιον μνήμην αὐτοῦ πλουσίως καί μεγαλοπρεπῶς. Τόν συνώνυμόν του ἅγιον Ἀβράμιον, ἐτίμα πάντοτε μέ θείαν Λειτουργίαν, Θ. Κοινωνίαν κατόπιν προετομασίας, καί ἀπαραιτήτως μέ πλουσίαν τράπεζαν καλῶν πρὸς τοῦτο καί ἄλλους πατέρας τῆς Σκήτης. Αἱ καθημεριναὶ ἀκολουθίαι ἦσαν τακτικαὶ καί πλήρεις, ἐνθα ἀνεγίνωσκε καί ἐψαλλε ὁ ἴδιος. Κατά τό τυπικόν τῆς Καλύβης, κατόπιν προετομασίας, ἕκαστον Σάββατον μετεῖχε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, καί ἐκτάκτως εἰς ἄλλας ἐορτάς. Πολλάκις καί ἐπὶ πολλάς ὥρας μετά τήν ἀκολουθίαν ἢ καί πρό αὐτῆς, ἐκάθητο ἐντός τοῦ ναοῦ προσευχόμενος μέ τό κομβοχοϊνίον

του. "Ἐλεγε πάντοτε τὴν εὐχὴν, τὸ " Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν " , καί, ὅταν δὲν ἐκράτει ἀνά χεῖρας κομβοσχοίνιον, ὁ ἀντίχειρ μετὰ τοῦ δείκτου ἐκινουῦντο ἀδιακόπως, ὡσάν νά ἔκαμνε κομβοσχοίνιον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δηλοῖ, ὅτι ἐσωτερικῶς εἶχε συνεχῆ τὴν εὐχὴν.

Καθ' ἑκάστην μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἀποδείπνου ἔκαμε, καὶ ἀπαιτοῦσε ἀπὸ ὅλην τὴν ἀδελφότητα, ἐν κομβοσχοίνιον διὰ τοὺς ἐλεοῦντας καὶ βοηθοῦντας. Τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς του εἰς τὸ κελλίον, ἢ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ἐργαστήριον διὰ νά ἀκούσῃ καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοί, ἀνεγίνωσκε τὸν βίον τοῦ Ἁγίου τῆς ἡμέρας. Ὅσακις ἦρχοντο ἐπισκέπται φιλοξενούμενοι ἢ διερχόμενοι, παρενέβαιναν εἰς τὰς συζητήσεις των, ἐάν δὲν ἦσαν πνευματικά, καὶ μέ θαυμάσιον τρόπον τοὺς ἐδιηγείτο τὸν βίον τοῦ Ἁγίου τῆς ἡμέρας ἢ ἐτέρου Ἁγίου, μέ καταπληκτικὴν ἀκρίβειαν. Ἀπὸ εὐλάβειαν πρὸς τὸν Ἁγίον δὲν ἐπέτρεπεν εἰς οὐδένα κατὰ τὴν ὥραν τῆς διηγήσεως, νά συνομιλῆ ἢ διακοπῆ τὴν διήγησιν.

Κάποτε τὸν ἠρώτησα: " Γέροντα, δὲν βαρνεῖσαι νά διαβάξῃς συνεχῶς τὸν συναξαριστὴν τῆς ἡμέρας; " Μὲ ἓνα γλυκὸ χαμόγελο μοῦ εἶπε: " Παιδί μου, τοὺς Ἁγίους ὅλους καὶ ἰδίως τοὺς μάρτυρας, πρέπει νά τοὺς ἀγαπῶμεν καὶ τιμῶμεν, καὶ τμῆ Ἁγίου μίμησις αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐμεῖς εἴμαστε ἀδύνατοι καὶ ἁμαρτωλοί, δὲν δυνάμεθα νά τοὺς μιμηθῶμεν. Τουλάχιστον πρέπει νά μελετῶμεν τὸν βίον των διὰ νά μὴ διαθέσωμεν τὸν ἐλεύθερον χρόνον εἰς ἀργολογίας. Ἐπίσης μέ τὴν μελέτη τοῦ βίου των, τρόπον τινα τοὺς ἐξευμενίζουμε, διὰ νά τοὺς ἔχωμεν πρεσβευτὰς καὶ βοηθοὺς, καὶ ἐδῶ καὶ κατὰ τὸ μεγάλο ταξίδι μας πρὸς τοὺς οὐρανοὺς. Ἀλλὰ ἐκτός τούτων, μελετῶντας τοὺς Ἁγίους, βλέπεις τὰ πάθη τῆς καρδιάς σου καὶ σοῦ δίδεται ἢ εὐκαιρία νά ἀγωνισθῆς καὶ μεταχειρισθῆς τοὺς τρόπους ποῦ ἐχρησιμοποίησαν καὶ αὐτοί " .

Ἐάν τις τῶν ὑποτακτικῶν του ὠργίζετο ἢ φωνασκοῦσε, πάντα μέ πραότητα τοῦ ὑπενθύμιζε τὴν μοναστικὴν του ιδιότητα λέγων: " Μὴ ὠργίξῃσαι καὶ μὴ φωνάζῃς, δὲν κερδίξῃς τίποτε ἔτσι. Καλλίτερα νά ἔλεγες τὴν εὐχὴ καὶ θά ἤρῃ-μοῦσες " .

Πρὸ πάντων καὶ διὰ πάντα προέτασσε τὴν εὐχὴν, καὶ προσπαθοῦσε νά τὸν συνηθίσῃ εἰς τὴν ταπεινωσιν, καὶ ἐάν ἐπέμενε ὁ ὑποτακτικὸς, προσέθετε: " Καλὸν θά σοῦ κἀνῃ νά πῆς τὸ " εὐλόγησον " . Πάντα μέ πραότητα καὶ ἀγάπην. Διὰ νά

ἀπαλύνῃ τὴν κατάστασιν πολλάκις μὲ τὸ γλυκὸ τοῦ χαμόγελο συνεδύαξε καὶ κανένα χαριτωμένον ἄστεϊον, καὶ ἔτσι τὸν ὑποχρέωνε νὰ πῆ τὸ " εὐλόγησον " καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ.

Ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν, πού ἔδωσε εἰς διερχόμενον μοναστηριακὸν ἀδελφόν, καταφαίνεται ἡ ταπεινώσις του. Τὸν ἠρώτησεν ὁ ἀδελφός: " Πῶς ἀγωνισθήκατε κατὰ τὸ παρελθόν; " Καὶ ὁ Γέρων ὑπομειδιῶν τοῦ λέγει: " Τίποτε δὲν ἐκάναμεν. Ἐάν εἶχαμε κάνει κάτι, θὰ εἴμασταν καλλίτεροι. - " Τί πρέπει νὰ κάνωμεν; " - " Ὑπομονὴ καὶ προσοχὴ εἰς τοὺς πειρασμούς. Νὰ μὴ κάνωμεν συγκατάθεσιν εἰς τὸ κακόν. Ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα θὰ κτυπιέται ὁ Χριστιανισμός " .

Δὲν ἠσχολεῖτο, δὲν κατέκρινε, δὲν κατεφέρετο ἢ παρεπονεῖτο κατ' οὐδενός. Ἐμίσει τὴν κατάκρισιν καὶ καταλαλιάν. Ὅταν κάποτε εἰς ὑποτακτικὸς του παρεπονεῖτο καὶ κατεφέρετο κατὰ τινος, ὅστις τοὺς εἶχεν ἀδικήσει, μὲ πραότητα καὶ διακρισιν τὸν ἐνουθέτει νὰ μὴ κατακρίνῃ, διότι ἀμαρτάνει, λέγοντας: " Παιδί μου, ἂν θέλῃς νὰ μὴ σέ κακολογῇ κανεὶς καὶ νὰ πῆ μετὰ τὸν θάνατό σου " Θεὸς χωρέσει σε " , μὴ μιλᾷς. Καὶ ἐγὼ δὲν τὸ βλέπω; "Ὅμως δὲν μιλῶ " . Ἐτσι μὲ τὴν πραότητα τὸν ἐνουθέτησε καὶ ἐδίδαξεν.

Εἰς τοὺς ὑποτακτικούς του συμπεριεφέρετο πρὸς τὸν καθένα μὲ διακριτικότητα καὶ τοῦ ἔδιδε ὅ, τι τοῦ ἐξήτει. Κάποτε τὸν ἠρώτησα: " Διατί Γέροντα, ὅ, τι καὶ ἂν σοῦ ζητᾶμε, δὲν μᾶς ἀρνεῖσαι, κόβοντάς μας τὸ θέλημα, ἀλλὰ μᾶς τὸ δίδεις; " Ἐκεῖνος ἀπήντησε: " Τὸ δίδω, ἐφ' ὅσον βλέπω, ὅτι δὲν εἶναι πρὸς βλάβην τῆς ψυχῆς σας, διότι, εἰάν ἀρνηθῶ, εἴμεθα ἀδύνατοι καὶ σκανδαλιζόμεθα. Καὶ ἂν ὁ ὑποτακτικὸς σκανδαλοθῇ κατὰ τοῦ Γέροντός του, ἀμαρτάνει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ " . Ἐθαύμασα τὴν διακριτικότητά του καὶ ἐνεθυμήθην τὸν Ἰωβ, ὅστις καθ' ἑκάστην προσέφερε θυσίαν ἐξιλαστήριον πρὸς τὸν Θεόν, μὴ τυχόν οἱ υἱοὶ του ἐν νῶ ἤμαρτον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μοῦ ἔδωσε νὰ καταλάβω τὴν πατρικὴν μέριμναν καὶ ἀγάπην του πρὸς τὰ πνευματικά του τέκνα.

Πάντα ἐνεργοῦσε προληπτικά, ἀσφαλῶς κατὰ θεῖαν πρόνοιαν, ὡς ὑπεύθυνος διὰ τὰς ψυχὰς τῶν ὑποτακτικῶν, παρὰ τὰς ὀλίγας γραμματικὰς του γνώσεις. Ἐνεθυμῶμαι καλῶς ὅτι καθ' ἑκάστην, μετὰ τὸ πέρασ τῆς πρωΐνης ἀκολουθίας, μᾶς ἔλεγε: " Πηγαίνετε τώρα, φτιαῆτε καφέ, τσαϊ, γάλα " , (ἀνάλογα μὲ τὴν ἡμέραν). Τοῦτο ὡς ἀρχάριον καὶ ἀμαθῆ μὲ ἐσκανδάλιζε καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω τὸ νόημά του. Ἀργότερον κατ -

ενόησα, ὅτι ὁ μακαριστὸς προελάμβανε νὰ δώσῃ τὴν εὐλογίαν, ὥστε, ὃ, τι καὶ ἐάν ἐκάναμεν, νὰ μὴ πέσωμεν εἰς τὴν λαθροφαγίαν καὶ ἀμαρτήσωμεν. Τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τοὺς ὑποτακτικούς του ἦτο ἀμέριστον. Ἐπειδὴ τὸ ἐργόχειρον τῆς ἀγιογραφίας εἶναι κοπιαστικόν, ὡς φιλόστοργος πατήρ δὲν ἐπέτρεπε νὰ ἐργάζωνται πέραν τῆς ἐνδεκάτης ἀπογευματινῆς (ἀγιορευτικῆ ὥρα) καὶ τοὺς προέτρεπε νὰ πᾶνε περίπατο ἢ ἐπισκεφθοῦν ἀδελφόν τινα. Καὶ δι' αὐτὸ τὸν ἠρώτησα, διατί τὸ κάνει. Ἡ ἀπάντησις ἦτο ὀρθὴ καὶ ἐπιστημονικῆ: " Οἱ πατέρες κουράζονται καθήμενοι ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ πρέπει νὰ περιπατήσουν, νὰ ἀλλάξουν παραστάσεις, διότι ἐπὶ τόσας ὥρας νὰ χρησιμοποιοῦν χρώματα καὶ ἰδίως κοκκινωπά, τόσον πλησίον, μπορεῖ νὰ πάθουν τὰ μάτια, ἐνῶ μὲ τὸν περίπατον τὸ μάτι ξεκουράζεται " .

Μὲ πολλὰς ἄλλας προληπτικὰς ἢ κατασταλτικὰς ἐνεργείας ἐξεδήλωνε τὴν ἀγάπην καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ὑποτακτικούς του, τὰ ὁποῖα χάριν συντομίας παραλείπομεν νὰ ἀναφέρωμεν, διότι τὰ ἐπὶ μέρους ἀποδεικνύουν καὶ τὴν ὁλότητα. Ἠγωνίζετο δι' αὐτούς, ὅσο αἱ δυνάμεις του τοῦ ἐπέτρεπον, διὰ νὰ τοὺς καταρτίσῃ καὶ ὀδηγήσῃ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ εἰπῇ τὸ γραφικόν: " Ἴδού ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός " .

Ἡ ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὰ πνευματικά του τέκνα, ἀλλὰ ἐπεξετείνετο πρὸς πάντας τοὺς πατέρας τῆς Σκήτης καὶ διερχομένους ἢ φιλοξενουμένους λαϊκούς ἀδελφούς. " Ολους ὑπεδέχετο μὲ τὸ χαρακτηριστικόν του χαμόγελο. Πρὸς ὅλους ἦτο πρᾶος καὶ προσηνής, ὁμιλητικὸς, νουθετῶν καὶ προτρέπων ἕκαστον νὰ φοβῆται τὸν Θεὸν φέρων παραδείγματα ἐκ τῶν βίων τῶν Ἁγίων. Ὁμιλοῦσε ἀπλᾶ, μὲ τὰ ἰδικά του λόγια, ἀλλὰ πάντα μὲ ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν. Συνιστοῦσε τὴν ἱερά ἐξομολόγησι καὶ τὴν ἐλεημοσύνην. Ὑπέκων εἰς τὰ προστάγματα τοῦ Κυρίου " μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται " καὶ μμητῆς γενομένος τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, δαψιλῶς προσέφερον ὃ, τι εἶχεν ἀδιακρίτως πρὸς πάντας τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην βοηθείας, διερχομένους ἢ φιλοξενουμένους. Ἡ φιλοξενία του εἶχε λαβεῖ μεγάλην ἔκτασιν. Ἦτο παναγορευτικῶς γνωστὴ, ἐπεκτεινομένη καὶ ἐκτὸς Ἁγίου Ὁρους, καὶ ἡ προσφορὰ του πλουσία, ὥστε δικαίως ἐν ἐνὶ στόματι ἔλεγον: " Ὁ Ἀβραάμιος προσφέρει ἀβρααμαϊάν φιλοξενίαν " .

Πολλά προσέφεραν ο ίδιος. Πολλάκις δέ έστειλε και ύποτακτικόν τινα και έδιδε εις τούς πατέρας. Μάλιστα ένας εξ αυτών έλεγεν: " Ήλθεν ο κόρακας του Προφήτου Ήλιου ". Ήτο πράγματι ο κόραξ του Προφήτου Ήλιου. Ουδείς προσήλθεν εις την Καλύβην του και ανεχώρησε κατηρχυμένος ή δυσαρεστημένος. Έκαστος κάτι θά έλάμβανε. Πολλάκις υπερέβενε και τά επιτρεπόμενα όρια. Έάν δέν ήτο υλικόν, έλάμβανεν από τό γλυκό χαμόγελόν του τάς προτροπάς και νοθεσίας, την πραότητα και ταπεινώσιν του, και ανεχώρει ικανοποιημένος ευχαριστών και δοξαζών τον Θεόν.

Από όλους τούς πατέρας ανεξαιρέτως όμολογείται ή αγάπη και καλωσύνη του άειμνηστου και μακαριστου Άβραμίου. Από τηλεφωνήματα και εκδηλωτικάς εκφράσεις παρευρισκομένων κατά την ήμέραν τής κομήσεώς του επαληθεύονται και επικυμιάζονται τά άνωτέρω. Χαρακτηριστικά φράσεις: " Ο Θεός να τον αναπαύση, ήταν καλός άνθρωπος ". Άλλος: " Ήταν άνθρωπος του Θεου ". Άλλος: " Ήταν άγιος άνθρωπος ", και άλλος άλλως, από, τι ο ίδιος ειχε ευεργετηθή ή ειχε πληροφορηθή περί αυτού.

Είχα την εύλογίαν να ζήσω, ιδώ, και διαπιστώσω τά άνωτέρω και πλείστα άλλα, άτινα συντομίας χάριν δέν αναφέρω. Η έξωθεν μαρτυρία και ή συνειδησίς μου μαρτυρούν και με πληροφορούν ότι όντως ο μακαριστός Γέροντας Άβράμιος ήτο Α-γειος (πέραν των γηϊνων), ήτο άνθρωπος του Θεου. Ειχε ξεπεράσει την κοσμικήν ματαιότητα, ειχε ετοιμασθή διά τό αιώνιον ταξίδιον προς την μακαρίαν ζωήν. Διά τουτο, ως κοινός θνητός έπρεπε και αυτός να εκπληρώση τό κοινόν και άναπόφευκτον χρέος, ώστε, ως νικητής και τροπαιοῦχος κατά του άρχοντος του κόσμου τούτου, να δώση τό τελικόν πλήγμα εγκαταλείποντας τό σκηνώμα του επί τής γής, να διαλυθή εις τά έξ ών συνετέθη, και μαζί με αυτό να εκδυθή και τούς δερματίνους χιτώνας, τό κληροδότημα των Πρωτοπλάστων. Έτσι ανάλαφρος ως ύψιπέτης άετός, να ανεβή προς τον Ποθούμενον, τή πρεσβεία τής Κυρίας Θεοτόκου και πάντων των Αγίων, τούς όποιους έτίμα και εύλαβεϊτο.

Ότω τέσσαρας ήμέρας πρό του θανάτου του ήσθάνθη μίαν άναπνευστικήν δυσκολίαν και εξήτησε να κοινωνήση με Άγιον Άρτον. Την επομένην παρηκολούθησε την ακολουθίαν και μετά κατεκλίθη, διότι ή κατάστασίς του επεδεινώθη. Άνήμερα των αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου έκοινωνήσε

τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἡ κατάσταση τοῦ ὄλο καί ἐπε-
δεινοῦτο. Τά νεφρά ἔπαυσαν νά λειτουργοῦν καί οἱ πνεύμονες
εἶχαν σχεδόν γεμίσει μέ ὑγρά. Εἰς τάς 30 Ἰουνίου, ἡμέραν τῆς
Συναξέως τῶν 12 Ἀποστόλων, μετά τό πέρας τῆς Θείας Λει-
τουργίας, προγνωρίσας τόν ἐπικείμενον θάνατόν του, δίδει ἐν-
τολήν νά ἐτοιμάσουν τράπεζαν διά τοὺς πατέρας. "Ὅταν ἕνας
ὑποτακτικός του τόν ἠρώτησε, διατί θέλει νά κἀνῃ τράπεζαν,
ἐνῶ δέν ὑπῆρχε λόγος, τοῦ εἶπε: " Παιδί μου, ἐτοιμάστε
τράπεζαν, γιατί θά εἶναι διά μνημόσυνον " .

"Ὅταν ἠτοιμάσθη ἡ τράπεζα, ἀφοῦ προσῆλθον περί τοὺς 20
πατέρες καί λαϊκοί, ὁ ἴδιος ἦτο κλινήρης. Τότε ὁ ὑποτακτικός
του εἰσῆλθε εἰς τό κελλίον του καί τοῦ εἶπε: " Τώρα νά ἔλθῃς
νά καθίσῃς μαζί μέ τοὺς πατέρας " . Τοῦ ἀπήντησε: " Δέν
δύναμαι νά φάγω, ὅμως νά ἔλθω εὐχαρίστως " . Καί ἐγερθεῖς
τῆς κλίνης, παρά τήν σοβαράν του κατάστασιν μετέβη εἰς τήν
τράπεζαν, κατά τήν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἦτο τόσο εὐχαρις καί
ὀμιλητικός, ὥστε ἡ χαρά καί ἡ εὐχαρίστησίς του ἦτο ἐμφανῶς
εἰς τό πρόσωπόν του ἐξωγραφισμένη. "Ὅταν ἠρωτήθη, πῶς
αἰσθάνεται, εἶπεν: " Ὅπως θέλει ὁ Θεός, πολὺ καλά " . Μετά τό
πέρας τῆς τραπέζης καί τήν ἀναχώρησιν τῶν πατέρων κατ-
εκλίθη καί ἐδήλωσεν ὅτι δέν ἦσθάνετο καλά. Ἐδίδε ὀδηγί-
ας, λέγων: " Ἐτοιμάσατε, τακτοποιήσατε μέχρις ὅτου ἔλθῃ ἡ ὥρα
νά φύγω " .

Ἡ ἀναπνευστική δυσκολία ἐπεδεινοῦτο καί ἀπό τήν πολ-
λήν ἐφίδρωσιν ἔπαθε ἀφυδάτωσιν. Εὐρίσκετο εἰς πολλήν στε-
νοχωρίαν μέχρι τῆς 8ης ἀπογευματινῆς (ἀγιορευτική ὥρα), ὅτε
εἶπε: " Γυρίστε με εἰς τό πλευρόν " . Ἀμέσως ἔπαυσε ἡ
δυσκολία καί ἠρέμησε. Μετ'ὀλίγον τόν ἐπλησίασεν ὁ ὑπο-
τακτικός του, νά ἴδῃ πῶς εἶναι, ἀλλά εἶχεν ἤδη ἀναπαυθῆ ἐν
ἡρεμίᾳ καί γαλήνῃ, διά νά ἐπαληθεύσῃ τό ψαλμικόν: " Τίμος
ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ " .

Ὁ προσωρινός ἀποχωρισμός του ἄφησε μέγα κενόν εἰς τὰ
πνευματικά του τέκνα, καί γενικῶς εἰς ὅλους τοὺς πατέρας τῆς
Σκίτης καί εἰς ὅσους τόν εἶχαν γνωρίσει. Ἀλλά τό κενόν αὐτό
τό ἀπαλύνει ἡ χαρά καί ἐλπίς ὅτι μέ τόν θάνατόν του μετέβη
πρός τήν ζωήν, ὅπου εἶναι ὁ Χριστός, εὐχόμενος καί πρεσβεύων
ὑπέρ ἡμῶν.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε καί σεβαστέ μου
Γέροντα. Ἄς ἔχωμεν τήν εὐχήν σου. Ἀμήν.

Π.Μ.Γ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΟΝΑΧΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ

▪ Καί ἐκοπίασεν εἰς τόν αἰῶνα
καί ζήσεται εἰς τέλος ▪
(Ψαλμ.48,9-10)

Κατά κόσμον Ἰωάννης Μαλακός, γεννήθηκε τό 1913 στό χωριό Κρυονέριον Ναυπακτίας ἀπό γονεῖς εὐλαβεῖς καί πολὺ ἐλεήμονες, τόν Γεώργιο καί τήν Ἀγαθή. Εἶχε καί μία ἀδελφή, ἡ ὁποία ἐγινε μοναχή στήν Ἱερά Μονή Παναγίας Ἐλεούσης Αἰγίου, μέ τό ὄνομα Θεοδούλη. Ἀπό τούς γονεῖς του ἔλαβε χριστιανική ἀνατροφή καί σωστή διαπαιδαγώγησι. Τό 1922 ὅλη ἡ οἰκογένεια μετοίκησε στό χωριό Δρέπανο Πατρῶν γιά καλλιέργεια μεγάλου ἀγροκτήματος.

Μεγαλώνοντας πῆγε στό σχολαρχεῖο. Ἐμαθε ραπτική στήν Πάτρα. Ἐκκλησιαζόταν στήν Ἁγία Αἰκατερίνη καί ἐκεῖ ἐπῆγαινε στό Κατηχητικό. Εἶχε Πνευματικό καί ἐξομολόγο τόν μακαριστό Ἀρχιμανδρίτη π. Γερβάσιο, καί ἄκουγε τά κηρύγματα του στόν Ἅγιο Δημήτριο.

Εἰκοσιδύο ἐτῶν ἀποφάσισε νά σηκώσει τόν χριστό ζυγό τοῦ Κυρίου, καί ἀνεχώρησε γιά τόν Ἱερό Ἄθωνα. Ταξίδεψε κρυφά ἀπό τήν Θεσσαλονίκη ὡς τόν Σταυρό Χαλκιδικῆς μέ τραῖνο, καί ἀπό ἐκεῖ πεζός ὡς τό Ἅγιον Ὄρος μέσα ἀπό τά

δάση, για να μή βρεθῆ ἄνθρωπος πού να τοῦ χαλάση τόν λογισμό. "Ὡσπου ἔχασε τόν προσανατολισμό του καί δέν ἤξερε πού βρισκόταν. Κατέφυγε στήν προσευχή, καί τότε μιά φωνή τόν ὁδήγησε να πάρη τόν δεξιό δρόμο, καί θά βρῆ τή σωστή πορεία του. Ἔτσι καί ἔγινε.

"Ὑστερα ἀπό πολλές περιπέτειες ἐφθάσε στή Νέα Σκῆτη, στό Κελλά τῶν Κυριλλαίων, ὅπου ἦταν προσκεκλημένος. Μετά ἀπό δεκαπέντε ἡμέρες πῆγε στήν Καλύβα τοῦ ἁγίου Μεθοδίου στά Καυσοκαλύβια, ὅπου ἀσκεῖτο ἕνας φημισμένος γέροντας, ὁ π. Δαμιανός, πού ἐχρημάτισε γιά λίγο διάστημα ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας. Δέν ἔμεινε πολύ ἐκεῖ, διότι κατά προτροπή τοῦ π. Δαμιανοῦ ἦλθε στήν Ἱερά Μονή Γρηγορίου καί ἔθεσε τόν ἑαυτό του ὑπό τήν θαυμαστή καθοδήγησι τοῦ μακαριστοῦ Καθηγουμένου παπα - Ἀθανασίου. Κάτω ἀπό τήν ἀπλανῆ διαποίμανσι καί τό σιωπηλό κήρυγμα τῆς ζωῆς του ὁ νέος δόκιμος θά βάλῃ γερά θεμέλια στόν οἶκο τῶν ἀρετῶν: Τή μακαρία ὑπακοή, τή διηκεῖ βία φύσεως, τήν ἀνελλιπῆ φυλακή αἰσθήσεων, τήν ὑποποιό ταπεινώσι.

Μετά ἀπό ἕνα χρόνο, τό 1936, θά γίνῃ ρασοφόρος μοναχός μέ τό ὄνομα Ἰγνάτιος, καί τό 1937 μεγαλόσχημος μέ τό ὄνομα Ἀνδρέας. Ἐκτοτε θά ἐπιδοθῆ " πρὸς μείζονας ἀγῶνας ", μέ τήν ἐκκοπή τοῦ οἰκείου θελήματος, τήν ἐγκράτεια τῶν παθῶν, τήν ὑπομονή στίς θλίψεις, τήν ἀέναο προσευχή, δοξολογία καί λατρεία, καί τήν καλλιέργεια ὄλων ἐκείνων, πού συντελοῦν στήν οἰκοδομή τοῦ καινοῦ ἀνθρώπου, τοῦ κατά Θεόν κτισθέντος.

Συγχρόνως θά σπουδάσῃ τήν αὐτοθυσία, τήν συγχωρητικότητα, τήν ἐπιείκεια,, τήν ἀγάπη πρὸς ὅλους, τήν φιλαδελφία, θά τρυγήσῃ δηλαδή ὡς φίλεργος μέλισσα τό μέλι τῶν ἀρετῶν τοῦ Γέροντος καί τῶν συγκοινοβιατῶν του, γιά να ἀποδώσῃ " τόν καρπὸν αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ " .

Πρόθυμος καί ὑπάκουος θά δεχθῆ στίς ἀρχές κάθε χρόνου τό ἐτήσιο διακονήμά του κατ'ἀνάθεσιν τῆς Γεροντίας, γιά να τό ἀποπερατώσῃ ἀνελλιπῶς. Ἀόκνος θά ἐργασθῆ καί φιλόπονα θά θυσιασθῆ στά διάφορα διακονήματα: Ραφεῖο, Κῆπο, Μαγειρεῖο, Ἐκκλησία, Νοσοκομεῖο, Δοχειό, Γραφεῖο, Ἀρχεῖο, Ἀρχονταρῖκι, Δάσος, Μετόχια. Ἐπί 12 χρόνια θά διατελέσῃ Ἀντιπρόσωπος καί Ἐπιστάτης τῆς Ἱ. Μονῆς στήν Ἱ. Κοινότητα. Ἐκεῖ πλέον θά ἀφήσῃ ἐποχή, ὡς ὑπέρμαχος τῶν συμφερόντων καί τοῦ γενικοῦ καλοῦ, τόσο τῆς Ἱ. Μονῆς, ὅσο καί τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Τό νά σκιαγραφήση κανείς τήν μορφή τοῦ γερο - Ἄνδρέα μέ τίς τόσες πολλές πτυχές καί λεπτομέρειες τῆς ζωῆς του εἶναι πράγμα πολύ δύσκολο. Ὁ ἐσωτερικός του κόσμος παρέ - μενε καί παραμένει ἀγνωστος στούς πολλούς, γιατί ὁ ἴδιος φρόντιζε νά τόν κρύβῃ ἐπιμελῶς μέ μία ἐξωτερική αὐστηρότητα καί σοβαρότητα. Μόνο ἀπό κάποιες φράσεις, ἐκφάνσεις καί γεγονότα μπορεῖ κανείς νά ἐντυφίῃ στήν ψυχή του καί νά καταλάβῃ πολλά: τήν ἀπέραντη εὐλάβεια στόν Χριστό, στήν Παναγία καί στούς Ἁγίους, τήν μεγάλη ἀγάπη πρὸς ὅλους, τήν μακαρία ἀπλότητα καί τήν πνευματική ἀρχοντιά του.

Μέ ξεχωριστή εὐλάβεια ἀνέφερε τό ὄνομα τῆς Παναγίας. Τήν ἐπεκαλεῖτο πάντα, ἰδίως στίς δύσκολες στιγμές του. Μιά νύχτα πού κινδύνεψε νά πέσῃ στήν σκάλα πού κατεβαίνει στό πλουταριό, εἶπε πάνω ἀπό 200 φορές " Παναγία μου ". Πάντοτε κατέφευγε στήν σκέπη Τῆς, συμβούλευε δέ καί ἄλλους πατέρες, ὅταν ἔχουν πειρασμό, νά προσπίπτουν στήν εἰκόνα Τῆς, καί θά ἐλευθερωθοῦν ἀμέσως. Στίς ἐξόδους καί μετακινήσεις του εἶχε τούς Χαιρετισμούς τῆς Θεοτόκου γιά φρουρό. Λίγες ὥρες πρὶν ξεψυχήσῃ - μάρτυρες οἱ πατέρες πού παρευρίσκονταν - λουομέ - νος στόν ἰδρώτα, μουδιασμενος μετά ἀπό τό ἔμφραγμα, πάλι τήν Παναγία ἐπεκαλέσθηκε.

Ἄλλά καί ἡ ἁγία Ἀναστασία ἡ Ρωμαία εἶχε ἰδιαιτέρη θέσι στήν καρδιά του. Καθημερινά, μόλις νύχτωνε, κατέβαινε στό Παρεκκλήσι τῆς, ἀναβε τά καντήλια τῆς καί ἀρχίζε τίς μετά - νοιες καί τά κομποσχοίνια μπροστά στήν εἰκόνα τῆς. Συχνά διάβαζε τήν Παράκλησί τῆς. Κατά τήν διάρκεια ὅλων αὐτῶν ἀφηνε τίς παντοῦφρες του ἐξω ἀπό τό Παρεκκλήσι, γιά νά τίς δοῦν οἱ πατέρες, νά μή μποῦν καί διακόψουν τήν προσευχή του. Τήν παρακαλοῦσε νά τοῦ δώσῃ δύο μῆνες μαρτύριο, δηλαδή μιὰ ἀρρώστια φοβερή, στό τέλος τῆς ζωῆς του, γιά νά ξεπλυθῇ ἀπό τυχόν ἁμαρτίες. Μά ὁ Θεός ἀλλιῶς θέλησε.

Καί ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἅγιοι εἶχαν τό μεριδίό τους στήν ἀγάπη τοῦ π. Ἄνδρέα. Τρανῆ ἀπόδειξι τά ἀσημένια φωτοστέφανα πού ἐφτιαξε στά Παρεκκλήσια μέ δικές του οικονομίες.

Παράλληλα σπούδαζε τήν ἀκρίβεια στήν μοναχική ζωή. Εἶχε βάλει καλή ἀρχή. Πήγαινε σχεδόν πάντα στίς ἀκολουθίες. Ὅταν συνέβαινε νά λείψῃ (μέ εὐλογία τοῦ Γέροντα λόγῳ ἀσθενείας), τίς συμπλήρωνε μέ κομποσχοῖνι. Ἀνελλιπῶς ἔκανε τόν κανόνα του. Εἶχε τήν συνήθεια νά σηκώνεται πάντοτε κατά τά μεσάνυχτα καί νά προσεύχεται. Ὅταν τόν ρωτοῦσες: " Ἐ -

κανες σήμερα τόν κανόνα καί τήν ακολουθία σου, γερο - Ανδρέα; " Απαντοῦσε: " Ὑπερεκπερισσοῦ " . Ὅταν κάποτε ἕνας ἀδελφός ἀργησε νά ἐπιστρέψῃ στό Μετόχι, τοῦ εἶπε: " Ἀργησες. Πήγαυε φάε καί κοιμήσου. Σοῦ ἔκανα ἐγώ τό Ἀπόδειπνο " . Συγχρόνως διάβαζε καί τό συναξάρι τῆς κάθε ἡμέρας. Τό θεωροῦσε ἀπαραίτητο.

Μέ πολλή ἐκτίμησι καί σεβασμό μιλοῦσε γιά τόν μακα - ριστό παπα - Ἀθανάσιο. Μνημόνευε μέ εὐγνωμοσύνη καί θαυ - μασμό γεγονότα ἀπό τήν ζωή του. Στό κελλί του φύλασσε μερικά ἀπό τά ὄστα του σάν ἅγια λείψανα. " Ἦταν ἅγιος ἄνθρωπος " βεβαίωνε.

Ἄλλο καί στόν δικό μας Γέροντα ἔτρεφε βαθειά ἐκτίμησι καί ἀγάπη. Χωρίς καμμιά ἐπιφύλαξι ἡ ἐνδοιασμό ὁ γερο - Ανδρέας - καί ἐδῶ ἐγκείται ἡ σημαντική προσφορά του - ὑπῆρξε ὁ κυριώτερος συντελεστής τῆς ἐπανδρώσεως τῆς Ἱ. Μονῆς μας. Ὅταν ἔμαθε ὅτι ὁ π. Γεώργιος βρισκόταν στήν Ἱ. Μονή Σίμωνος Πέτρας μέ συνοδεία ἕξι ἀδελφῶν, ἔσπευσε καί μέ ἄλλους Γρηγοριάτες νά μειτεύσῃ γιά τήν ἐπάνδρωσι: " Εἶ - μαστε δεκαεπτά, οἱ περισσότεροί γεροντάκια. Ἐχομε ἀκούσει πολλά γιά τόν π. Γεώργιο. Θέλουμε νά ἔλθετε, καί θά σᾶς τά δώσοιμε ὅλα " . Μέ τέτοιες προϋποθέσεις μῆκαν οἱ ἀπαρχές γιά τήν ἀναζωογόνησι τῆς Ἱ. Μονῆς Γρηγορίου.

Ὁ γερο - Ανδρέας ἔδειξε πλήρη ἐμπιστοσύνη στόν Γέρον - τα. Δέν εἶχε κρατούμενα. Σεβόταν τήν γνώμη του. Στεκόταν μέ συνοχή μπροστά του, σάν νέος μοναχός, καί ἄς ἦταν ἀρχαι - ὅτερος. Ἐκτίμησι μυστική, ἀπεριόριστη, δίχως ἐγκώμια ἢ κο - λακεῖες μπροστά του. Ἐλεγε κρυφά: " Ἄν γνώριζα τέτοιο Γέροντα στά νειᾶτα μου, θάμουν ἅγιος " . Ἄλλοτε πάλι συμ - πλήρωνε, κρυφά πάντα: " Ἀναντικατάστατος " .

Μέ παρόμοιο τρόπο φερόταν καί πρὸς τοὺς πατέρας. Ἐλεγε " εὐλογεῖτε " καί στόν τελευταῖο δόκιμο. Ἀπέφευγε τά σκάνδαλα. Οὐδέποτε ἐκτός Μονῆς κατέκρινε ἀδελφούς, μᾶλλον δέ ἐπαυρνε καί τό μέρος τους. Προσευχόταν γιά τοὺς ἀδελφούς πού δοκιμάζονταν ἢ ἀντιμετώπιζαν πειρασμό. Ἐπισκεπτόταν τοὺς ἀρρώστους καί πάντα τοὺς ἄφηνε κάτι διακριτικά: ἕνα φρούτο, ἕνα γλυκό.

" Ὅλους τοὺς ἀγαποῦσε, ἀπ' ὅλους ἀπεῖχε. Δέν ἔδινε σέ κανένα δικαίωματα. Ἰδιαίτερος θαύμαζε τοὺς βιαστές μονα - χούς, τοὺς μοναχοὺς τῆς ἀκριβείας, τῆς ὀλιγολογίας καί τῆς αὐτοθυσίας. Ποτέ ὅμως δέν τοὺς ἐγκωμιάζε μπροστά τους.

Ἀποστρεφόταν τὴν τεπελιά, τὴν φλυαρία καὶ τὴν κολακεία. Ἀπέφευγε τοὺς ἐπαίνους. Ἐφάρμοξε τὸ ρητό τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος: " Ὅποιος ἐπαινεῖ τὸν ἀδελφό του, τὸν παραδίνει στὸν σατανᾶ " .

Σημαντικός ἦταν ὁ τρόπος πού συμβούλευε τοὺς ἀδελφούς. Μιλοῦσε μέ πραότητα, μέ ἡρεμία, σπάνια θυμωνε, οὐδέποτε φώναζε. Τό ἴδιο ἤθελε καί ἀπό τοὺς ἄλλους: " Πιό ταπεινά " ἔλεγε στὸν συνομιλητὴ πού φώναζε, ἐννοώντας: " Πιό χαμηλά " . Τά βράδυα, ὅταν ἔκανε ἔλεγχο τῆς πύλης τῆς Μονῆς καὶ τῶν θυρῶν τοῦ Ναοῦ, ἂν ἦσαν κλειστές, καὶ ἔβλεπε κάποιον ἀδελφό νυχτοπαρωρίτη, τοῦ ἔλεγε μέ ἀπλότητα: " Αὐριο ἔχουμε ἀκολουθία " .

Σχολιάζοντας γεγονότα μιλοῦσε μέ παροιμίες. Ὄταν ἤθελε νά συνετίση καυχησιολόγο, ἔλεγε: " Πίσω ἔχει ἡ ἀχλάδα τὴν οὐρά της " . Ὄταν ἤθελε νά συμβουλέψη δοκησίσοφο, τόνιζε: " Τό ἐξυπνο πουλί ἀπό τὴν μύτη πιάνεται " . Ὄταν κάποιος τὸν στενοχωροῦσε πολύ, ἀρκεῖτο σέ ἓνα " εὐλογεῖτε " καὶ πλέον οὐ. Ἔτσι δημιουργοῦσε κλίμα συγκρατημένης σοβαρότητας. Δέν μετρίαζε τὴν ἀγάπη του, καθὼς ἔλεγε, μά ἤθελε νά τὸν συν-ετίση.

Προσευχόταν γιά ὅλο τὸν κόσμο. Μέ τοὺς κοσμικούς μετρημένους. Δέν ἀνεχόταν παρρησία, θρασύτητα, οικειότητα, ἐπίπλαστη εὐγένεια καὶ ἰδίως βλασφημία. Ἀπέφευγε πολλές συζητήσεις μέ κοσμικούς. Δέν ἔδινε τὸ χερί του νά τό φιλοῦν. " Δέν εἶμαι ἱερεὺς " τόνιζε. Στά Μετόχια δέν ἀνοίγονταν πολύ. Στίς μετακινήσεις του μέ λεωφορεῖα τοῦ ΚΤΕΥΛ ἢ τοῦ ΟΣΕ, ἔδινε στὸν ὀδηγό νά βάλῃ κασσέτες μέ ὁμιλίες τοῦ Γέροντα ἢ διηγήσεις τοῦ ἰδίου ἀπό ἁγιοταφίτικο προσκύνημα καὶ οἰκοδομοῦσε τοὺς ταξιδιωτές.

Σέ πολιτικούς ἀρχοντες, εἴτε διὰ ζώσης εἴτε δι' ἐπιστολῶν, μιλοῦσε μέ διάκρισι ἀλλά καὶ μέ παρρησία, προσπαθώντας νά τοὺς ἀποτρέψῃ ἢ νά τοὺς συνετίση γιά τὰ ἀντίθετα νομοσχέδια.

Ἱστορικὴ πιά θά μείνῃ ἡ εὐγνωμοσύνη του πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Πατρῶν κ. Νικόδημο, ὁ ὁποῖος ἔκειρε μεγαλόσχημη μοναχὴ τὴν ἀδελφὴ του. Τί τηλεφωνήματα, τί ἐπιστολές, τί εὐχαριστίες!

Μεγάλῃ ἀδυναμία εἶχε στὴν μνήμη τῶν γονέων του. Οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκονοι τῆς Μονῆς μας ἀκόμη θυμοῦνται τὸ διακριτικὸ πλησίασμα τοῦ γερο-Ἀνδρέα στὴν προσκομιδὴ: " Γεωργίου καὶ Ἀγαθῆς " , ἔλεγε δειλά. Καὶ ὅταν ἐπα-

ναλάμβαναν ζωηρά οι ιερείς: " Μνήσθητι, Κύριε, Γεωργίου και 'Αγαθῆς ", ἀπαντοῦσε ἤσυχα: " Χίλια εὐχαριστῶ " .

Μνημειώδης ὁμως παραμένει ἡ αὐτοθυσία του. Φιλόπonos μοναχός, σταυρωνόταν καθημερινά στό διακόνημά του. Στό γραφεῖο πολλές ὥρες, ἀκόμη καί μετά τό 'Απόδειπνο, μέχρι κοπώσεως καί πονοκεφάλων. Στόν κῆπο καί στό μαγειρεῖο πρόθυμος. Στό νοσοκομεῖο μία φορά μέ λάδι τῆς ἀγίας 'Αναστασίας καί μέ ἄμεση ἐπέμβασί του γλύτωσε τόν πατέρα Γεδεών ἀπό πνιγμό λόγῳ φαγητοῦ. Στό ἀρχονταρῖκι ὑπάκουος καί ἀκριβῆς στήν καθαρῖότητα. Στό Μετόχι τοῦ Προφήτου 'Ηλία μέ πολλή φιλανθρωπία καί ἀγάπη κοντά στόν γερο - Νέστορα μαθαίνει τήν ἐλεημοσύνη.

Περὶσσότερο ἀπό κάθε ἄλλο ἔμεινε στήν ἱστορία ὁ διακαθῆς πόθος του γιά τήν εὐταξία στήν ἐκκλησία. Εἶχε κάνει ἐκκλησιαστικός τρία χρόνια, καί ἤθελε τά τυπικά νά ἐφαρμῶζονται ἐπακριβῶς, μέχρι τελευταίας λεπτομερείας. Διόρθωνε λάθη, τακτοποιοῦσε δικεῖλια, παραπονιόταν γιά τά σβηστά καντήλια, συμβούλευε διακονητές μέχρι σχολαστικῆς ὑπερβολῆς. Ἴσως σέ μᾶς νά φαίνονταν φορτικά ὅλα αὐτά, ὁμως αὐτά μᾶς ἔκαναν προσεκτικότερους στήν ἐκκλησία. Διότι ἕνας ἀμαθῆς περὶ τά τυπικά προξενεῖ ἄθελά του διαταραχή στήν ἀκολουθία, πού πρέπει νά εἶναι ἀπρόσκοπη.

Τόν καιρό πού ἐπιστατοῦσε στό κτίσιμο κάποιας οἰκοδομῆς στήν 'Αθήνα, σηκωνόταν πολύ πρωῖ, ἀν καί 70 χρονῶν γέροντας, ἔπαιρνε δύο συγκοινωνίες καί ἄλλες δύο ἐπιστροφή, γιά νά μή ζημιώση τήν Μονή χρησιμοποιώντας ταξί. Ἐπιστρέφοντας ἀπό ἐξόδους ἐκτός Μονῆς ἔδινε λεπτομερῆ κατάστασι ἐξόδων. Ἦταν πολύ φειδωλός καί οἰκονόμος. Πονοῦσε τό Μοναστήρι.

Ἐπιμονή καί καρτερία ἔδειξε σέ ὅλες τίς ἀρρώστειες του. Εἶχε χρόνια ζάχαρο. Ἀργότερα προστέθηκε καί καρδιακή ἀνεπάκεια. Τά τελευταῖα χρόνια ἔπαθε τό πρῶτο ἐμφραγμα καρδιάς. Δέν βαρυνκόμῃσε ποτέ. Ὑπέμεινε τά πάντα ἀμίλητος. Ἀπεναντίας δόξαζε τόν Θεό καί ἐτοιμαζόταν γιά τό μεγάλο ταξίδι. Τηλεφωνοῦσε στοὺς δικούς του: " Γειά σας, ἐγώ φεύγω " .

Τά τελευταῖα πέντε χρόνια, κατόπιν συστάσεως τῶν ἱατρῶν καί εὐλογίας τοῦ Γέροντα, μετρίασε τίς δραστηριότητές του. Ἐγινε ἀρχειοφύλαξ. Ἀλλά καί ἐδῶ δέν ἔμεινε ἀπρακτος. Τακτοποίησε λεπτομερῶς ὅσα μπορούσε. Συγχρόνως δια-

ρύθμισε τό ὄστεοφυλάκιο. Ταξινόμησε τά ὄσα καί τά ἔβαλε σέ ράφια. "Ὅταν τελείωσε, πρόσθεσε χαριτωμένα: " Τώρα ἔχει χῶρο γιά ἄλλα 250 χρόνια " .

Ὁ θάνατος τόν βρῆκε, ὅταν ἐτοίμαζε τό ἱστορικό ἀρχεῖο τοῦ Μετοχίου μας στό Λιβάδι Κατερίνης. Τήν Κυριακή 7 Μαΐου 1988 (π. ἡμ.) κοινώνησε τό πρῶτὸ στό Μετόχιο Σταυρουπόλεως (Πολίχνη Θεσσαλονίκης) καί ἀμέσως μετά μούδιασε. Μεταφέρθηκε ἀμέσως στό Ἐπιτροπικό μας στήν Ροτόντα. Δέν μποροῦσε νά συνομιλῆ, πρόφερε μόνο τό ὄνομα τῆς Παναγίας, ὅπως προαναφέρθηκε.

Μεταφέρθηκε στό νοσοκομεῖο καί σέ λίγες ὥρες ξεψύχησε. Ξημερώνοντας 8 Μαΐου, μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καί τοῦ ὀσίου Ἀρσενίου τοῦ Μεγάλου, ὁ γερο-Ἀνδρέας ταξίδευε γιά Ἐκεῖνον καί ἐκείνους πού πόθησε ἡ ψυχὴ του, ἀφήνοντας τό ταλαιπωρημένο σῶμα του στήν γῆ καί τήν ἀγαθὴ ἀνάμνησι στους ἐπιγόνους.

Μέ πολλή κατάνυξι ὁ Γέροντάς μας κρατᾷ σάν ἱερά παρακαταθήκη τήν τελευταία εὐχή τοῦ γ. Ἀνδρέα, λίγο πρὶν ἀναχωρήσει γιά τό Πατριαρχεῖο: " Γέροντα, ἡ Παναγία νάναί μαζί σου " .

Ἡ μετά θάνατον ἐμφάνισί του σέ δύο ἀδελφούς τῆς Ἱ. Μονῆς μας δείχνει ὅτι ὁ π. Ἀνδρέας σῶθηκε. Στόν ἕνα εἶπε: " Μέ τήν εὐχή σου βρίσκομαι στόν Παράδεισο " . Στόν ἄλλο ἐφανίσθηκε μέ καθαρά ρούχα, κατάλευκο πρόσωπο καί τοῦ χαμογέλασε.

Στήν συνέχεια παραθέτουμε τρία αὐθεντικά κείμενα τοῦ ἰδίου: τήν προσφώνησι μετά τήν ἐκλογή τοῦ νῦν Καθηγουμένου Ἀρχιμ. Γεωργίου, μιά ἐπιστολή πρὸς τήν ἀδελφή του Θεοδούλη μοναχή, καί τήν πνευματικὴ διαθήκη του, ἕνα γράμμα μνήμης θανάτου πού ἔγραψε δύο χρόνια πρὶν ἀπό τήν κοίμησί του, στίς 19 - 5 - 86, δεῖγμα πῶς " ἦταν ἐτοιμος ἀπό καιρό " .

I. A. Γ.

*** ΛΟΓΟΣ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ
ΗΜΩΝ ΑΡΧΙΜ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ**

Πανοσιολογιώτατε πάτερ Γεώργιε,

Θεία Χάριτι ἡξιώθης πρό ὀλίγων ἡμερῶν νά γίνης τέκνον γνήσιον τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου διά τοῦ μεγάλου καί ἀγγελικοῦ Σχήματος.

Νῦν δέ ἡ Μετανοιά σου, Μονή τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, σέ προήγαγε διά τῶν ψήφων τῶν πατέρων εἰς τό ἡγουμενικόν ἀξίωμα, διότι εἰς αὐτό τό ὀλίγον διάστημα ἐγνώρισε ὅτι ἔχεις τά πρὸς τοῦτο προσόντα καί ὅτι δύνασαι Χάριτι θεία νά ποιμάνης τήν λογικήν ποιμνὴν τῆς Μάνδρας τοῦ ἁγίου Νικολάου, Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.

Εὐχόμεθα εἰς τόν Πανάγαθον Θεόν διά πρεσβειῶν τῆς Παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς Προστάτιδος τοῦ Ἀγωνίμου τούτου Ὁρους, καί τῶν Προστατῶν τῆς Μονῆς μας ἁγίου Νικολάου, ὁσίου Γρηγορίου καί ἁγίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, νά διαφυλάττῃ ἐν ὑγείᾳ, ἐνισχυή, φωτίξῃ καί κατευθύνῃ τά διαβήματα τῆς Ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος ἐπάγαθῶ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μετανοίας, πρὸς προκοπὴν καί πρόοδον τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος καί δόξαν τοῦ παναγίου ὀνόματος Αὐτοῦ.

Ἴδου βάλε μετάνοιαν εἰς τόν Προστάτην μας ἅγιον Νικόλαον καί λάβε ἐκ τῆς χειρός του τήν ἡγουμενικὴν ράβδον.

Ὁ Γραμματεὺς Γέρων Ἀνδρέας

*** ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΘΕΟΔΟΥΛΗ
ΜΟΝΑΧΗ**

Ἀγαπητή μου ἀδελφή Θεοδούλη, εὐλογεῖτε καί χαῖρε ἐν Κυρίῳ πάντοτε.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἅγιος Πατρῶν πῆρε τηλεφῶνο τὴν 2/15 - 10 - 86 καί εἶπε εἰς τόν ἀδελφὸ Μοναχὸ τηλεφωνητή: " Νά πῆς εἰς τόν Ἠγούμενο καί εἰς τόν πάτερ Ἀνδρέα ὅτι χθές ἐγινε ἡ Θεοδούλη Μεγαλόσχημη ". (Ἡμεῖς μέ τό παλ. ἡμερολόγιο εἶχαμε τὴν Ἁγία Σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου).

Μόλις μου τό ειπαν χάρηκα και δόξασα τόν Θεό πού διά μέσου τῆς καλῆς μας Παναγίας ἐνευσε εἰς τήν καρδίαν τῆς καλῆς σας Ἡγουμένης νά σέ προσφέρῃ εἰς τόν Θεόν και νά καρῆς Μεγαλόσχημη Μοναχή. Τώρα ἡ Ἡγουμένη εἶναι, μετά τόν Θεόν και τήν Παναγίαν μας, ἡ μητέρα σου και ὁ πατέρας σου. Αὐτή τώρα σέ πονάει σάν παιδί της και ἐσύ νά φανῆς ἀξία τῆς ἀγάπης της και νά τήν πονᾶς και σέβουσαι και νά μὴν ἔχης τίποτε τό μυστικόν ἀπό αὐτήν.

Στό προηγούμενο γράμμα μου σοῦ ἐγραψα νά ἔχης εἰρήνη και ἡ καλή σας Ἡγουμένη ἔχει τήν φροντίδα και τήν εὐθύνη γιά τήν ψυχὴ σου, και νά πού ἡ καλή μας Παναγία ἔκαμε τό θαῦμα χωρὶς νά τό περμμένης, (ἐγὼ ὅμως τό περίμενα αὐτό).

"Ἀκουσες τί εἶπεν εἰς τήν Κατήχησιν ἡ Ἡγουμένη; " Δεῦ - τερον βάπτισμα ἔλαβες. . . ". Νά γνωρίζης ὅμως και τοῦτο: Εἰς τον Κλίμακα διαβάσουμε ὅτι " ἄλλοιμονον εἰς τόν Ἡγουμένον πού δέν στεφανώνει τά καλογέρια του ". Γιαυτό νά γνωρίζης ὅτι και ἐάν καμμιὰ φορά σέ μαλώση, θά τό κάνη γιά νά σέ στεφανώση ὁ Θεός μέ τήν ὑπομονήν σου και ὄχι ἀπό κακία, διότι νοερῶς θά προσεύχεται εἰς τόν Θεόν, νά σοῦ δώση ὑπομονήν και νά σέ στεφανώση.

Σέ εὐχομαι νά εὐαρεστήσης Θεό και ἀνθρώπους

Ὁ ἀδελφός σου Ἀνδρέας Μοναχός Γρηγοριάτης

18/31 - 10 - 1986

* ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Σεβαστέ μου Γέροντα, Χριστός Ἀνέστη, εὐλόγησον και χαῖρε ἐν Κυρίῳ πάντοτε.

Ἐν πρώτοις σέ εὐχαριστῶ δι' ὅσα καλά ἔκαμες γιά μένα ἐπὶ 11 χρόνια, και ἐγὼ τό κατά δύναμιν σέ ἐβοήθησα εἰς τό ἔργον σου· ὡς και ὄνειδισμούς ἐδέχτην ὑπό ἀδελφοῦ, καθὼς τά γνωρίζεις.

Τώρα ἦρθε ὁ καιρός νά δείξης τό εὐγενές τῆς ψυχῆς σου. Καί πρώτον θέλω μετά τόν θάνατό μου ἀμέσως νά γράψης μέσω τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος εἰς τό Πατριαρχεῖον, διά νά μου βγάλουν Μετριοτήτα, τήν ὁποῖαν νά διαβάση ἀρχιερεὺς εἰς τόν τάφον μου ἢ στήν Θεία Λειτουργία. Πάρε τόν ἅγιον Ροδοστόλου, πού μέ ἀγαπᾶ και ἐγὼ τόν σέβουμαι (ἀφοῦ πρώτα τήν γράψης στήν γραφομηχανή νά διαβάζεται). Κατόπιν, ἐκτός ἀπό τό 40 λεί -

τουργο πού θά μοῦ κάμη τό Μοναστήρι τῆ ἐντολῆ Σου, νά ἀφήσης καί ὅσους μοῦ ἔταξαν μέ τήν εὐλογία Σου νά μοῦ κάμουν καί αὐτοί. Ὁ Θεός θά σᾶς πληρώσῃ ὅ, τι κάμετε γιά μένα. Ἐγώ πάντως ἔκαμα ὅ, τι ἦταν στό χέρι μου. Δέν ξέρω πῶς θά κρίνῃ ὁ Θεός.

Ζητῶ συγχώρησι ἀπό ὅλους τοὺς πατέρας γιά ὅ, τι τοὺς ἐλύπησα μέ τόν ἀπότομο τρόπο μου. Κανένα δέν ἐμίσησα, ὅλους τοὺς ἀγαπῶ, ἐκτιμῶ καί σέβομαι ὡς γνησίους ἀδελφούς καί χαίρομαι διότι ἡ Ἐκκλησία λειτουργεῖ κανονικῶς. Σᾶς εὐγνωμονῶ, διότι κάνατε ὑπομονή στήν κακοφωνία τῆς ψαλτικῆς μου, διότι ἡ παροιμία λέγει: " πᾶς κακόφωνος ψαλτομανής ". "Ὅσοι πάλιν μέ ἐλύπησαν ἢ ἐστενοχώρησαν, ὅλους τοὺς ἔχω συγχωρέσει ἀπό καρδίας, ἀλλά ἀνέκαθεν κάθε βράδυ στήν προσευχή μου λέγω: " Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ τοῦ Θεοῦ, δῶσε εἰς τοὺς πατέρας τῆς Μονῆς μας τά πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα καί ζωὴν τὴν αἰώνιον. Εἰρήνευσον τοὺς πατέρας τῆς Μονῆς καί τόν κόσμον σου ἅπαντα, τοὺς δέ ἀπίστους φωτισέ τους νά σέ γνωρίσουν· δῶσε τὴν ὑγείαν εἰς ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς ψυχῇ τε καί σώματι. Ἀνάπαυσον πάντας τοὺς ὀρθόδοξους Χριστιανούς ὅπου ἐπισκοπεῖ τό φῶς τοῦ προσώπου Σου, τοὺς δέ κολασμένους ἐλάφρυνον τὰς ὀδύνας τῶν κολάσεών τους, ἵνα δοξάζηταί Σου τό πανάγιον Ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί τέλος ἐλέησον καί μένα. . . " Καθὼς γνωρίζῃς Γέροντα, καθημερινῶς τραβάω κομποσκοίνια γιά τοὺς πατέρας τῆς Μονῆς μας,² διά τοὺς Ἀθωνίτας πατέρας καί 3 διά τόν κόσμον ἅπαντα. Ἐνα κομποσκοίνι διά ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους τῆς γῆς, διά τοὺς ἀσθενεῖς, νά τοὺς δώσῃ ὁ Θεός ὑγείαν ψυχῆς τε καί σώματος, καί γιά τοὺς ἐν φυλακαῖς, νά παρηγορήσῃ τοὺς ἀδίκως φυλακισμένους.

Τέλος ὅ, τι κάμετε καί ἐσεῖς γιά μένα, θά σᾶς πληρώσῃ ὁ καλός Θεός.

Εὐχομαι τό Μοναστήρι μας νά προοδεύῃ πνευματικῶς καί ὑλικῶς.

Μετά σεβασμοῦ ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν Σου ὁ ἐν Μοναχοῖς ἐλάχιστος Ἀνδρέας Μοναχός Γρηγοριάτης.

19-5-1986

ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΠΟ ΠΙΣΤΟΥΣ ΛΑΪΚΟΥΣ

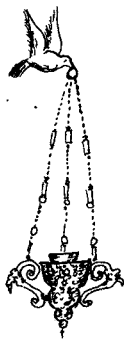

† Πέτρος Κλωνῆς

Τὴν 5ῃ Ἰουλίου 1989 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ μακαριστός ἀδελφός Πέτρος Κλωνῆς ἀπὸ τὴν Λάρισα, ἐμπιστευόμενος στὴν ἀγάπη καὶ φροντίδα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὴν σύζυγό του καὶ τὰ ἕξι παιδάκια του. Πρόκειται γιὰ εὐλογημένη ψυχὴ ποὺ ἐπόθησε καὶ ἀγάπησε τὸν Νυμφίον Χριστό πάνω ἀπὸ κάθε τι γήινο καὶ πρόσκαιρο ἐν μέσῳ κόσμου καὶ μεριμνῶν.

Δίνουμε στὴν δημοσιότητα τὰ παρακάτω δύο κείμενά του, ποὺ μᾶς ἐστάλησαν-πνευματικὴ του παρακαταθήκη πρὸς τὰ παιδιά του, τὸ δεύτερο ἐκ τῶν ὁποίων ἔγραψε τὴν παραμονὴ τοῦ θανάτου του-θεωρῶντας τα μαρτυρία φιλοχρίστου ψυχῆς.

* ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ

" Δεϋτε τέκνα ἀκούσατέ μου, φόβον Κυρίου
διδάξω ὑμᾶς " (Ψαλμ. λγ', 12)

* * *

14 Σεπτεμβρίου 1988

Σέ ὅλα τά παιδιά μου ἀφήνω σάν πρώτη
παρακαταθήκη, εὐλογία καί πρώτη ἐπιθυμία τό:
" Ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου " ἐκ καρδίας
φλογερά ἐρωτευμένης μέ τόν θεῖον ἔρωτα τῶν
Ἀγίων καί Ἀσκητῶν καί Μαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας,
ἐκ δευτέρου τήν ἀγάπη τους γιά ὅλους τοὺς
συνανθρώπους τους, ἐχθρούς καί φίλους. Τρίτον
τήν ἀπόλυτη ὑπακοή στόν Πνευματικό τους.

Ἰδιαιτερῆ ἀγάπη θέλω νά ἐπιδείξουν στήν
ἀξιαγάπητη μητέρα τους καί καλλίστη σύζυγό
μου Εὐγενουόλα, τήν ὁποία νά περιθάλλουν μέ
κάθε ἀγάπη μέχρι βαθέως γήρατος προηγούμενοι
ἀλλήλους στό δόσιμο τῆς καλλίτερης φροντίδος
καί ἀγάπης.

Στήν ζωή τους τρία πράγματα νά ἔχουν γιά
ὁποιαδήποτε πράξη τους καί ἀπόφασή τους:
Πρῶτον καί κύριον τήν γνώμην τοῦ Πνευματικοῦ
τους Πατέρα, δεύτερον τήν εὐλογία τῆς μητέρας
τους καί τρίτον τήν ὠριμη καί δοκιμασμένη στό
χρόνο, μετά ἀπό πιστή καί ζέουσα προσευχή,
ὠριμη σκέψη τους.

Σᾶς εὐχομαι ὁ Θεός νά σᾶς χαρίσει τήν
Ἀγάπη Του, τήν Εἰρήνη Του, τό Θέλημά Του στίς
καρδιές σας εὐπρόσδεκτο, καί τέλος τήν Ἀπέ-
ραντη Βασιλεία Του. Εἶθε νά σᾶς περιμένω ἐκεῖ, ἄν
ἤ εὐσπλαχνία καί ἡ δικαιοσύνη τοῦ Παναγάρχου
Θεοῦ τό δώσει.

Μέ φλογερή αγάπη στά παιδιά, στήν γυναι-
κούλα, καί στήν γλυκειά μητέρα μου, πεθερικά μου
καί λοιπούς συγγενείς.

Πέτρος Κλωνής

* * *

* ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΑΞΙΔΙ

4 Ιουλίου 1989

Άγαπημένα μου παιδάκια,
Σᾶς γράφω ἀπό τό Νοσοκομεῖο Παπανικολάου
στό Ἄσβεστοχώρι.

Σᾶς ἀγαπῶ πολύ ὅλα. Θέλω, ἂν ὁ Κύριος μέ
πάρει στό γλυκό του Παράδεισο, νά ἀκοῦτε πολύ
τήν μητέρα σας σέ κάθε τι καί νά μὴν ἐπη-
ρεάζεσθε ἀπό κανέναν ἄλλον. Πρῶτα Θεός, δεύτε-
ρον Πνευματικός καί τρίτον μητέρα. Μετά νά
ἀγαπᾶτε τούς παπποῦδες καί τίς γιαγιάδες, θεί-
ους κλπ.

Μὴν ἀπομακρυνθεῖτε οὔτε δευτερόλεπτο ἀπό
τήν Ἐκκλησία, τήν ἐξομολόγηση καί τήν Θεία
Κοινωνία, γιά νά συναντηθοῦμε στόν Παράδεισο
ὅλοι, πού εἶναι τόσο καλά καί φωτεινά. Νά ἔχετε
πάντοτε ἀγάπη μεταξύ σας καί, ἂν μαλώνετε, τό
βράδυ νά συγχωρεῖστε.

Θά ἤθελα, ἂν τελικά πεθάνω, νά μέ θάψετε
στήν πόλη μας, τήν Λάρισα. Πού καί πού, νά
ἔρχεσθε νά μέ βλέπετε. Νά μοῦ κάνετε σαραν-
ταλείουργο καί ὅλα τά μνημόσυνα.

Ὁ πατέρας σας Πέτρος

(Ἐγράφη τήν παραμονή τοῦ θανάτου του)

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΣΕ ΣΥΚΟΦΑΝΤΗ ΜΑΣ

Μέ πολλή λύπη αναγκαζόμαστε νά δημοσιεύσουμε άπάντησι σέ συκοφαντική έκστρατεία πού εξαπέλυσε διά του ήμερησίου τύπου ό μοναχός Ίάκωβος, πρώην Γρηγοριάτης, κατά του Καθηγουμένου τής Ίερᾶς Μονῆς μας, γιά νά πληροφορηθοῦν τήν ἀλήθεια όσοι τυχόν σκανδαλίστηκαν.

Δημοσιεύουμε επίσης άπάντησι τής Ίερᾶς Κοινότητος του Ίαγίου Όρους γιά τό ίδιο θέμα, όπως καί Γράμμα συμπαραστάσεως πρὸς ήμᾶς του μακαριστου Μητροπολίτου Έδέσεσης Καλλινίκου, όταν ό ίδιος μοναχός εἶχε εξαπολύσει έν έτει 1982 παρόμοια συκοφαντική έκστρατεία έναντίον μας. Παρόμοια γράμματα έλάβαμε καί πρόσφατα από πολλούς Σεβ. Αρχιερεῖς, πατέρας καί αδελφούς. Τούς εύχαριστοῦμε, όπως καί τά χριστιανικά έντυπα πού μᾶς συμπαραστάθηκαν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ

Ἡ Ἱερά κοινοβιακή Μονή τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους ἀνακοινοῖ ὅτι τά " καταγγελλόμενα " εἰς τὴν μήνυσιν τοῦ πρώην Γρηγοριάτου μοναχοῦ Ἰακώβου εἶναι ψευδῆ καὶ συκοφαντικά καὶ ἀποβλέπουν στὴν δυσφήμησι καὶ ἐξουδετέρωσι τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Καθηγουμένου Αὐτῆς Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου.

Ἀποτυχῶν πρό 16 ἐτῶν ὁ μηνυτής νά μεταβάλη τὴν Ἱ. Μονὴν εἰς " ζηλωτικὴν " καὶ νά ἀποκόψη Αὐτὴν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Ἱεράν Κοινότητα, βάλλει ἔκτοτε συνεχῶς κατὰ τοῦ ἐπανδρώσαντος Αὐτὴν Καθηγουμένου καὶ τῆς νέας Ἀδελφότητος.

Ὁ Καθηγούμενος ὄχι μόνον δὲν κατήργησε τὰ τέμπλα, ἀλλὰ ἀνήγειρε ἐπὶ τῆς ἡγουμενίας του τέσσαρας νέους Ναοὺς μέ τέμπλα.

Ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Μονῆς πρό δεκαπέντε ἐτῶν ἐλάχιστες εἰκόνες δυτικῆς ἀναγεννησιακῆς τεχνοτροπίας ὡς μὴ σύμφωνοι πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν καὶ Ἀγιογραφίαν. Αἱ ἀφαιρεθεῖσαι Εἰκόνες φυλάσσονται εἰς ἑτέρους χώρους τῆς Ἱ. Μονῆς. Προσετέθησαν δέ τεσσαράκοντα καὶ πλέον βυζαντιναὶ εἰκόνες.

Ἀφηρέθησαν πρό τεσσάρων περίπου ἐτῶν δύο μεταγενέστερα ἀσημένια καλύμματα ἀπὸ τὰς εἰκόνας τοῦ Ἀγίου Νικολάου καὶ τοῦ Ὁσίου Γρηγορίου, κατόπιν συστάσεως εἰδικοῦ συντηρητοῦ ἐπιστήμονος διότι προκαλοῦσαν ραγδαίαν φθοράν εἰς τὰς παλαιὰς καὶ ἐφθαρμένας ἤδη εἰκόνας, διὰ νά προληφθῇ ἡ ὀλοσχερῆς καταστροφὴ των. Τὰ καλύμματα φυλάσσονται εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τῆς Ἱ. Μονῆς, μέχρις ὅτου τοποθετηθοῦν εἰς κατασκευαζομένας ἤδη νέας εἰκόνας ἀκριβῆ ἀντίγραφα τῶν παλαιῶν. Ἀποτελεῖ συνεπῶς κακόβουλο καὶ

δυσφημιστική ενέργεια ή παρουσιάσις από τόν
μηνυτή τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐπαργύρων καλυμ-
μάτων τῶν δύο εικόνων, πού ἐγινε γιά τήν
προστασία τους, ὡς ἱεροσυλίας, δηλαδή ὡς κλοπῆς
καί ὑπεξαίρέσεως ἱερῶν ἀντικειμένων.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Μοναχός Ἰάκωβος συνεχῶς
δημιουργεῖ ἀνταρσίας καί σκάνδαλα εἰς Ἅγιον
Ὅρος, ἔχει κατ'ἐπανάληψιν καταδικασθῆ ὑπό τῆς
Ἱερᾶς Κοινοτήτος καί ἀπελαθῆ ἀπό τό Ἅγιον
Ὅρος· παρανόμως δέ καί ἀντικανονικῶς παραμένει
εἰς Αὐτό.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου
Γρηγορίου

1η Αὐγούστου 1989.

* * *

ΙΕΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ,
ΕΝ ΚΑΡΥΑΙΣ ΤΗ, 11-8-1989
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. Φ.4/5/386

Τῷ Πανοσιολογιωτάτῳ
Καθηγουμένῳ Ἱ. Μ. Γρηγορίου
Ἄρχ. κ. Γεωργίῳ
εἰς τήν Αὐτήν

Τήν Ὑμετέραν Πανοσιολογιότητα ἀδελφικῶς ἐν
Κυρίῳ κατασπαζόμεθα.

Ἀνεγνώσθη ἐν Συνάξει ἡ ὑπ'ἀρ.343 καί ἀπό
1-8/14-9-1989 ἐπιστολή τῆς Ὑμετέρας Πανοσιολο-
γιότητος, συνοδευτική τῆς ἀπαντήσεως εἰς τό
συκοφαντικόν δημοσίευμα τῆς ἐφημερίδος " Ἐ-
λεύθερος Τύπος " , δι'οὗ κατηγορεῖται ἡ Ἱ. Ὑμῶν
Μονή ὑπό τοῦ " γνωστοῦ ταραχοποιοῦ καί πε-

πλανημένου πνευματικῶς καί ἐκκλησιαστικῶς μοναχοῦ Ἰακώβου, τελοῦντος ἐν ἀπελάσει ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὁρους " .

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Κοινότης, ὡς σημειοῖ καί εἰς τό πρός τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον σχετικόν γράμμα, " ἀποδοκιμάζει τό συκοφαντικόν δημοσίευμα ὡς κακόβουλον καί παρακαλεῖ τήν Ὑμετέραν Παναγιότητα νά εὐχηθῆ διὰ τήν μετάνοιαν τοῦ ἀμαρτάνοντος μοναχοῦ " .

Ἐν τῷ μεταξύ δέ καταβάλλεται φροντίς, ὅπως ἐνεργοποιηθῆ ἡ ἀπέλασις τοῦ ἐν λόγῳ μοναχοῦ καί περιορισθοῦν αἱ δυνατότητες, ἐν τῷ μέλλοντι, συκοφαντικῶν δραστηριοτήτων του.

Ἐπί δέ τοῦτοις διατελοῦμεν μετά τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καί Προϊστάμενοι τῶν Εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους - Ἄθω.

* * *

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΕΔΕΣΣΗΣ, ΠΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΑΛΜΩΠΙΑΣ

Ἐν Ἐδέσση τῇ 8 Νοεμβρίου 1982

Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην π. Γεώργιον
Καθηγούμενον Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους

Λίαν μοι ἀγαπητέ Ἅγιε Καθηγούμενε, Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε.

Ἔλαβον τήν ἀπάντησιν εἰς συκοφαντην σας.
Τόν τελευταῖον καιρόν αἰσθάνομαι λύπην, διότι

ἡ ἀνθρωπίνη προσωπικότης, ἡ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, προσβάλλεται ἀσυστόλως.

Δέν λέγονται μόνον, ἀλλά καί γράφονται ἀβασανίστως, μέ πολλήν εὐκολίαν ψεύδη ἀσύστολα καί συκοφαντία.

Τό χειρότερον ὄλων εἶναι, ὅτι καί ἐν ὀνόματι τῆς εὐσεβείας, τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καί ἐν γένει τῆς ἀωμότητος Πίστεώς μας, γράφονται ἀνυπόστατα, δηλαδή ἐν ὀνόματι τῆς Ἀληθείας προβάλλεται τό ψεῦδος!

Σκέπτομαι, αὐτοί οἱ ἀνθρωποὶ δέν ἔχουν ἴχνος φόβου Θεοῦ; Δέν ἀναλογίζονται τό σκάνδαλον; Δέν ἐξετάζουν, μήπως τά γραφόμενα δέν εἶναι ἀπολύτως σωστά; Δέν πιστεύουν εἰς τὴν Μέλλουσαν Κρίσιν;

Εἰς τοὺς συκοφαντούμενους ἀπομένει:

-Νά διαφωτίζουσι περὶ τῆς ἀθωότητός των.

-Νά συγχωροῦν τοὺς συκοφάντας των καί

-Νά σκέπτωνται, ὅτι συκοφαντούμενοι θά ἐπισπάσουν τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. " Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος "

Ἄς παρακαλοῦμεν, λοιπόν, τὸν Οὐράνιον Πατέρα νά μᾶς λυτρῶνῃ ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων καί νά μᾶς ἐλεῇ.

Εὐχάς εἰς τὴν Ἀδελφότητα.

Ἐκζητῶν τὰς προσευχάς ὑμῶν καί τῶν Πατέρων καί Ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς,

διατελῶ μετὰ πολλῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης

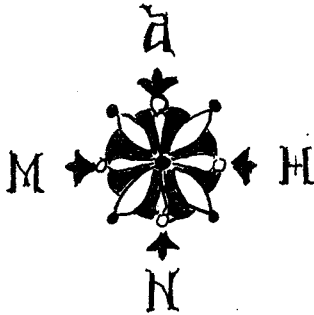
† Ὁ Ἐδέσσης Καλλίνικος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σεπτό Πατριαρχικό Γράμμα τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου κ. κ. Δημητρίου.	3
ΔΙΔΑΧΕΣ ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΗΘΟΥΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ	
α) Ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός.....	6
β) Ἁγ. Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ: Κεφάλαια διδασκτικά πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς ἡγέτας.	9
γ) Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεοδοῦ-πόλεως κ. κ. Γερμανοῦ: Νουθεσίες καὶ προτροπές πνευματικές.	18
ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΖΩΗ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ	
α) Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ἁγίου Παύλου Ἀρχιμανδρίτου Παρθενίου: Ἡ Κυρά μας ἡ Παναγία - Ὁδηγήτρια καὶ Προστάτις στὴν ζωὴ μου.	25
β) Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου: Ἡ κοινωνικὴ διάστασις τοῦ ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ.	33
ΕΟΡΤΙΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
Καθηγουμένου Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου:	
α) Χριστούγεννα καὶ ἀνθρωπισμός.	44
β) Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, ἡ λύσις τοῦ ἀδιεξόδου μας.	49
ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ ΚΟΣΜΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΤΗΣ	
α) Μνήμη Ἱερομονάχου Κοσμᾶ Γρηγοριάτου....	54

β) Σεπτό Πατριαρχικό Γράμμα τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Πατριάρχου κ. κ. Δημητρίου.....	57
γ) Σεπτό Πατριαρχικό Γράμμα τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. κ. Παρθενίου.....	58
δ) Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἀρχιμανδρίτου Γεωργίου: Ἀντί ἐπικηδείου.....	59
ε) Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Γεβτιτς: Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον - Ἱερομόναχος Κοσμάς ὁ Ἀγιορείτης.....	67
ΜΟΝΑΧΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ	
α) Ἱερομονάχου Πετρωνίου Προδρομίτου: Ἀπό τὴν ζωὴ μερικῶν ταπεινῶν μοναχῶν.	75
β) Π. Μ. Γ. : Ἀβράμιος Μοναχός ὁ Νεοσκητιώτης.	82
γ) Ι. Α. Γ. : Ἀνδρέας Μοναχός Γρηγοριάτης (Βιογραφία - Λόγος μετὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ Καθηγουμένου τῆς Μονῆς - Ἐπιστολὴ πρὸς Θεοδούλη Μοναχὴ - Πνευματικὴ Διαθήκη).....	91
ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΥ ΑΠΟ ΠΙΣΤΟΥΣ ΛΑΙΚΟΥΣ	
† Πέτρος Κλωνῆς.....	102
α) Παρακαταθήκη πρὸς τὰ τέκνα του.	103
β) Λίγο πρὶν τὸ μεγάλο ταξίδι.....	104
ΕΠΙΜΕΤΡΟ	
Ἀπάντησις σὲ συκοφάντη μας.....	105
α) Ἀνακοίνωσις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.	106
β) Γράμμα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.....	107
γ) Ἐπιστολὴ τοῦ αἰοδίμου Μητροπολίτου Ἐδέσσης κυροῦ Καλλινίκου.....	108
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	110

**Κεντρική διάθεσις καί διακίνησις:
Ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη»
Ἑρμοῦ 34 τηλ. 266755
546 23 Θεσσαλονίκη**

